

**Omsorg med
omtanke**

Innehåll

VERKSAMHETEN

Attendo i korthet	2
VD har ordet	4
Marknad	6
Vision, strategi och mål	10
Erbjudande och kontraktsmodeller	12
Hållbarhet	14
Risker och riskhantering	24

BOLAGSSTYRNING

Bolagsstyrningsrapport	28
Styrelse och revisorer	32
Koncernledning	34
Revisors yttrande	38

FINANSIELLA RAPPORTER

Förvaltningsberättelse	40
------------------------	----

Koncernens bokslut

Koncernens resultaträkning	45
Rapport över koncernens totalresultat	45
Koncernens balansräkning	46
Koncernens kassaflödesanalys	47
Koncernens förändringar i eget kapital	48
Noter till koncernens bokslut	49

Moderbolagets bokslut

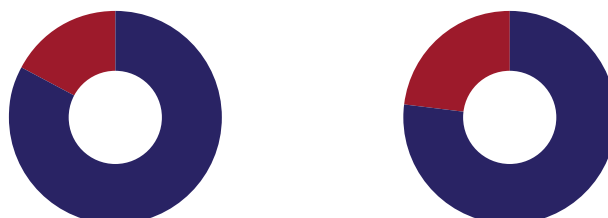
Moderbolagets resultaträkning	71
Moderbolagets balansräkning	72
Moderbolagets förändringar i eget kapital	73
Moderbolagets kassaflödesanalys	74
Noter till moderbolagets bokslut	75

ÖVRIG INFORMATION

Styrelsens försäkran	77
Revisionsberättelse	78
Aktien	84
Hållbarhetsindikatorer	86
Femårsöversikt	88
Kvartalsöversikt	89
Definitioner	90
Matris för Attendos lagstadgade hållbarhetsrapport	91
Revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten	92
Årsstämma	93

Kort om 2019

Finansiell översikt

Omsättning per kontraktsmodell

- Egen regi, 83%
- Entreprenad, 17%

Omsättning per tjänsteområde

- Äldreomsorg, 77%
- Omsorg, 23%

Nyckeltal ¹⁾	2019	2018
Nettoomsättning	11 935	10 987
Rörelseresultat (EBITA)	812	1 008
Rörelsemarginal, (EBITA), %	6,8	9,2
Årets resultat	81	244
Fritt kassaflöde ²⁾	196	593

¹⁾ Avser kvarvarande verksamhet (exklusive sjukvårdsverksamheten i Finland som är avyttrad)

²⁾ Avser den totala verksamheten.

Viktiga händelser under året

- Fortsatt god tillväxt inom verksamheter i egen regi. Under 2019 öppnade Attendo 57 nya boenden med 1 950 platser i Sverige, Finland och Danmark.
- I Finland väcktes under våren 2019 en diskussion rörande kvalitet i äldreomsorgen. Detta ledde till skärpta krav på bemanning, vilket i kombination med en hög nyetableringstakt och vikande beläggingsgrad, pressat lönsamheten i Attendos finska verksamhet.
- Attendo sjösatte under året ett program för att möta de skärpta kraven och stärka kvaliteten, medarbetarengagemanget och kundnöjdheten i Finland.
- Attendos kvalitetsindex uppgick till 84 procent, vilket var på samma nivå som 2018. Medarbetartermometern visar stabil nöjdhet med jobbet och med närmaste chefen.
- Under 2019 har Attendo initierat flera digitaliseringsprojekt för att förbättra planering, schemaläggning, kvalitetsarbete och kommunikation. Attendos mobila insats- och planeringssystem implementerades på alla äldreboenden i Sverige.

HÅLLBARHETSRAPPORTERING I ATTENDO

Attendo skall enligt Årsredovisningslagen 6 kap 10§ lämna en hållbarhetsrapport. På sidan 91 finns en anvisning om var i denna årsredovisning som hållbarhetsrapportens delar återfinns. Hållbarhetsrapporten avser Attendo AB med samtliga dotterbolag. Mer information om Attendos hållbarhetsarbete finns även i Kvalitets- och hållbarhetsrapporten samt på www.attendo.com.

”Hemliga kunder” sätter fokus på bemötande

Under 2019 har Attendos verksamheter i Sverige besökts av projektet Anonyma närstående. Syftet är att mäta och följa upp hur Attendos verksamheter, både äldreboenden och hemtjänstverksamheter, bemöter utomstående vid en första kontakt. Allt ifrån tiden det tar att få kontakt och kvaliteten i den information som ges, till städning, bemötande och uppföljning graderas och betygsätts. Resultatet var över förväntan, över 20 verksamheter fick företaget Better business utmärkelse ”suverän service”.

Se sid 6 i Kvalitets- och hållbarhetsrapporten.

Lokala miljömål breddar Attendos hållbarhetsarbete

Attendo sätter tuffa mål för hållbarhet inom det som är omsorgens kärna. Under 2019 antog Attendo Skandinavien därutöver tre övergripande miljömål; att servera minst en vegetarisk måltid per vecka, att minska drivmedelsförbrukningen per hemtjänststimme med minst 3% samt att bara använda förnyelsebar el.

Se sid 44 i Kvalitets- och hållbarhetsrapporten

100%

av köpt el inom egen regi ska komma från förnyelsebar energi.

35 år

Lång erfarenhet av kvalitet i omsorgen

Attendo grundades 1985, med en tydlig vision om att ge omsorg som går utöver vad de offentliga utförarna erbjuder. Under dessa 35 år har Attendo stått för en rad innovationer och genombrott inom omsorgen som satt en ny standard för branschen.

Se sid 46–47 i Kvalitets- och hållbarhetsrapporten

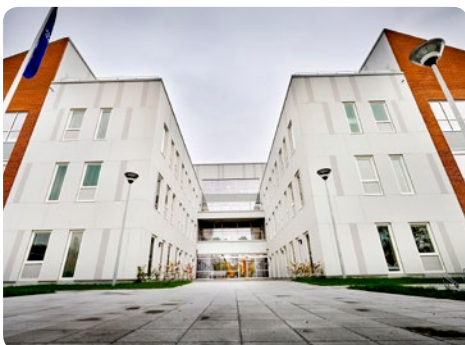
Attendo bygger nytt – för ökad valfrihet och mångfald

I juni 2019 invigde Attendo sitt första nya äldreboende i Danmark som erbjuds som ”triplejehjem” – valfrihetsboende. Här kan upp till 70 personer med behov av äldreboende fritt välja att få sin omsorg genom Attendo. Det danska boendet är bara ett av totalt 57 nya omsorgsboenden som slog upp portarna under 2019.

Se sid 2–3 i Kvalitets- och hållbarhetsrapporten

57

nya omsorgsboenden öppnade under 2019.

Ny organisation ska sätta värderingsarbetet i fokus

Attendo har länge arbetat efter en tydlig vision – att stärka individen – utifrån värderingarna kompetens, engagemang och omtanke. Under 2019 har Attendo nystartat sin värderingsorganisation i syfte att stärka förutsättningarna för ett aktivt värderingsarbete i varje del av Attendo.

– Ett aktivt värderingsarbete kommer att bidra till att medarbetare känner sig tryggare i vår vision och i våra värderingar. Det kommer att stärka bilden av Attendo, säger Anders Berg, regional värderingscoach för Attendo Individ och Familj Norr.

Se sid 24–25 i Kvalitets- och hållbarhetsrapporten

Ledande på omsorg i Norden

Attendo är Nordens största privata omsorgsföretag med verksamhet i Sverige, Finland, Norge och Danmark. Vi leder utvecklingen av kvalitet och nya metoder inom branschen. Attendo erbjuder äldreomsorg, omsorg till personer med funktionsnedsättning, socialpsykiatri samt individ- och familjeomsorg.

Vision

Vår vision är ”att stärka individen” och vi utgår alltid från den enskildes behov och önskemål i vårt arbete.

Värderingar

Attendos värderingar – *kompetens, engagemang och omtanke* – genomsyrar det dagliga arbetet.

Operativa mål

- Attendo ska ha högst kundnöjdhet på varje ort där vi har verksamhet
- Attendo ska stå för en hög och stabil omsorgskvalitet samt vara ledande och drivande inom kvalitetsutveckling
- Attendo ska vara den aktör som ger kommunerna mest omsorg per spenderad krona

Hållbarhetsmål

Attendo strävar hela tiden efter att skapa nytta för samhället och bidra till en hållbar utveckling av omsorgssektorn. Utöver de lagstadgade områdena – social hållbarhet, anti-korruption och mänskliga rättigheter samt miljö och klimat – fokuserar Attendos hållbarhetsarbete på följande hållbarhetsmål som fastställts i nära dialog med våra intressenter.

1. SAMHÄLLSUTVECKLING

Mål: Attendo ska leda etableringen av nya boenden för att möta samhällets behov av omsorg.

2. KVALITET

Mål: Attendo ska bibehålla och utveckla den ledande positionen inom kvalitet och kundnöjdhet.

3. MEDARBETARE

Mål: Attendo ska erbjuda en stimulerande arbetsplats för alla som vill göra skillnad.

LÄS MER på sidorna 14–23 och i vår Kvalitets- och hållbarhetsrapport

Det här gör vi

ÄLDREOMSORG

Attendo erbjuder äldreomsorg i boenden och via hemtjänst. På våra äldreboenden bor kunderna i egna lägenheter med tillgång till gemensamma utrymmen.

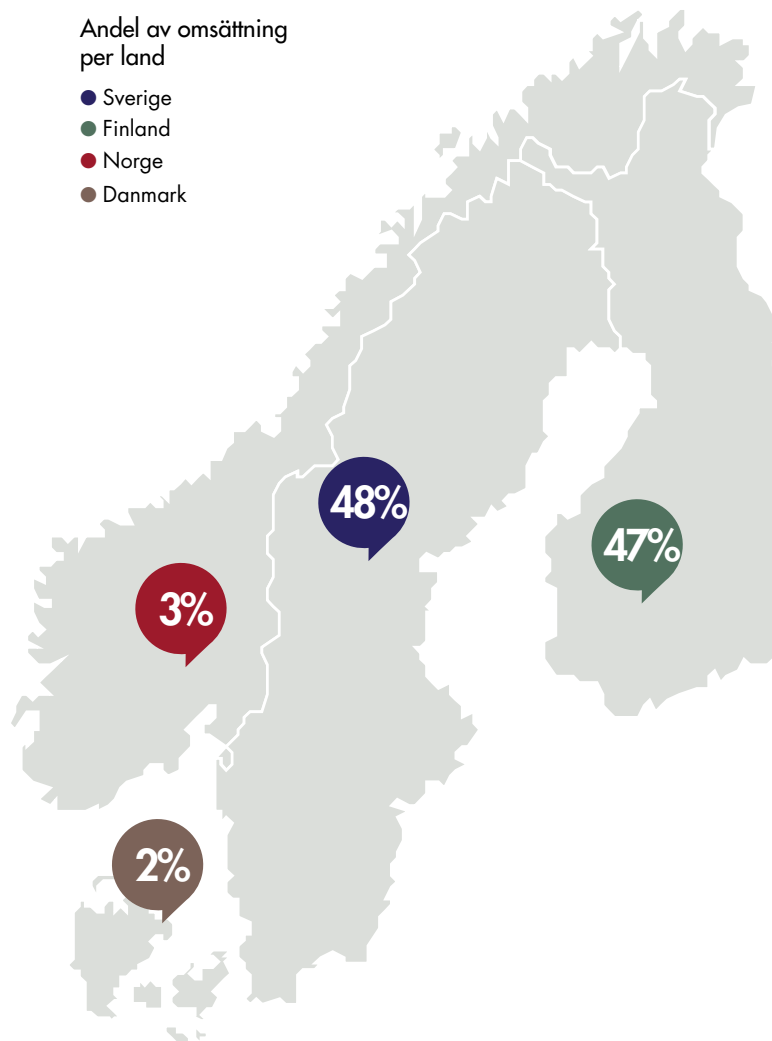
OMSORG

Attendo erbjuder omsorgstjänster till personer med funktionsnedsättning, hem för barn med särskilda behov, beroendevård samt omsorg och boenden för personer med neuropsykiatriska diagnoser.

Här finns vi

Andel av omsättning per land

- Sverige
- Finland
- Norge
- Danmark

	Sverige	Finland	Norge	Danmark
Omsättning (MSEK)	5 682	5 630	406	217
Medarbetare (FTE)	8 012	7 662	511	314
Antal kunder/platser*	16 866	13 848	419	1 164
Antal verksamheter	298	395	5	3

* Avser lägenheter i boende + hemtjänstkunder

Expansion med utmaningar

2019 var ett expansivt år med många nyöppnade platser, men också ett utmanande år med ett kraftigt resultatfall i vår finska verksamhet. Vårt fokus är att återställa lönsamheten, stärka kundnöjdheten och utveckla kvaliteten inom omsorgen. Vår verksamhet bygger på att förbättra vardagen för tiotusentals människor och samtidigt bidra till att lösa stora samhällsutmaningar.

Försäljning och resultat

Försäljningen under 2019 uppgick till 11,9 Mdr, en ökning med cirka 9 procent, vilket främst förklaras av nyöppnade boenden och av förvärv. Rörelsevinsten uppgick till 812 Mkr, en nedgång med 19 procent.

De senaste årens kraftiga öppningstakt i Finland i kombination med skärpta bemanningskrav från lokala myndigheter under 2019 hade en stor påverkan på hela den finska verksamheten. Vi står inför en stor omställning de kommande åren för att återta beläggning och lönsamhet.

Den skandinaviska verksamheten var stabil, där boenden inom egen regi samt hemtjänst fortsatte att visa en positiv utveckling medan entreprenadverksamheten samt individ och familj var mer utmanade.

En bättre och tryggare omsorg för allt fler

Vi står inför en demografisk utveckling som innebär att vi blir allt äldre och mer aktiva längre upp i åldrarna. Andelen av befolkningen som är över 85 år kommer att öka kraftigt det kommande decenniet, vilket innebär att behovet av äldreomsorg kommer att öka. Detta ska dock ställas mot en situation där kommunernas budgetutrymme minskar.

Som privat omsorgsföretag har vi en nyckelroll i att stödja samhället genom att tillgängliggöra ny kapacitet. Vi vill också bidra till att skapa en bättre och mer individanpassad omsorg, samtidigt som vi erbjuder kommunerna mer omsorg för varje spenderad skattekrona.

För att uppnå detta krävs en stark operativ modell där vi tar tillvara kompetens och lärande från olika delar av organisationen. Under 2019 har vi påbörjat en digitaliseringsresa för att stärka såväl planering och schemaläggning som kvalitetsarbete. Vi kommer under 2020 att fortsätta utvecklingen med digitala lösningar för vidareutbildning av personal och kommunikation internt såväl som med närstående. Kvalitetsarbetet stärks med kompetenslinjer inom utvalda områden som till exempel demenssjukdom. Vi bygger också vidare på vårt värderingsdrivna arbetssätt för att öka medarbetarengagemanget och stärka vår position som arbetsgivare.

Etablering i egen regi en strategisk hörnsten

Sedan mer än tio år tillbaka har Attendo arbetat strategiskt med att etablera omsorgsverksamheter inom egen regi, dvs där vi levererar omsorg i egna lokaler. Fördelen är att vi kan bygga moderna, skräddarsydda omsorgsboenden som ger förutsättningar för att bedriva en god och trygg omsorg samtidigt som vi kan säkerställa en resurseffektiv drift.

Under perioden 2006–2016 var etableringstakten stabil och Attendo levererade uppskattade omsorgsboenden som snabbt blev belagda. Etableringstakten i Finland ökade betydligt under 2016, vilket resulterat i en tredubbling av öppningar av nya platser 2017–2018.

Logiken bakom den ökade expansionstakten var att Attendo såg ett stort behov att ersätta uttjänta boenden och ökad efterfrågan från en åldrande befolkning, samtidigt som kommunerna kraftigt minskade egen etablering. Dock ökade konkurrensen för nya etableringar bland de privata aktörerna, och nedstängning av gamla boenden har tagit längre tid än förväntat. Denna situation väntas succesivt förbättras som en konsekvens av ökad efterfrågan i kombination med en lägre nyetableringstakt.

I början av 2019 tog vi beslut om att kraftigt sänka nyetableringstakten för att nå en bättre balans mellan tillväxt och lönsamhet, något som kommer att synas från mitten av 2020.

I Skandinavien, främst i Sverige och Danmark, ser vi fortsatta möjligheter att etablera nya boenden. Under 2020 kommer vi att öka antalet öppnade platser i dessa marknader. Efterfrågan på nya platser väntas öka och möjligheten att kunna välja boende uppskattas av omsorgsbehövande och närstående.

Situationen i Finland

I inledningen av 2019 utbröt en intensiv politisk och medial debatt om villkoren för omsorg med fokus på bemanningstäthet och kvalitet. Debatten var initialt inriktad på att granska privata utförare, men fokus skiftade successivt till att handla om branschens villkor. Finland spenderar väsentligt mindre medel på omsorg i relation till övriga nordiska länder.

Attendo sjösatte under året ett ambitiöst program i Finland med syfte att möta de skärpta kraven och ytterligare stärka kvalitet, medarbetarengagemang och kundnöjdhet. Det innefattar bland annat fler assistenter i verksamheterna, utökade team inom rekrytering samt kvalitets- och kompetensutveckling. Vi har därtill förstärkt ledningen med en ny affärsområdeschef, Virpi Holmqvist, och inom affärsområdet genomfördes under året en omorganisation där vi även ökade antalet områdeschefer för att förbättra verksamhetsstyrningen.

Politiken sätter ramarna för verksamheten

Omsorgen i Norden utförts huvudsakligen på uppdrag från offentliga beställare. Attendo påverkas därför av politiska beslut, både nationellt och lokalt. Vi har sett olika rörelser under året. Den svenska regeringen har deklarerat en strävan mot mer lika villkor mellan olika utförare. Idag ställs inte samma höga krav på offentligt utförd omsorg som för privat utförd omsorg. Lika villkor och sund konkurrens är en förutsättning för att medborgarna ska kunna få verklig valfrihet och en hög kvalitet. Den finska regeringen har aviserat att de avser att höja bemanningskraven inom äldreomsorgen på nationell nivå. Attendo välkomnar en höjd ambition för äldreomsorgen, givet att utförarna blir kompenserade för ökade kostnader.

Nöjda kunder i första rummet

Vår ambition är att ha nöjdast kunder på varje ort där vi finns. Det är ett anspråksfullt mål som innebär att vi hela tiden strävar efter bättre sätt att tillgodose våra kunders önskemål och behov samtidigt som vi möter beställarens krav på effektivitet. Under 35 år har Attendo bidragit till att utveckla omsorgen i Norden, inte minst genom att ta fram nya arbetssätt för att säkerställa god omsorg med hög kvalitet.

Under 2019 införde vi ett mobilt planerings- och dokumentationssystem för insatser på äldreboenden i Skandinavien som ett led i att ytterligare stärka både kvalitet och uppföljning av omsorgsinsatser. I Skandinavien har vi utvecklat nya arbetssätt kring mat, vilket innebär större andel lokalt tillagad mat och minskad användning av färdigrätter. De första utvärderingarna visar att våra boende har fått en bättre matupplevelse samtidigt som svinnet minskat.

Attendo har länge arbetat värderingsstyrt och under 2019 har en ny värderingsorganisation upprättats där regionala värderingscoacher har fått ansvar att stödja, utbilda och engagera lokala värderingscoacher i verksamheterna.

Våra medarbetare är nyckeln till framgång

Sammanfattningsvis står samhället inför stora utmaningar inom omsorgens område och jag ser att Attendo har en viktig roll att fylla. Vår absoluta ambition är att vara i framkant när det gäller att utveckla kvaliteten i omsorgen, att etablera nya verksamheter och att hjälpa kommuner runt om i Norden att lösa sina uppgifter på ett bättre sätt.

Jag vill passa på att tacka alla medarbetare för goda insatser under året. Deras engagemang, kompetens och omtanke är avgörande för att vi ska lyckas i vår ambition att ge alla våra kunder en god omsorg. I dessa värderingar ligger skillnaden som gör skillnad.

Danderyd 11 mars 2020

Martin Tivéus,
VD och koncernchef

Drivkrafter på Attendos marknader

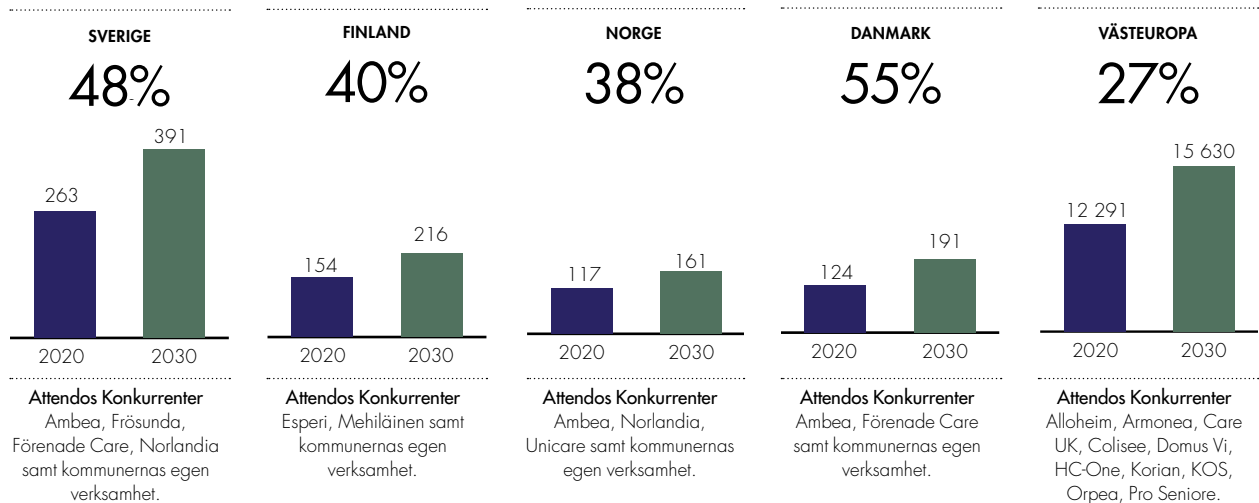
Attendo är verksam i Sverige, Finland, Norge och Danmark. I Norden såväl som i övriga Europa ses samma drivkrafter – en växande äldre befolkning och en ökande andel privata utförare.

Åldrande befolkning ökar behovet av omsorgstjänster

Den demografiska utvecklingen med ett ökat antal äldre samt en stigande förväntad livslängd innebär att efterfrågan på och behovet av omsorgstjänster i samhället kommer att öka, särskilt efterfrågan på äldreboenden och hemtjänst.

BEFOLKNINGSTILLVÄXT 85+ ÅR 2020–2030, TUSENTAL

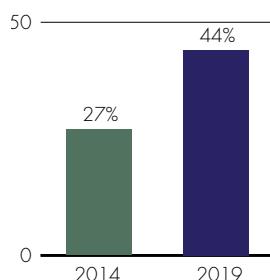

Källa: Nationella statistikmyndigheter

Kapacitetsbrist inom äldreomsorgen

Redan idag råder en betydande brist på platser i äldreboenden. Den offentliga sektorn kommer att få svårt att klara investeringsbehoven på egen hand och investeringar från privata omsorgsföretag kommer därför att få stor betydelse. Boverkets enkät visar att drygt 40 procent av kommunerna i Sverige redan i dagsläget har ett underskott på boendeplatser inom äldreomsorgen.

ANDEL KOMMUNER SOM RAPPORTERAR BRIST PÅ ÄLDREBOENDEN, SVERIGE

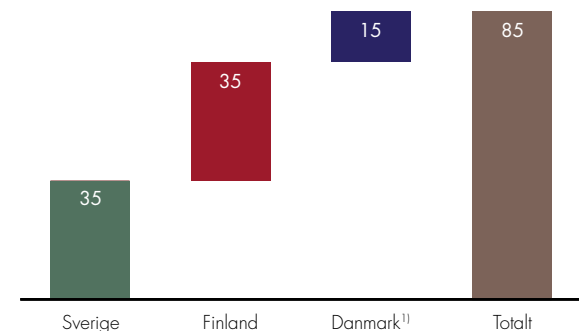

Källa: Boverket

Behov av 85 000 nya platser

Attendo har gjort en uppskattning av behovet av nya omsorgsplatser inom äldreomsorgen på de marknader där Attendo etablerar verksamhet i egen regi. Behovet är beräknat på basis av antalet äldre personer, hur det genomsnittliga omsorgsbehovet väntas se ut samt hur många platser av den befintliga kapaciteten som behöver bytas ut. Beräkningen tar hänsyn till att framtidens äldre blir mer aktiva och friska under längre del av livet, vilket minskar behovet av omsorg och skjuter fram behovet. Totalt uppskattas att det behövs cirka 85 000 nya platser i äldreboenden under perioden 2020 till 2030 i Sverige, Finland och Danmark sammantaget.

FÖRVÄNTAT BEHOV AV PLATSER I ÄLDREBOENDEN 2020–2030, I TUSENTAL

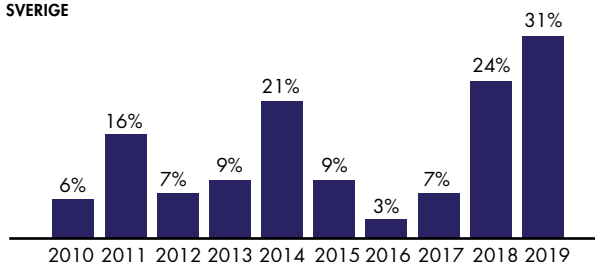
Källa: Attendo

¹⁾ Avser endast demografiskt behov.

Brist på offentliga resurser

Omsorg står för en stor del av kommunernas budgetar i de nordiska länderna. Redan idag har en ökande andel kommuner underskott i den löpande driften. I takt med att omsorgsbehoven ökar pressas kommunernas ekonomi ytterligare, vilket ställer krav på att omsorgen organiseras på effektivast möjliga sätt. Studier visar att privata aktörer kan driva omsorgsverksamhet effektivare än offentliga utförare.

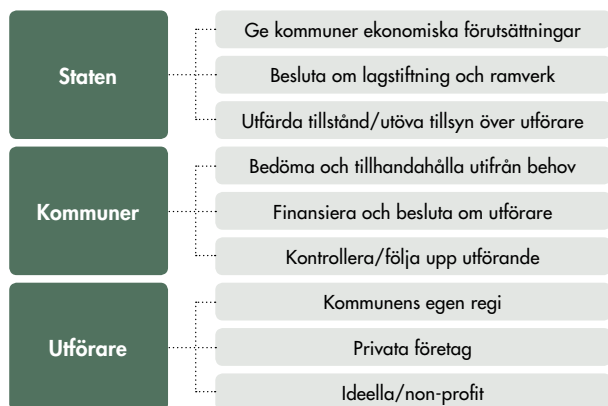
ANDEL KOMMUNER MED EKONOMISKT UNDERSKOTT, SVERIGE

Källa: Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)

Systemet för omsorgstjänster

Det nordiska systemet för sociala omsorgstjänster vilar på offentlig finansiering, kommunalt ansvar och ett omfattande regelverk för upphandling och kvalitetstillsyn. Systemet har gradvis öppnats för alternativa utförare. Mer information om hur systemet ser ut för respektive marknad finns på Attendos webbplats: www.attendo.com.

Källa: Attendo

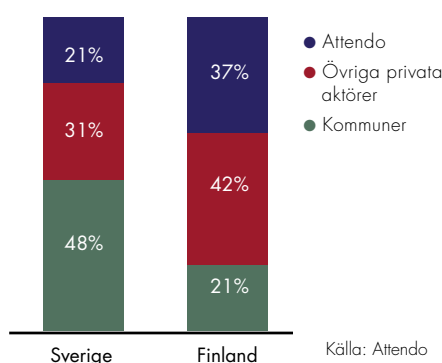
Högre kvalitetskrav samt tätare uppföljning och tillsyn

I takt med att systemet för omsorg förändrats har kontroll- och kvalitetsfrågor fått en ökad betydelse och blivit alltmer omfattande. Mindre offentliga och privata utförare har svårare att möta de ökade myndighets- och kvalitetskraven. Där kan större aktörer som Attendo ha en fördel av sina effektiva metoder för ökad kundnöjdhet, inarbetade kvalitetsprocesser och kvalitetsexperter som mindre kommuner och företag ofta saknar.

Ökad andel privata utförare av omsorgstjänster inom äldreomsorgen

Den privata andelen omsorgstjänster har succesivt ökat. Andelen privat utförd omsorg varierar dock kraftigt mellan olika länder. I flera europeiska länder är andelen äldreboenden som drivs i privat regi högre relativt de nordiska länderna. Under de senaste fem åren har privata aktörer i Norden dock vuxit snabbare än den offentligt drivna omsorgen.

ANDEL AV PLATSER UNDER UPPFÖRANDE, ETABLERING 2015–2019

Källa: Attendo

Ökat intresse för valfrihet och ökande konsumentkrav

I flera europeiska länder har privata aktörer och valfrihet varit ett naturligt inslag i äldreomsorgen under en längre tid. Intresset för att själv kunna välja sin omsorg har ökat bland äldre i samtliga nordiska länder. I takt med en ökande levnadsstandard har kunders och deras närståendes beteende förändrats. De är idag mer aktiva i sina val och utvärderar allt oftare fler omsorgsalternativ innan de fattar beslut.

Många kommuner har valt att införa valfrihetssystem eller kundcheckar för att öka den enskildes möjligheter att välja utförare. Under 2019 hade 162 av 290 kommuner i Sverige någon form av valfrihetssystem (LOV).

Äldreboenden – privata aktörers andel av totalmarknaden

NORGE

Norge har en låg andel privata utförare inom äldreomsorgen och möjligheterna att etablera äldreomsorg inom egen regi är mycket begränsade. Marknaden består främst av entreprenadkontrakt på äldreboenden och hemtjänst.

11%

FINLAND

Finland är Attendos näst största marknad, med stark tillväxt för privata utförare de senaste fem åren och med den klart största andelen privat utförd omsorg i Norden. Huvuddelen av kommunerna har öppnat upp för privata aktörer inom äldreomsorgen.

50%

17%

SVERIGE

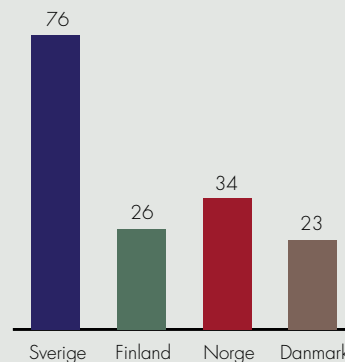
Sverige är Attendos största marknad. Privata aktörer har successivt ökat sin andel av nya platser men fortfarande är det en minoritet av kommunerna som öppnat upp för valfrihet och privata aktörer. Behovet av nya platser är stort.

16%

DANMARK

Sedan några år finns en lagstiftning på plats som syftar till att öppna upp för valfrihet genom privata alternativ. Marknaden för privata aktörer är fortfarande liten men väntas öka kommande år.

ÄLDREBOENDEN – MARKNADSSTORLEK, MDKR

Källa: Attendo

Fokus på kvalitet och tillväxt

Attendo har under 35 års tid utvecklat individanpassad och högkvalitativ omsorg. Det senaste decenniet har huvudstrategin varit att etablera omsorgsboenden i egen regi. Sedan 2008 har Attendo påbörjat etablering av omkring 14 000 omsorgsplatser på mer än 350 boenden.

Attendomodellen

Vi arbetar utifrån Attendomodellen som utvecklats under lång tid.

Attendomodellen har tre hörnstenar:

DE BÄSTA MEDARBETARNA I EN DECENTRALISERAD ORGANISATION

Attendos organisation är decentraliserad, vilket gör att beslut fattas snabbare och närmare kunder, medarbetare och beställare. Vi arbetar systematiskt med att rekrytera de bästa medarbetarna och ledarna. I Attendo får verksamhetschefen ett stort eget ansvar för sin lokala enhet och därmed möjlighet att forma hur verksamheten drivs. Även inom enheten delegeras ansvar vilket ökar engagemanget.

EN STARK FÖRETAGSKULTUR

Attendos företagskultur har sin utgångspunkt i visionen – att stärka individen. Våra värderingar kompetens, engagemang och omtanke fungerar som vägvisare i vardagen för att hela tiden uppfylla visionen. Attendos erfarenhet från ett långt och systematiskt kulturbygge är att det stärker organisationen och skapar bättre förutsättningar för att alla ska arbeta mot gemensamma mål.

GEMENSAM VERKTYGSLÅDA OCH NYFIKENHET ATT LÄRA

Attendo har genom lång erfarenhet utvecklat en omfattande kompetens inom en rad områden. Dessa lärodomar sprids kontinuerligt mellan verksamheter, kontraktsmodeller, tjänsteerbjudanden och länder. På så vis får de lokala verksamheterna tillgång till Attendos samlade talangpool och erfarenhetsbas. Attendo har under många år utvecklat en rad processer och modeller för bland annat ledarutveckling, systematiskt arbetsmiljöarbete, kvalitets-säkring, samt utveckling av nya boenden i egen regi.

Affärsmål

- Vara det mest attraktiva valet och det mest respekterade omsorgsföretaget i Norden

Operativa mål

- Högst kundnöjdhet på varje ort där vi verkar
- Hög och stabil omsorgskvalitet samt ledande inom kvalitetsutveckling
- Den aktör som ger kommunerna mest omsorg för pengarna

Hållbarhetsmål

- Attendo ska leda etableringen av nya boenden för att möta samhällets behov av omsorg
- Attendo ska bibehålla och utveckla den ledande positionen inom kvalitet och kundnöjdhet
- Attendo ska erbjuda en stimulerande arbetsplats för alla som vill göra skillnad

Finansiella mål¹⁾

TILLVÄXT OCH LÖNSAMHET

7%

Årlig tillväxt

På lång sikt 7% årlig tillväxt via såväl organisk tillväxt som tilläggsförvärv.

Utfall 2019: 8,6%

9%

EBITA-marginal

På lång sikt uppnå en EBITA-marginal om cirka 9%.

Utfall 2019: 3,7%

Strategisk inriktning

Ledande på nya enheter

- Främst på att etablera nya äldreboenden i Norden
- En beprövad modell för att identifiera nya affärsmöjligheter och erbjuda verksamheter med hög kvalitet
- Tilläggsförvärv kompletterar tillväxtstrategin

Nöjdast kunder

- Attraktiva omsorgs- och servicekoncept som exempelvis livsstilsboenden
- Branschledande kvalitetssystem
- Stark företagskultur med fokus på kundens behov

Bästa arbetssätt och förenkling

- Hållbara och branschledande marginaler
- Attraktiva och högkvalitativa verksamheter med hög beläggningsgrad
- En kostnadseffektiv organisation med kontinuerlig förbättring av arbetssätt i alla delar av Attendo

KAPITALSTRUKTUR

3,75x

Nettoskuld/EBITDA

Finansiell stabilitet och möjlighet att genomföra långsiktiga beslut.

Utfall 2019: 3,6x

UTDELNINGSPOLICY

30%

av nettovinsten

Utdelning baserat på investeringsmöjligheter och finansiell position.

Utfall 2019: Styrelsen föreslår ingen utdelning

1) Dessa nyckeltal är definierade utifrån den tidigare tillämpade redovisningsstandarden IAS 17, som i Attendos rapportering benämns justerat resultat. Attendo avser att revidera målen under 2020.

Vi löser komplicerade omsorgsutmaningar

Attendo erbjuder omsorgstjänster för äldre, personer med funktionsnedsättningar samt individ- och familjeomsorg. Vi är experter på att lösa komplicerade omsorgsuppdrag i nära partnerskap med våra offentliga uppdragsgivare. Huvuddelen av våra verksamheter bedrivs i egen regi, men vi utför också entreprenaduppdrag åt offentliga uppdragsgivare.

Tjänstererbjudande

ÄLDREOMSORG

Äldreboende

Attendo erbjuder äldreboenden för korttidsvistelse eller som permanentboende. Kunderna bor i egna lägenheter med tillgång till gemensamma utrymmen och social samvaro. Vardagen planeras utifrån kundens behov i nära samverkan mellan kunden, kundens kontaktperson samt ansvarig sjuksköterska.

Hemtjänst

Attendo erbjuder ett helhetsåtagande som omfattar allt från omsorg och måltidsservice till städning, tvätt samt kvälls- och nattjänster. I många uppdrag ingår även hemsjukvård. Genomförandet planeras tillsammans med kunden, utifrån kommunens aktuella biståndsbedömning.

FUNKTIONSHINDEROMSORG (LSS)

Gruppboende och stödboenden

Attendo erbjuder boende för personer med olika typer av funktionsnedsättningar och stadigvarande omsorgsbehov. Vardagen planeras med utgångspunkten att kunderna ska kunna leva så självständiga liv som möjligt.

Dagverksamheter, avlösarverksamhet och korttidsboenden

Attendo bedriver även verksamheter för att avlasta familjer i vardagen. Vi skapar en meningsfull vardag för unga och vuxna på dagverksamheter, erbjuder avlösarservice och ledsagning samt korttidsboenden vid temporära behov.

INDIVID- OCH FAMILJEOMSORG

Socialpsykiatri (HVB)

Attendo bedriver boenden och utbildningsverksamheter inom neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och psykosocial problematik. Allt behandlingsarbete är individanpassat utifrån den enskildes behov och förmåga, med fokus på att stärka det som fungerar och att träna upp strategier för det som behöver förbättras.

Jour- och familjehem

Attendo erbjuder konsulentstött familjehemsvård, kris- och akutboenden, beroendevård och olika former av stödboenden. Verksamheten riktar till personer i behov av stöd, skydd eller behandling, ofta som en del av en långsiktig plan till ett helt självständigt boende.

Kontraktmodeller

EGEN REGI

Vid årsskiftet 2019/2020 omfattade Attendos verksamhet i egen regi totalt 604 enheter i Sverige, Finland, Norge och Danmark.

Egen regi innebär att Attendo projekterar, bygger, utrustar och bemannar egna boenden och erbjuder omsorgsplatser till kommuner. Attendo tecknar hyresavtal med fastighetsägarna, vanligen på 10–15 år.

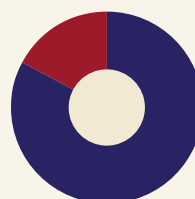
Attendo har lång erfarenhet av att planera, bygga och driva olika omsorgsverksamheter. Egen regi borgar också för ett långsiktigt samarbete mellan Attendo och kommunen, vilket skapar trygghet för kunder och medarbetare. Modellen ger Attendo stora möjligheter att påverka omsorgsupplevelsen, exempelvis genom livsstilsboenden med unika koncept.

ENTREPRENAD

Entreprenadkontrakt innebär att Attendo bedriver verksamhet på uppdrag av beställaren. Medarbetarna är anställda hos Attendo under kontraktperioden, medan kommunen har ansvar för lokalerna där tjänsterna utförs. Avtalen med kommunen löper normalt på fyra till sju år med möjlighet till förlängning.

Kommunerna har en utmanande uppgift i att tillgodose ett växande behov av omsorg och samtidigt hushålla med skattebetalarnas pengar. Attendo är en samarbetspartner som bidrar med systematiska arbetssätt och testar nya idéer. För att vara konkurrenskraftiga måste Attendo erbjuda tjänster med hög kvalitet till ett bra pris.

FÖRDELNING MELLAN ATTENDOS TVÅ KONTRAKTSMODELLER

- Egen regi 83%
- Entreprenad 17%

Hållbarhetsstrategi och hållbarhetsmål

Attendos arbetar målmedvetet för att bedriva en hållbar verksamhet som stödjer uppfyllandet av FN:s hållbarhetsmål. Vår hållbarhetsstrategi och praktiska hållbarhetsarbete fokuserar på tre huvudområden: samhällsutveckling, kvalitet samt medarbetare.

Intressentdialog och uppföljning

Attendos hållbarhetsstrategi grundar sig på en löpande dialog med företagets intressenter såsom kunder, närstående, kommuner, medarbetare, leverantörer, investerare, politiker och myndigheter. Intressentdialogen ökar förståelsen för de förväntningar som finns och ger underlag till utvecklingsområden. Vi följer upp nöjdheten bland såväl kunder och deras närstående som beslutsfattare och beställare genom regelbundna undersökningar och löpande samtal. Vi strävar alltid efter att utgå från kundens önskemål och behov. Synpunkter och önskemål från medarbetare fångas upp bland annat genom medarbetarundersökningar, arbetsplatsmöten och utvecklingssamtal.

Väsentlighetsanalys

För att identifiera vad som är viktigast för Attendo och företagets intressenter används väsentlighetsanalyser. Vi har identifierat ett 30-tal hållbarhetsfrågor inom olika ämnesområden och tre områden har identifierats som de mest väsentliga för Attendos hållbarhetsarbete: samhällsutveckling, kvalitet i vård och omsorg samt våra medarbetare. Inom varje fokusområde har vi definierat övergripande mål och relevanta nyckeltal för att mäta målfyllnaden.

Målsättningar

Inom området samhällsutveckling är Attendos ambition att leda etableringen av nya boenden för att möta samhällets behov av nya platser inom omsorgen. Attendo redovisar på detta område antalet nya platser under uppförande samt nyöppnade platser i egen regi.

Inom kvalitetsområdet strävar Attendo efter att utveckla den ledande positionen inom kvalitet och kundnöjdhet. Här redovisas utfallet i den interna kvalitetstermometern, som är en sammanvägning av de främsta kvalitetsfaktorerna i samtliga delar av Attendo.

För området medarbetare är målsättningen att Attendo ska erbjuda en stimulerande arbetsplats för alla som vill göra skillnad. Här redovisas medarbetarnas nöjdhet med jobbet och med chefen på aggregerad nivå.

Nyckeltal och utfall

Nedan återfinns Attendos senaste nyckeltal avseende företagets hållbarhetsmål. På sidorna 86–87 finns utvalda indikatorer inom övriga hållbarhetsområden; miljö och klimat, social hållbarhet och mångfald samt antikorrupcion och mänskliga rättigheter. På dessa områden finns inga koncerngemensamma mål.

Hållbarhetsmål

FOKUSOMRÅDE	MÅLSÄTTNING	NYCKELTAL	UTFALL 2019(2018)
Samhällsutveckling	Leda etableringen av nya boenden för att möta samhällets behov av nya platser inom äldreomsorgen.	Antal nya platser under uppförande. Nyöppnade platser i egen regi.	1 980 (2 462) 1 950 (2 409)
Kvalitet i omsorgen	Bibehålla och utveckla den starka positionen inom kvalitet och kundnöjdhet.	Utfall i den interna kvalitetstermometern.	84% (84)
Medarbetare	En stimulerande arbetsplats för alla som vill göra skillnad.	Medarbetarnas nöjdhet med jobbet och med chefen på aggregerad nivå.	3,9 (3,9) av 5,0 3,9 (3,9) av 5,0

Attendos bidrag till FN:s globala hållbarhetsmål

Attendos verksamhet bidrar i flera delar till FN:s globala hållbarhetsmål, de så kallade Agenda 2030-målen. Under 2019 har Attendo aktivt bidragit till att komma närmare ett förverkligande av sex dessa sjutton mål.

Attendo har därutöver viss påverkan på ytterligare åtta mål, medan endast tre mål inte bedöms påverkas av Attendos verksamheter.

Viss påverkan

- Mål 4 – god utbildning för alla
- Mål 6 – rent vatten och sanitet för alla
- Mål 7 – hållbar energi för alla
- Mål 9 – hållbar industri, innovationer och infrastruktur
- Mål 12 – hållbar konsumtion och produktion
- Mål 13 – bekämpa klimatförändringarna
- Mål 14 – hav och marina resurser
- Mål 15 – ekosystem och biologisk mångfald

ATTENDO BIDRAR AKTIVT TILL SEX AV SJUTTON HÅLLBARHETSMÅL

Mål 3 – hälsa och välbefinnande

Attendos affärsidé är att bidra med innovativa omsorgstjänster av hög kvalitet, vilket bidrar till att främja hälsa och välbefinnande för människor i alla åldrar.

Mål 5 – jämställdhet

Attendo har en hög andel kvinnor såväl bland medarbetare som bland cheferna, vilket bidrar till att öka kvinnors inflytande och egenmakt i samhället i stort liksom i näringslivet.

Mål 8 – anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

Attendo har ett gott och nära samarbete med lokala fackföreningar och följer tecknade kollektivavtal som erbjuder medarbetare goda arbetsvillkor och förmåner.

Mål 10 – minskad ojämlikhet

Attendo sprider aktivt bästa arbetsmetoder inom hela sitt geografiska verksamhetsområde, vilket ökar jämlikheten inom hälsa och omsorg för personer med omsorgsbehov.

Mål 11 – hållbara städer och samhällen

Attendo bygger ändamålsfastigheter som bidrar till stadsutveckling, gör samhället inkluderande, säkert och hållbart, samt hjälper kommunerna att erbjuda offentligt finansierad omsorg av hög kvalitet till fler personer med omsorgsbehov.

Mål 16 – fredliga och inkluderande samhällen

Attendo bidrar till att äldre och personer med funktionsnedsättningar får ökad valfrihet och inflytande över sin omsorg, vilket ökar deras delaktighet i samhället.

SAMHÄLLE:

Vi bidrar till en hållbar omsorg

Omsorgen har stor betydelse för kunder, närstående, medarbetare och samhället i stort. Samhället förväntar sig att varje individ ska erbjudas en god omsorg, med trygghet, självständighet och livskvalitet. Attendo bidrar målmedvetet i det arbetet.

Vi investerar för att lösa kapacitetsbristen

Det råder platsbrist inom äldreomsorgen i Norden. Enligt Boverket hade 127 av 290 kommuner i Sverige brist på äldreboenden under 2019, och mer än 6 av 10 kommuner saknade bostäder för personer med funktionsnedsättningar.

Långsiktigt pekar allt på att behovet av omsorgstjänster kommer att fortsätta växa. Den demografiska utvecklingen innebär att antalet invånare över 85 år ökar kraftigt i de nordiska länderna de närmaste 15 åren.

Vi bedömer att det kommer att behöva byggas ungefär 85 000 nya äldreboendeplatser i Sverige, Finland och Danmark fram till år 2030. Prognosen bygger både på tillförd kapacitet och på behovet av att ersätta befintliga boenden som inte längre uppfyller dagens krav.

Privata aktörer har svarat för drygt hälften av all nyproduktion av äldreboenden i Sverige och Finland de senaste åren. Attendo har ensamt stått för mer än var femte nyöppnade plats på ett äldreboende sedan 2008. Även inom boenden för personer med funktionsnedsättning är Attendos bidrag stort.

Etableringen av nya boenden leder till en rad positiva effekter för samhället. Varje nytt boende med 54 lägenheter skapar ungefär 50 arbetstillfällen när det är i drift, samt dessutom mer än 30 årsarbeten under själva byggnationen.

Genom att Attendo kontinuerligt bygger nytt kan företaget också stödja kommuner med expertkompetens inom etablering av äldreboenden, från identifiering av tomt till byggnation, rekrytering av personal och inflyttning på boendet.

Den höga öppningstakten under föregående år har emellertid lett till växande svårigheter att fylla de nyöppnade husen, vilket haft negativ inverkan på Attendos lönsamhet. Under 2019 har antalet nyöppningar därför minskats, samtidigt som takten på nya projekt har bromsats in. Avsikten är att ha en mer långsiktigt hållbar takt i investeringarna i nya boenden de kommande åren.

Vi löser komplicerade vård- och omsorgsutmaningar

Attendo har förmågan att lösa komplicerade vård- och omsorgsutmaningar. Vi erbjuder bland annat vård och omsorg till personer med multipla funktionsnedsättningar, eller särskilt komplicerade diagnoser, till exempel

Huntingtons sjukdom och Parkinsons. Inom individ- och familjeomsorg hjälper vi kommuner att skapa en kvalificerad omsorg och en god tillvaro för unga med olika behov, exempelvis genom att rekrytera och certifiera familjehem.

Attendo har expertkompetens inom flera områden av omsorg för personer med funktionsnedsättningar. Exempelvis har vi etablerat två av totalt tre boenden i Sverige specialiserade på Prader-Willis syndrom, som bland annat kännetecknas av okontrollerad aptit.

Vi erbjuder meningsfulla aktiviteter för personer med psykiska funktionsnedsättningar och arbetar aktivt med att matcha individer på dagliga verksamheter med arbetslivet.

I Finland bidrar vi till att säkerställa tillgång till omsorg även på små och avlägsna orter. Många kommuner väljer att samarbeta med Attendo eftersom det bidrar till kvalitetsutveckling i omsorgen, samtidigt som kommunerna får en genomlysning av sina egna kostnader och därmed en effektivare användning av skattemedlen.

Vi är en betydande skattebetalare

Attendo är den privata utförare av omsorgstjänster i Sverige och Finland som betalar mest skatt. Utöver skatt på företagets vinst betalar Attendo även lönerelaterade skatter och avgifter, samt mervärdesskatt på inköp.

Under 2019 betalade Attendo 88 Mkr i bolagsskatt varav 86 Mkr i Sverige. Grunden för beskattningen är de överskott som varje verksamhet i varje land redovisar. Attendo betalar alltid skatt på överskottet i det land där det uppstår.

Vi är en stor arbetsgivare

Attendo skapar alternativ inom vård och omsorg och ger kunder möjlighet att välja. Med cirka 25 000 medarbetare är Attendo en av Nordens större arbetsgivare. Det bidrar till ökade utvecklingsmöjligheter och fler alternativ för medarbetare inom vård och omsorg. Attendo ger också ett viktigt bidrag till arbetsmarknaden genom att erbjuda en inkörspport till ett första jobb, inte minst för ungdomar och nyanlända.

MÅL OCH UTFALL

Attendos ambition är att leda etableringen av nya boenden för att möta samhällets behov av nya platser inom äldreomsorgen.

1 980

platser under etablering

1 950

nya platser öppnade

KVALITET:

Systematiskt kvalitetsarbete med goda resultat

Attendos kvalitetsarbete går längre än vad lagstiftare och beställare kräver. Ambitionen är att erbjuda marknadsledande kvalitet och driva utvecklingen av nya metoder och ny teknik i branschen. Attendo arbetar systematiskt för att ständigt förbättra och följa upp kvalitetsarbetet.

Vi arbetar målmedvetet för högre kvalitet

På Attendo är vi övertygade om att det går att mäta kvalitet i vård och omsorg. Vi strävar hela tiden efter att ytterligare höja både den tekniska och upplevda kvaliteten. Mycket av det som idag anses vara branschpraxis i nordisk omsorg, som social dokumentation, kontaktmanuskap och egen tid, är resultat av Attendos utvecklingsarbete.

Arbetet riktades från början främst mot den uppmätta ”tekniska” kvaliteten. Idag ligger fokus allt mer på att förbättra också den upplevda kvaliteten, det vill säga hur nöjda kunderna och deras närstående är med den service Attendo levererar. Digitalisering och mobil dokumentation är exempel på hur vi arbetar för att säkerställa att kunderna alltid får den omsorg de har blivit beviljade av sin kommun.

Vi strävar efter att överträffa lagar och avtal

Lagar och föreskrifter, liksom avtal med beställaren, reglerar alla omsorgstjänster, men också saker som arbetsmiljö, informationssäkerhet, smittskydd, livsmedelshandling och brandskydd. Nationella tillsynsmyndigheter har tillsammans med den upphandlande kommunen ett ansvar för att säkerställa att omsorgen är av god kvalitet och genomför återkommande granskningar av privata utförare verksamhet.

Attendo dokumenterar och utvärderar löpande såväl individuella omsorgsinsatser som verksamheten i stort. Vårt branschledande kvalitetssystem definierar processer och aktiviteter som sedan mäts och följs upp månadsvis. Arbetet drivs av lokala kvalitetscoacher med stöd av specialiserade kvalitetsfunktioner.

Vår strävan är att hela tiden utveckla och förbättra kvaliteten i omsorgen.

MÅL OCH UTFALL

Attendo strävar efter att bibehålla och utveckla den ledande positionen inom kvalitet och kundnöjdhet.

84 av 100 Kvalitetsindex 2019

Ett branschledande kvalitetsarbete

Attendos eget kvalitetsindex, Kvalitetstermometern nedan, består av totalt åtta delar inom de tre grundpelarna vilka kan anpassas till de olika verksamhetstyperna. Genom resultaten på enhets-, region- och koncernnivå får vi en god överblick över hur väl kvalitetsarbetet fungerar och vad som behöver göras för att ytterligare höja kvaliteten. Centrala kvalitetsfunktioner genomför regelbundet omfattande egenkontroller och revisioner samt stödjer och utbildar de lokala kvalitetsamordnarna.

Kvalitetshjulet till höger är vår modell för systematiskt kvalitetsarbete. Hjulets fyra delar – planering, genomförande, utvärdering och utveckling – innehåller arbetssätt och metoder för det dagliga arbetet samt verktyg för att mäta, följa upp och utveckla våra insatser.

KVALITETSSYSTEM (AQ19)

Attendos system för kvalitetsuppföljning bygger på tre grundpelare:

1 Nöjda kunder: Samtliga insatser utgår från kundens önskemål och behov. Attendo har länge följt upp nöjdheten bland kunder och deras närstående och vi ser en positiv trend över tid.

2 Systematiskt förbättringsarbete: Vi arbetar genomtänkt och systematiskt i varje led med planering, genomförande, uppföljning och utveckling. Det systematiska kvalitetsarbetet ska genomsyra allt vi gör. Det säkerställer att vi följer lagar och regler och att vi hela tiden identifierar och tar tillvara på förbättringsmöjligheter i verksamheten.

3 Bästa tillgängliga kunskap: Attendo lägger stor vikt vid kunskapsöverföring, och har strategier och rutiner för att sprida bästa tillgängliga kunskap och arbetsätt i hela organisationen. Vi jämför enheter på flera olika parametrar för att bland annat identifiera och sprida bästa arbetsrutiner.

KVALITETSARBETE

Attendos modell för systematiskt kvalitetsarbete

Planering

Vårt kvalitetsarbete bygger på noggrann planering som ger oss tid att göra det lilla extra för den enskilde. Medarbetarnas arbete planeras digitalt utifrån kundernas genomförandeplaner, hälsoplaner, vårdplaner och rehabiliteringsplaner som är beskrivningar av vilka insatser kunden behöver och hur dessa ska utföras för att möta den enskilde personens önskemål och behov.

Genomförande

Alla planer, rutiner och system i kvalitetsarbetet syftar till att mötet med den enskilde ska bli så bra som möjligt. Till stöd och hjälp i det dagliga arbetet finns riktlinjer i form av handböcker inom kvalitet, personal, aktivitet och måltid. Digitala hjälpmedel används för att säkra att inga omsorgsinsatser missas.

Uppföljning

Vi följer löpande upp kvaliteten genom kvalitetstermometern som tar tempen på verksamhetens kvalitet. I termometern mäts och viktas åtta kvalitetsparametrar. En viktig del av vår uppföljning utgörs av de kund- och medarbetarundersökningar som genomförs regelbundet.

Utveckling

Ett väl fungerande kvalitetsarbete går alltid att göra ännu bättre. Utifrån resultat i undersökningar, externa granskningar, vår egen internrevision med mera tar vi fram handlingsplaner i syfte att ytterligare förbättra kvaliteten i det vi gör. Vi strävar efter en kultur som uppmuntrar till kvalitetsförbättringar och att medarbetarnas goda idéer tas tillvara och sprids. Medarbetarnas kompetensutveckling är en viktig del i hela vårt kvalitetsarbete. Kvalitetsavdelningen bevakar nyheter, innovationer och den senaste forskningen och för löpande ut det i organisationen.

MEDARBETARE:

Engagerade medarbetare med goda värderingar

Människor i olika skeden av livet, med olika bakgrund och behov, tar del av Attendos omsorg varje dag. Medarbetarnas kompetens, engagemang och omtanke är avgörande för att kunder och deras närstående ska vara nöjda med våra insatser.

Vi arbetar utifrån tydliga värderingar

Attendo är ett stort företag med många medarbetare. Vår vision och våra värderingar är ett viktigt arbetsverktyg som för oss samman. Våra värderingar – kompetens, engagemang och omtanke – fungerar som vägvisare för att uppfylla visionen: Att stärka individen. Ambitionen är att göra det bästa för varje kund, varje dag. Våra kunder ska alltid känna sig trygga, säkra och självständiga. Vi sätter individens behov främst och bemöter alla med respekt och värme.

Attendos värderingsarbete utgår från den lokala verksamheten och de situationer som uppstår lokalt. För att hantera större frågor, och även utmana verksamheten i värderingsdiskussioner, finns en regional värderingsorganisation som samlas under ett nationellt paraply med ansvar för att genomföra utbildningar, sprida information och ta fram praktiska verktyg för värderingsarbetet.

Attendos uppförandekod innehåller riktlinjer och stöd för de utmaningar som kan uppstå i det dagliga arbetet. Koden behandlar affärsetik, men även områden som mänskliga rättigheter, diskriminering, meddelarfrihet för medarbetarna, anställningsvillkor och arbetsmiljö.

Samtliga Attendos medarbetare informeras vid anställningen och därefter regelbundet om skyldigheten att förstå och följa koden.

Vi fokuserar på nöjda medarbetare

Attendo har omkring 25 000 medarbetare i Sverige, Finland, Norge och Danmark. Vi lägger stor vikt vid att vara en attraktiv arbetsgivare, och att medarbetarna ska vara nöjda med såväl sin egen arbetssituation som med arbetsgivaren och sin närmaste chef.

Vi följer löpande upp vad våra medarbetare tycker. Detta sker genom årliga utvecklingssamtal, månatliga arbetsplatsträffar och daglig dialog. Som ett komplement genomförs temperaturmätningar av medarbetarnas arbetssituation samt hur nöjda de är med arbetet och sin arbetsplats. Den genomsnittliga medarbetarnöjdheten 2019 var 3,9 av 5,0 möjliga. Nöjdheten med den närmaste chefen var också 3,9 av 5,0. Sammantaget är nöjdheten med jobbet något högre i Skandinavien, medan nöjdhet med chefen är något högre i Finland.

Vi erbjuder löpande kompetensutveckling

För att säkerställa hög kvalitet och fortsatt utveckling erbjuder Attendo kontinuerligt utbildningar. Nya medarbetare erbjuds en grundlig introduktion med bland annat handledda arbetspass och fadderverksamhet. All kompetensutveckling utgår från individuella planer. Därutöver kan medarbetare delta i lokala, centrala och webbaserade utbildningar.

I de årliga utvecklingssamtalen diskuteras företagets och medarbetarens målsättningar och hur de hänger ihop. Vi förordar också lärande i vardagen och uppmunttrar till jobbrottning.

Attendo söker ledare som vill göra skillnad, och vi arbetar systematiskt med att rekrytera och utveckla de bästa cheferna. Ledarskap i Attendo handlar om ansvar, synlighet och tillgänglighet.

Organisationen är flexibel och decentraliserad. Varje verksamhetschef har ett stort eget ansvar för sin verksamhet, och ska systematiskt delegera ansvar så att medarbetarna känner delaktighet.

Vi ombesörjer en god arbetsmiljö

Attendo arbetar aktivt, systematiskt och förebyggande för att minska risker och bidra till medarbetarnas hälsa och säkerhet. Vi utbildar chefer och medarbetare i att bedöma risker och agera på ett sätt som gör att vi får trygga och säkra arbetsplatser, och förebygger risker för hot och våld. Vi följer upp sjukskrivningar för att hjälpa medarbetare att så snabbt det är lämpligt komma tillbaka i arbete.

Under 2019 övergick alla äldreboenden i Skandinavien till att använda "Mobil omsorg", ett digitalt hjälpmedel som ökar kvaliteten i omsorgen genom säkrare överlämningar.

MÅL OCH UTFALL

Attendo ska erbjuda en stimulerande arbetsplats för alla som vill göra skillnad.

3,9 av 5,0

Nöjdhet med jobbet

3,9 av 5,0

Nöjdhet med chefen

SOCIALA FRÅGOR:

Företag som speglar samhället

Omsorgssektorn är en spegel av den mångfald som finns i samhället i stort. Attendo arbetar för att mångfalden bland våra medarbetare ska underlätta för oss att tillgodose våra kunders behov. Vi bidrar samtidigt till att öka andelen kvinnliga chefer i näringslivet.

Vi är ett mångfaldsföretag

Attendo består av en mångfald av medarbetare, med olika nationaliteter och bakgrund. Mångfalden är en förutsättning för att alla kunder ska bemötas av medarbetare som förstår deras behov. Inom demensomsorg ställs särskilda krav på att medarbetare förstår och kan relatera till kundernas språkliga och kulturella bakgrund, då sjukdomstillståndet ofta medför att senare inlärd språk och kulturyttringar försvinner.

Attendos hemtjänstverksamheter i Sverige erbjuder omsorg på minst ett annat språk än svenska. Vanligast är finska, som erbjuds på 26 av 52 enheter. Även inom särskilt boende har Attendo en mångfald av språk bland medarbetarna. Finsktalande personal finns vid 6 av 10 särskilda boenden, enligt Socialstyrelsens enhetsundersökning. Varje omsorgsboende har därutöver medarbetare som behärskar ytterligare ett eller flera utländska språk.

Vi har respekt för människors olikheter

Attendo välkomnar medarbetare från olika kulturella och etniska bakgrunder. Varje medarbetare i Attendo ska behandlas respektfullt och ges samma möjligheter till utveckling. Grundläggande är att alla ska ha likvärdiga arbetsvillkor och arbetsförhållanden.

Attendo vill ha stolta medarbetare som står upp för alla människors lika värde. Vi motverkar aktivt alla former av diskriminering – mellan medarbetare, mellan kunder och mellan kund och medarbetare. Chefer diskuterar och informerar löpande om Attendos arbete med att motverka diskriminering. Medarbetare uppmuntras att anmäla misstanke om diskriminering till närmaste chef. Möjligheten att göra anonyma anmälningar om missförhållanden har under 2019 stärkts med ett nytt verktyg.

Vi lyfter kvinnor i näringslivet

Attendos medarbetare består till stor del av kvinnor, vilket återspeglas på samtliga nivåer i företaget. Drygt 8 av 10 chefer i Attendo är kvinnor, vilket skiljer sig kraftigt från genomsnittet i näringslivet. Många av de kvinnor som avancerat till framskjutna positioner har jobbat länge i Attendo. Attendo arbetar aktivt och framgångs-

rikt för att dugliga medarbetare ska kunna avancera till verksamhetschef och vidare till region- eller funktionschef på högre nivå.

Attendo erbjuder goda möjligheter för medarbetare att avancera inom företaget. Medarbetare som vidareutbildar sig mot bristyrken kan erbjudas tjänstledighet och garanterat lönelöft efter genomförd utbildning.

Vi strävar mot en ledning med bred kompetens

Attendos ägare strävar efter att ha en styrelse med bredd avseende kompetenser, arbetslivsbakgrund och perspektiv. Styrelsemedlemmar föreslås utifrån kompetens och skicklighet, men också för sin förmåga att förstå den verksamhet som Attendo arbetar med. Under 2019 har styrelsen för Attendo AB bestått av fem män och fyra kvinnor.

ANTI-KORRUPTION OCH MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER:

För allas rätt till omsorg utifrån behov

Personer i behov av omsorg har ofta svårt att företräda sina rättigheter. Attendo arbetar systematiskt för att bevaka varje kunds rätt till omsorg utifrån sina behov och önskemål. Vår uppförandekod minskar risken för såväl diskriminering som osunda affärsrelationer.

Vi jobbar inkluderande och värnar mänskliga rättigheter

Personer som söker omsorg hos Attendo speglar den mångfald som finns i samhället. Det är viktigt att alla människor respekteras oavsett kulturell bakgrund, kön, sexuell läggning eller religiösa övertygelser.

Attendo arbetar aktivt för att bedriva en inkluderande verksamhet som möjliggör för människor i behov av omsorg att ge uttryck för sina önskemål och få sina behov tillgodosedda. Inom omsorgen för personer med funktionsnedsättningar används bildstödsverktyget Pict-O-stat för att skapa delaktighet. Inom äldreomsorgen används verktyget Mobil omsorg för att individanpassa omsorgen, samtidigt som kundens önskemål och behov dokumenteras löpande.

Attendo bidrar till att öka respekten för personers sexuella läggning, bland annat genom att HBTQ-certifiera verksamheter och delta i Pride-firanden.

Attendos anti-diskrimineringsarbete följs upp dels genom löpande medarbetardialoger, dels genom att centralt följa upp alla anmälda fall av diskriminering.

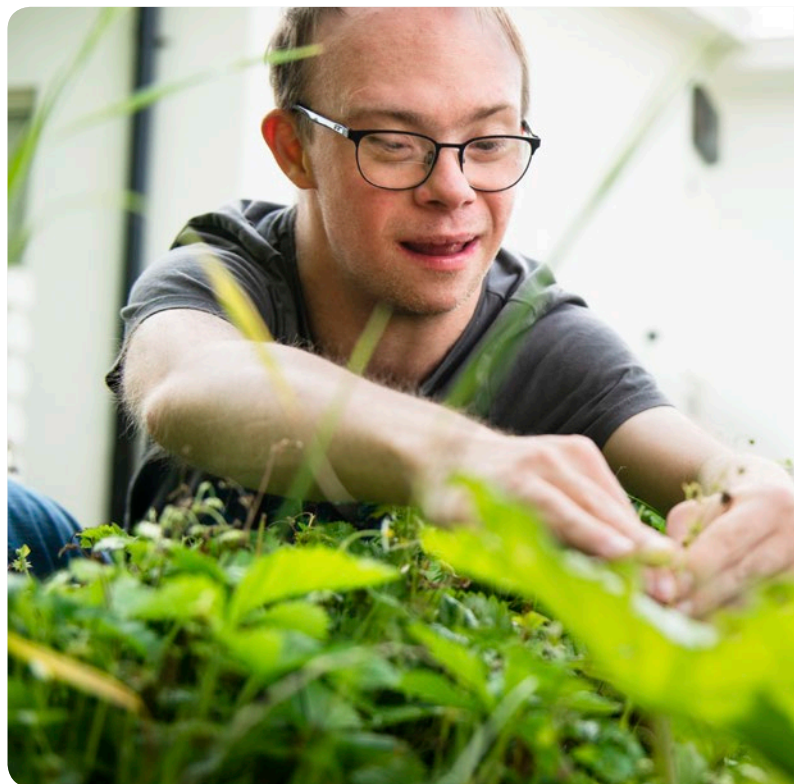
Vi ställer krav på medarbetare och leverantörer

Attendo är en betydande underleverantör till den offentliga sektorn. Avvikelse från avtal eller lagkrav innebär inte bara en risk för att en god omsorg äventyras, utan utgör också en affärsrisk för Attendo samt en risk för att vårt anseende och externa varumärke lider skada.

Attendo har en genomgripande uppförandekod som är publikt tillgänglig på koncernens hemsida. Kodens regler hur företaget och våra intressenter förväntas agera gentemot beställare, kunder och närstående samt mot varandra. Samtliga medarbetare och underleverantörer ska känna till och uppfylla kraven i uppförandekoden. Brott mot koden kan leda till varning och/eller uppsägning för såväl medarbetare som leverantörer. Under 2019 har inga sådana fall aktualiserats.

Vi strävar efter goda fackliga relationer

Attendo vill vara en ledande arbetsgivare inom omsorgsområdet. Vi strävar efter att ha nära och goda relationer med medarbetarnas fackliga representanter, att snabbt lösa arbetsrättsliga konflikter samt att följa ingångna kollektivavtal avseende löner och villkor i övrigt. Samtliga anställda inom Attendo omfattas av någon form av kollektivavtal.

MILJÖ OCH KLIMAT:

En resurseffektiv och hållbar omsorg

Omvärlden ställer allt högre krav på att företag ska leda omställningen till ett hållbart samhälle. Attendo arbetar aktivt för att öka effektiviteten i verksamheten, hushålla med resurser samt göra val som minskar vår klimatpåverkan.

Vi gör smarta och effektiva miljöval

Som tjänsteföretag har Attendos verksamheter en förhållandevis liten miljöbelastning jämfört med tillverkande företag i motsvarande storlek. Attendos miljöpåverkan kommer primärt från våra fastigheter och fordon. Därtill kan minskad förbrukning av exempelvis engångsartiklar och minskat matsvinn både ge miljönytta samtidigt som det leder till en effektivare verksamhet för våra beställare.

Vi arbetar för ständig förbättring

Attendo arbetar utifrån en miljöpolicy som styr mot att göra miljömässiga val inom områdena inköp, transporter, energi- och vattenförbrukning samt avfall (inklusive miljöfarligt avfall). Detta har bland annat lett till en resepolicy där tåg prioriteras för resor upp till 50 mil. Attendo har också övergått till att ha fler virtuella möten, bland annat genom Microsoft Lync och StarLeaf.

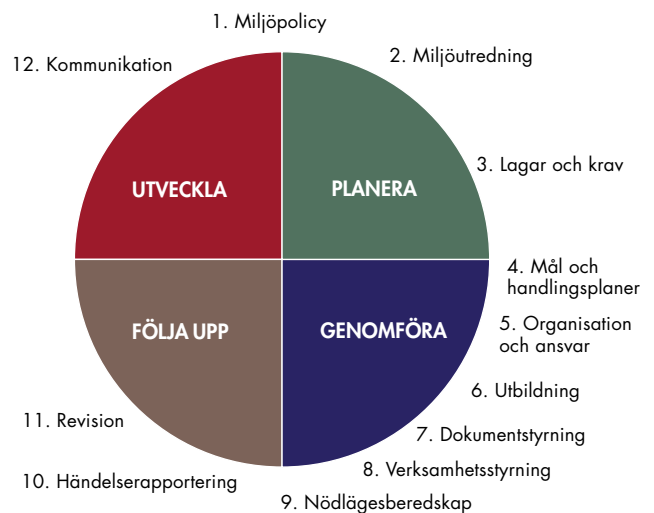
För att strukturera miljöarbetet finns ett miljöledningssystem enligt standarden ISO 14001. Genom ledningssystemet styrs vilka insatser som görs, hur de görs, i vilken omfattning de används och vilket resultat de leder till.

Utifrån slutsatserna planeras förbättringar och nya lösningar. Av dessa väljer och genomför vi åtgärder och i efterhand analyserar vi resultaten. Därefter vidtar återigen planering. På så sätt utvecklas Attendos miljöarbete från år till år.

Vi gör inköp som ger miljönytta

Attendo samordnar inköp för att nå största möjliga samordningsfördelar och samtidigt säkerställa miljönytta. De leverantörer som kvalar in i Attendos centrala inköpsystem ska känna till och uppfylla kraven i Attendos miljöpolicy.

ATTENDOS MILJÖLEDNINGSSYSTEM

Attendos affärsområden sätter också egna miljömål. Attendo Skandinavien har under 2019 arbetat mot tre konkreta mål; minska drivmedelsförbrukningen inom hemtjänsten med 3% per utförd hemtjänsttimme, erbjuda minst en vegetarisk måltid per vecka, samt att endast använda el från förnyelsebara källor i verksamheterna. Attendo Finland har under flera år arbetat aktivt med att minska förbrukning av energi och vatten, samt minska mängden avfall från verksamheterna. Arbetet har lett till minskningar på 4–6% i deltagande verksamheter.

Risker och riskhantering

All verksamhet innebär att bolaget tar risker i olika former och utsträckning. Att hantera de risker som är förknippade med Attendos verksamhet är nödvändigt för att kunna följa strategin och uppnå uppsatta mål.

Riskhantering, det vill säga arbetet med att identifiera, hantera och övervaka risker är en viktig del av Attendos verksamhet. Attendo arbetar strukturerat med att hantera risker utifrån ett ramverk som hanterar såväl omvärldsrisker, verksamhetsrisker och finansiella risker.

Riskhantering är väl integrerat i Attendos verksamhet och de dagliga åtgärderna för att hantera verksamhetsrisker beslutas och övervakas av respektive affärsområdeschef som ansvarar för riskhanteringen inom ramen för sitt område. Attendo har även inrättat en koncernövergripande funktion för att arbeta fokuserat med riskbedömning, regelefterlevnad och intern kontroll, vilken fungerar som stöd till affärsområdescheferna och Attendos olika specialistfunktioner i deras arbete med risker, processer och kontroller. Syftet med internkontrollfunktionen är att utifrån en koncernövergripande riskbedömning arbeta strukturerat med att implementera olika verktyg som inom ramen för Attendos strategiska målsättning skapar god kontroll över kritiska processer. Arbetet utgår från en riskbedömning som genomförs tillsammans med Attendos koncernledning och andra nyckelpersoner. Denna riskbedömning utgår från en väsentlighetsanalys av risker som visar den påverkan en händelse skulle få om den inträffar samt sannolikheten för att händelsen ska inträffa.

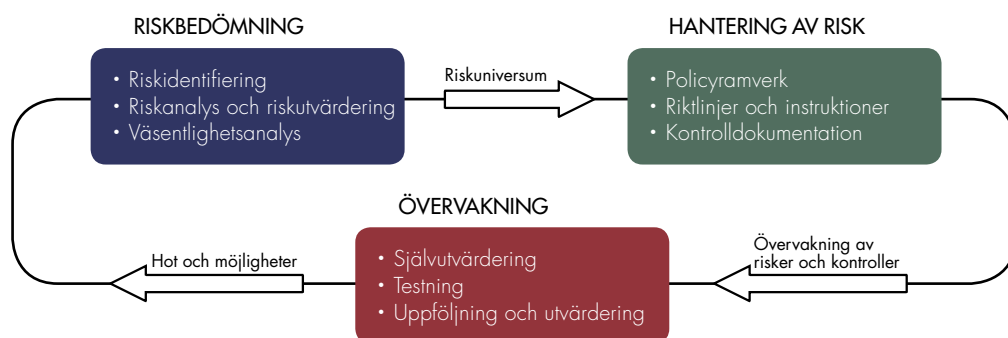
Utifrån riskbedömningen upprättas internkontrollfunktionen, tillsammans med relevanta intressenter, policys, riktlinjer, instruktioner och kontrolldokumentation som syftar till att hantera riskerna. Riskbedömningen får även genomslag i bolagets affärsbeslut och strategiska plan. I

det löpande riskhanteringsarbetet ingår vidare en årlig återkommande självutvärderingsprocess, som syftar till att säkerställa att verksamheten årligen testar de implementerade kontrollerna och utvärderar om kontrollerna är effektiva, eller om de bör förändras eller förbättras.

Självutvärderingen kompletteras med testning och kontinuerlig uppföljning av internkontrollfunktionen. Utöver det löpande arbetet genomförs varje år olika projekt och riktade insatser för att förbättra och stärka Attendos riskhantering och intern kontroll, baserat på de mest kritiska behoven enligt den senaste riskbedömningen. Årsplanen upprättas i samråd med styrelsens revisionsutskott och bolagets revisor.

Risker och hantering 2019

2019 har varit ett mycket utmanande år för Attendo, främst kopplat till verksamheten i Finland. Under året har arbetet med riskbedömning, hantering och uppföljning därför varit högt prioriterat. Arbetet har särskilt fokuserat på de riskområden som varit centrala under året, det vill säga etableringstakten (inklusive marknadsrisker, politisk risk och beläggningsrisker) och skärpta bemanningskrav (inklusive regulatorisk risk och bemannings- och humankapitalrisk). För ytterligare detaljer om Attendos arbete med dessa och övriga risker, se nedan en övergripande sammanfattning av de riskområden som identifierats och hur Attendo arbetar för att hantera dessa.

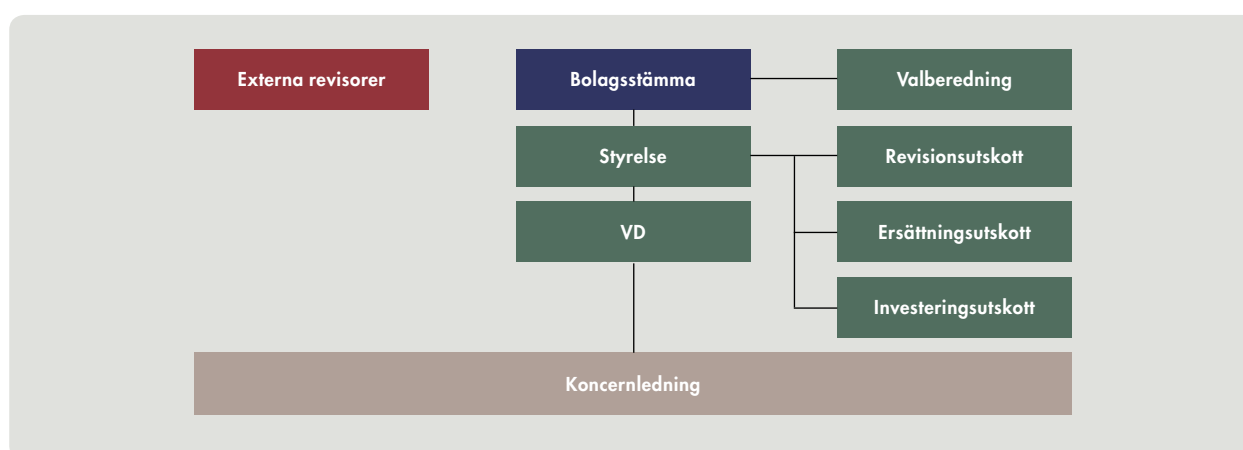
Risk	Beskrivning av risk	Hantering av risk
OMVÄRLDSRISK		
Marknadsrisk och politisk risk	Marknaden för omsorg och vård kännetecknas av konkurrens med såväl offentliga som privata aktörer av varierande storlek, på en marknad påverkad av demografisk utveckling och tillgång till offentliga medel. Möjligheten för privata aktörer att bedriva omsorgsverksamhet är beroende av politiska beslut på såväl nationell som kommunal nivå. Därutöver kan politiska beslut som leder till förändringar i regelverk eller förändrad politisk vilja att anlita privata aktörer ha betydande påverkan på Attendos verksamhet och finansiella resultat.	Attendo har lång erfarenhet av att bedriva omsorgs- och vårdverksamhet på de nordiska marknaderna. Attendo har i mer än 30 år utvecklat verksamheten på ett sätt som bidragit till att man har ett konkurrenskraftigt erbjudande för kunderna som håller hög kvalitet till ett för beställaren fördelaktigt pris. En del i detta arbete är Attendos kontinuerliga arbete med att skapa ett serviceerbjudande byggt på kvalitet, och innovativa lösningar som förbättrar både kundens upplevelse och medarbetarnas arbetsvillkor. Attendo följer noga den politiska utvecklingen för att hantera och förbereda verksamheten på förändrade krav eller förutsättningar. Attendo samarbetar även i olika branschorgan, exempelvis Vårdförbundet i Sverige och Hali i Finland, för att påverka villkoren för branschen till det bättre.
Anseenderisk	Anseenderisk är risken att Attendos anseende hos beställare, kunder och närstående eller i samhället i stort försämras till följd av negativ uppmärksamhet i media. Verksamhet som bedrivs av privata vård- och omsorgsaktörer är ofta hårt bevakad av media. Negativ publicitet rörande Attendo, någon av våra konkurrenter eller branschen som helhet, kan ha en negativ inverkan på Attendos anseende och därmed försämra förmågan att få eller förnya kundavtal, attrahera medarbetare eller leda till ökade tillsynskostnader.	Attendo arbetar strukturerat med att erbjuda en god omsorg med hög kvalitet som präglas av öppenhet såväl internt som mot media. Samtidigt strävar bolaget efter att erbjuda en attraktiv och stimulerande arbetsplats för medarbetarna. Attendos arbete med att sprida och förankra såväl vision som värderingar i organisationen är viktigt för att skapa en god kultur som strävar efter att ge en god omsorg till kunder och patienter. Detta är viktiga verktyg för att minska risken för negativ publicitet.
Regulatorisk risk	Den formella utgångspunkten för hög kvalitet och säkerhet i Attendos verksamhet utgörs av gällande externa och interna regelverk samt krav i tillstånd och kundavtal. Om Attendo inte efterlever de krav som gäller, om nya regler eller krav införs eller om tillämpningen av dessa förändras kan detta leda till att förutsättningarna för verksamheten förändras, till exempel genom ökade kostnader. Vidare kan allvarliga brister leda till att beställare har rätt att säga upp avtal eller att verksamheter måste stängas ned. Principerna för kvalitetskontroll och tillsynsuttövning från myndigheter och beställare varierar och konsekvenserna för Attendo kan därmed vara svårprognosticerade.	Lagsiftningsprocessen i de länder där Attendo är verksam är transparent, vilket betyder att förändringar i regelverk normalt är kända i god tid innan de införs och att Attendo har möjlighet att anpassa verksamheten härifrån. Utöver detta följer Attendo noggrant utvecklingen avseende krav på kvalitet och säkerhet. Att säkerställa regelbundenhet är ett viktigt område där Attendo lägger ner betydande ansträngningar och resurser. Attendo har ett tydligt system med policies, rutiner, riktlinjer och dokumentation implementerat i den dagliga verksamheten. På koncernövergripande nivå sker ett strukturerat arbete för deltagande i processer och diskussionsforum avseende de regelverk som gäller för Attendos verksamhet, där Attendo t.ex. deltar som remissinstans eller med sin expertkunskap i samband med regelutvecklingen på området.
VERKSAMHETSRIK		
Beläggnings- och hyreskontrakt-risk	Attendo är exponerat mot finansiella risker kopplade till beläggning på enheterna. Detta är främst ett resultat av att merparten av Attendos verksamhet bedrivs i lokaler som Attendo hyr av externa fastighetsägare. Om Attendo inte erhåller kundavtal för en planerad verksamhet, men har ingått hyresavtal för enheten, uppstår betydande kostnader utan intäktsmatchning. Eftersom hyresavtalen normalt sett har längre löptider än bolagets kundavtal måste bolaget vid ingående av nya hyresavtal även göra beräkningar av framtida beläggning utan att ha bindande kundavtal för hela hyresperioden. Om Attendo driver fler boenden än vad som behövs med beaktande av efterfrågan, och inte kan ställa om verksamheten i sådana outnyttjade boenden till annan inriktning, kan det ha en väsentlig negativ inverkan på Attendos verksamhet, resultat eller finansiella ställning.	Att bedriva omsorg i egen regi är en del av Attendos kärnverksamhet. Att hantera dessa risker är således ett mycket prioriterat område vilket hanteras genom hela processen för ett nytt boende – från projektfas till byggnation och färdigställande. Under projekteringen görs en noggrann analys av utbuds- och efterfrågesituationen på den aktuella marknaden. Under åren har Attendo utvecklat egna modeller och processer för att minimera risken för att fleråriga hyresavtal ingås i regioner och områden där efterfrågan på Attendos tjänster är ogynnsam.
Bemannings- och Humankapital-risk	Tillgång till kompetenta medarbetare är en nyckelfaktor för Attendos verksamhet. Attendos verksamhet är mycket personalintensiv och bolaget har omkring 25 000 medarbetare inom ett flertal olika yrkeskategorier som till exempel sjuksköterskor, undersköterskor och socionomer. Bolagets decentraliserade organisation innebär även att lokala och regionala chefer har omfattande ansvar och befogenheter och är centrala i att genomföra Attendos strategi och mål. Det är således mycket viktigt att Attendo kan anställa och behålla kvalificerade ledningspersoner, chefer, läkare, sjuksköterskor och annan vård- och omsorgspersonal.	Attendo arbetar fortlöpande med att utveckla och stärka sina processer för att attrahera, utveckla och behålla kompetenta och engagerade medarbetare. I detta ingår till exempel att ha väl avvägda HR-funktioner som stöd för verksamheterna, att löpan- de utvärdera den regionala och lokala organisationen och att arbeta aktivt med Attendos vision och värderingar. Rekrytering av nyckelmedarbetare är kritiskt för Attendo och bolaget har lång erfarenhet av att rekrytera medarbetare inom områden där det idag råder brist. Exempel på detta är projekt som syftar till att rekrytera sjuksköterskor i både Sverige och Finland. Attendo arbetar även med flertalet åtgärder för att behålla nyckelmedarbetare, dels genom incitamentsprogram och dels genom möjligheter till bland annat kompetensutveckling och jobbrottning.

Risk	Beskrivning av risk	Hantering av risk
Prissättningsrisk	Attendos prissättning bygger på ett antal antaganden om framtida förutsättningar. Ett stort antal av Attendos kundkontrakt löper över flera år där Attendo erhåller betalning baserat på beläggning. Kundkontrakten innehåller dock i regel ingen garanterad volym av tjänster varför Attendo är beroende av att kunna göra säkra prognoser avseende framtida utbud och efterfrågan för att kunna göra tillförlitliga antaganden om framtida intäkter och kostnader. Den största kostnadsposten i verksamheten är löner. Kraftiga löneökningar eller ändrade bemanningskrav medför därför ekonomiska risker för bolaget.	Attendos prissättning baseras på noggranna modeller och processer som utvecklats genom åren. Risken för att lönsamheten ska minska som ett resultat av ökade löner begränsas genom att de flesta kundavtal har en prisnivå som är kopplad till ett arbetskostnadsindex. Attendo arbetar aktivt med uppföljning och omförhandling av priser, t.ex. som en följd av ökade bemanningskrav.
Tillståndsrisk	En betydande del av Attendos verksamhet är tillståndspliktig och många av verksamheterna kräver ett eget tillstånd. Tillstånd erhålls endast om verksamheten uppfyller krav på bland annat kvalitet och säkerhet. Dessa krav, liksom regler och processer avseende tillståndsgivning, kan förändras, med effekter för Attendos möjlighet att bedriva sin verksamhet. Till exempel kan långa handläggningstider innebära förseningar i starten av nya verksamheter, inriktningsförändringar i verksamheterna eller byte av verksamhetschef. Att invänta tillstånd, då verksamhet inte kan bedrivas eller förändras under tiden, och därmed inte kunna belägga enheter innebär intäktsbortfall.	Attendo har lång erfarenhet av att driva omsorgsverksamhet och står väl rustat för att uppfylla de krav som myndigheter ställer. I samband med att en ny enhet planeras beaktas alltid risken för att tillstånd inte kan erhållas i rimlig tid och ingår således i de beräknade uppstartskostnaderna.
Förvärvsrisk	Förvärvsrisk för Attendo innebär dels en risk att Attendo inte identifierar lämpliga förvävsobjekt, dels att bolaget inte lyckas förhandla godtagbara köpevillkor eller finansiera förväven eller att överoptimistiska antaganden bidrar till att förvärv genomförs som annars inte hade genomförts. Förvärv innebär även en risk att Attendo exponeras mot okända förpliktelser i det förvärvade bolaget eller att förvärvskostnaderna blir högre än förväntat. Utöver detta kan förvärv av mindre lönsamma verksamheter påverka Attendos marginaler negativt och det finns en risk att integrationen av de förvärvade verksamheterna inte kan genomföras enligt plan och därmed bidrar till ökade kostnader.	Attendo har under flera år skapat och implementerat ett strukturerat och systematiskt arbetssätt med krav på analys, dokumentation och beslut inför varje enskilt förvärv. Utöver detta gör Attendo en integrationsplan i samband med förvärvsbeslutet.
FINANSIELL RISK		
Likviditets-/ finansieringsrisk	Med likviditetsrisk avses risken att Attendo inte kan möta sina betalningsförpliktelser. Attendo hanterar sin likviditetsrisk genom bibehållande av en likviditetsreserv (kassa, banktillgodohavanden och den outnyttjade delen av befintliga krediter). Med finansieringsrisk avses risken att finansieringen av utestående lån inte kan genomföras eller fördröjas.	Attendos centrala finansavdelning strävar efter att upprätthålla avtal om lyftningsbara krediter och utför löpande aggregerade kassaflödesprognoser och rullande prognoser för att säkerställa tillräcklig likviditet för verksamheten. Attendo har vid utgången av 2019 två bindande lånevillkor (finansiella covenant) kopplade till koncernens lånefaciliteter, dessa är nettoskuld/EBITDA och räntetäckningsgrad. Koncernens centrala finansavdelning analyserar löpande att lånevillkoren efterlevs.
Valutarisk	Attendo bedriver en internationell verksamhet och utsätts därmed för olika valutaexponeringar, framför allt avseende euro men även norska och danska kronor. Valutarisker delas in i transaktionsrisk och omräkningsrisk. Transaktionsrisken är inte väsentlig då inköp och fakturering i huvudsak sker i respektive lands valuta. Koncernens resultat påverkas av omräkning av utländska dotterbolags resultaträkningar till räkenskapsårets genomsnittskurs. I det fall det utländska dotterbolagets lokala valuta förändras i relation till svenska kronor, förändras koncernens redovisade nettoomsättning och resultat omräknat till svenska kronor. Vidare uppstår valutarisk genom omräkning av redovisade tillgångar och skulder i utlandsverksamheter.	Attendos exponering för omräkning från euro till svenska kronor hanteras genom att upplåning sker även i euro. Då valutaexponeringen i norska kronor och danska kronor inte är väsentlig sker ingen valutasäkring av dessa omräkningsrisker. Transaktionsrisken är inte väsentlig varför inga specifika åtgärder sker för att hantera detta.

Risk	Beskrivning av risk	Hantering av risk
Ränterisk	Koncernens ränterisk relaterar primärt till koncernens långfristiga upplåning och banktillgodohavanden i nordiska affärsbanker. Vid räkenskapsperiodens slut var 100 procent av upplåningen till rörlig ränta varför Attendo är exponerat för ränteförändringar.	Attendos ränterisk hanteras genom att den centrala finansavdelningen kontinuerligt analyserar koncernens exponering för ränteförändringar genom löpande känslighetsanalyser. För att minska risken i upplåningen med rörlig ränta ingår koncernen från tid till annan ränteswapavtal för delar av framtida räntebetalningar. Under 2019 har dock inga räntesäkringar genomförts. Om räntan, med nuvarande finansiering, hade varit en procentenhet högre under 2019 med alla andra variabler konstanta hade resultatet efter skatt varit cirka 22 Mkr lägre.
Kreditrisk	Kreditrisken är risken att utestående kundfordringar och icke-fakturerade utförda tjänster till Attendos beställare inte kommer att betalas.	Attendos beställare är i huvudsak kommuner vilka bedöms ha mycket hög kreditvärdighet. Risken för kreditförluster inom koncernen bedöms därför som begränsad.
Motpartsrisk	Finansiell motpartsrisk avser Attendos riskexponeringen i placeringar av överskottslikviditet och derivatkontrakt mot banker och finansinstitut.	Attendo har implementerat en finanspolicy som beskriver i vilka värdepapper som bolaget får investera eventuell överlikviditet. Som exempel får likvida medel endast investeras i statspapper eller hos banker med en hög officiell kreditrating. Derivatkontrakt ingås enbart med banker med kreditrating på lägst A1/P1 och vilka Attendo har en långsiktig relation med vilket bedöms minska risken.
HÅLLBARHETSRIK		
Sociala förhållanden och mänskliga rättigheter	Risker innefattar förlorade kontrakt, rättsliga påföljder och/eller att Attendos varumärke ifrågasätts eller skadas om Attendo bryter mot arbetsrättsliga avtal och regler eller misslyckas med att ge omsorg utan diskriminering baserat på exempelvis religion, kön och sexuell läggning samt att ge omsorg på ett värdigt sätt och efter behov oavsett situation.	Attendo följer gällande kollektivavtal och bedriver ett aktivt värderingsarbete genom verksamhetschefer och/eller lokala värderingscoacher på samtliga arbetsplatser, med återkommande värderingsdiskussioner bland chefer och medarbetare. I Attendos Uppförandekod finns tydliga krav på medarbetare, samarbetspartners och leverantörer när det gäller såväl sociala förhållanden som respekt för mänskliga rättigheter.
Medarbetare	Tillgång till kompetenta medarbetare är en nyckelfaktor för Attendos verksamhet. Medarbetarnas kompetens, engagemang och omtanke är avgörande för att kunder, närstående och offentliga beställare ska vara nöjda med våra insatser. Om Attendos medarbetare inte mår bra eller tappar engagemanget finns risk att de slutar eller blir sjukskrivna. Om arbetsgivarvarumärket skadas finns även risk att Attendo får svårare att attrahera nya medarbetare. Attendo delar också den generella risken inom sektorn att det uppstår brist på olika kompetenser som är nödvändiga för att utföra det omsorgsarbete som Attendo åtagit sig.	Attendo genomför återkommande mätningar av medarbetarnas nöjdhet, bevakar lokala sjukskrivningstal och personalomsättning samt bistår verksamhetschefer med åtgärdsplaner vid behov. Medarbetare erbjuds möjligheter till kompetensutveckling genom bl a webbutbildningar, och vidareutbildningar mot chefs- eller specialistkompetenser uppmuntras. Centrala funktioner stödjer lokal rekrytering, med särskilda team inriktade på bristyrken som exempelvis sjuksköterskor där projekt även bedrivs för att rekrytera sjuksköterskor från andra länder. Arbetsmiljöarbetet bedrivs systematiskt för att säkra en trygg och säker arbetsmiljö, analys och åtgärder diskuteras återkommande på arbetsplatsmöten. Förutom regional uppföljning genomförs stickprov där arbetsmiljön granskas och såväl chefer som medarbetare intervjuas. Vid behov upprättas handlingsplaner.
Antikorruption	Risker finns såväl vid anbud mot upphandlande kommuner som vid Attendos egna upphandlingar av leverantörer, tex i samband med nybyggnation eller strategiska inköp. Tänkbara effekter är såväl rättsliga efterspel som negativ varumärkespåverkan.	Attendos Uppförandekod innehåller tydliga riktlinjer för hur medarbetare, samarbetspartners och leverantörer får agera i upphandlingssituationer och under pågående avtal. Attendo accepterar inte gåvor till/från kunder, beställare och leverantörer. Avvikelse från koden kan leda till varning och/eller hävande av kontrakt både för enskilda medarbetare och/eller berörda leverantörer.
Miljö	Risker finns primärt kopplat till de fastigheter där Attendo bedriver verksamhet samt fordonsparken. Enligt miljöbalken ansvarar verksamhetsutövaren för eventuella föroreningar och andra miljöskador samt har ett ansvar för efterbehandling. Det finns även risker kopplat till klimafförändringarna, t ex ökad risk för översvämningar, ras, skred, erosion och värmeböljor, där såväl kunders som medarbetares hälsa också kan påverkas.	Attendo arbetar för en ökad miljöhänsyn inom hela verksamheten. Arbetet sker i enlighet med företagets miljöpolicy som föreskriver hur verksamheten ska bedrivas med omsorg för miljön och även hur anställda, samarbetspartners och leverantörer förväntas agera. Alla chefer är ansvariga för att verksamheten följer den miljölagstiftning som gäller och tar hänsyn till miljöaspekter gällande produkter och tjänster, byggnader, transporter, energi- och vattenanvändning samt avfallshantering.

Bolagsstyrningsrapport

Attendo AB (publ) är ett svenskt publikt aktiebolag med organisationsnummer 559026-7885 vars aktier är noterade på Nasdaq Stockholms Large Cap lista. Attendo har sitt säte i Danderyd med huvudkontor på Vendevägen 85, 182 91 Danderyd.

En god bolagsstyrning är viktig för att stödja Attendos vision, för att uppnå Attendos strategiska mål samt för att förstärka Attendos företagskultur.

Grunden för Attendos bolagsstyrning är externa regelverk, såsom aktiebolagslagen, årsredovisningslagen, Nasdaq Stockholms regelverk för emittenter och Svensk kod för bolagsstyrning (koden), samt andra tillämpliga svenska och utländska lagar och regler. Som komplement till de externa regelverken har Attendo antagit styr- och arbetsdokument för styrelsen, dess utskott, för den verkställande direktören och för den operativa verksamheten. Denna bolagsstyrningsrapport lämnas i enlighet med årsredovisningslagen och koden och redogör för Attendos bolagsstyrning under verksamhetsåret 2019.

Avvikelse från koden

Attendo har under 2015–2019 haft ett långsiktigt incitamentsprogram som innefattat möjlighet för ledande befattningshavare att utnyttja teckningsoptioner för förvärv av aktier under en period om två till fyra år. Attendo har därmed redovisat en avvikelse från punkt 9.7 i koden, vilket motiverats med att fler löstidpunkter bedömts ligga bättre i linje med Attendos strategi och mål och att en två- till fyraårig period ger bättre incitament för ledningen att löpande under totalt fyra år sträva efter att skapa värde för Attendos aktieägare. Teckningsoptionerna gavs ut i tre separata serier varav den sista löpte ut i december 2019.

Aktier och aktieägare

Attendo noterades på Nasdaq Stockholm den 30 november 2015 och handlas på Large Cap-listan. Antalet aktier uppgick den 31 december 2019 till 161 386 592 och aktieägarna består av institutionella ägare, medlemmar av Attendos företagsledning och ett stort antal privata sparare. Varje aktie motsvarar en röst på bolagsstämman och ger lika rätt till andel i bolagets tillgångar och resultat.

De största ägarna per den 31 december 2019 var Nordstjernen AB (19 procent), Pertti Karjalainen (11 procent), Incentive AS (7 procent), Swedbank Robur Fonder (6 procent), Carve Capital AB (4 procent). De tio största aktieägarna representerar cirka 65 procent av aktierna och rösterna i bolaget. Totalt innehar Attendo 496 136 egna aktier per den 31 december 2019. Under året har den tredje och sista lösenperioden i Attendos tidigare teckningsoptionsprogram 2015/2019 avslutats, utan att någon teckning skedde.

Årsstämman 2019 bemyndigade styrelsen att emittera nya aktier i Attendo motsvarande maximalt 10 procent av det totala antalet aktier samt återköpa aktier antingen för att tilldela deltagarna i aktiesparprogram Attendo+ eller i syfte att anpassa företagets kapitalstruktur eller för att finansiera företagsförvärv. Detta har per den 31 december 2019 inte utnyttjats. Årsstämman 2020 föreslås ge styrelsen förnyat bemyndigande att beslut om förvärv och överlåtelse av egna aktier.

Valberedning

Vid årsstämman 2017 antogs en instruktion för Attendos valberedning, som beskriver hur valberedningen ska vara sammansatt samt hur valberedningens arbete ska bedrivas. Enligt instruktionen ska valberedningen bestå av fyra ledamöter och väljas direkt av årsstämman. Vid årsstämman 2019 valdes följande ledamöter (nominerande aktieägare inom parentes): Tomas Billing (Nordstjernan AB), Anssi Soila (Pertti Karjalainen), Marianne Nilsson (Swedbank Robur Fonder) och Adam Gerge (Didner&Gerge Fonder). Styrelsens ordförande Ulf Lundahl ska vara adjungerad ledamot i valberedningen. Valberedningen bedömer att det inte finns några intressekonflikter som påverkar deras engagemang i Attendos valberedning och att dess sammansättning är förenlig med kodens föreskrifter. Valberedningens uppgift är fullgöra det som ankommer på den enligt instruktionen och koden. Valberedningen tillämpar regel 4.1 i koden gällande mångfaldspolicyn i bolagets styrelse. Valberedningen tar också hänsyn till behovet att säkerställa att oberoendekraven i koden uppfylls.

Valberedningens fullständiga förslag inför årsstämman 2020, inklusive uppdaterad instruktion för valberedningen, framgår av kallelsen till stämman samt på Attendos hemsida.

Bolagsstämma

Bolagsstämman, som är koncernens högsta beslutande organ, är det forum där aktieägarna kan utöva sitt inflytande.

Samtliga aktieägare som är införda i aktieboken och som har anmält sitt deltagande i rätt tid, har rätt att delta vid bolagsstämman och rösta för sitt totala innehav av aktier. Aktieägare som inte kan delta på bolagsstämman personligen har rätt att utse ombud enligt vad som föreskrivs i kallelsen till bolagsstämma. Enskilda aktieägare som önskar få ett ärende behandlat på en bolagsstämma måste anmäla detta i god tid till Attendos styrelse på den adress som anges på Attendos hemsida.

På Attendos hemsida, www.attendo.com, finns erforderliga dokument inför bolagsstämmor samt protokoll från dessa.

Årsstämma 2019

Årsstämman 2019 hölls den 11 april 2019 på restaurang Bra Mat i Danderyd.

Årsstämma 2020

Årsstämman 2020 kommer att hållas den 15 april 2020 på restaurang Bra Mat i Danderyd. För ytterligare information se sid 92.

Styrelse

Styrelsen, som är det högsta beslutande organet efter bolagsstämman, har det yttersta ansvaret för Attendos organisation och förvaltning samt kontroll av bolagets ekonomiska förhållanden. Styrelsen ska bland annat tillätta, utvärdera och vid behov entlediga den verkställande direktören samt säkerställa att det finns system för uppföljning och kontroll av verksamheten beaktat de risker som Attendo utsätts för. Styrelsens arbete regleras bland annat av aktiebolagslagen, bolagsordningen, koden och styrelsens arbetsordning. Enligt Attendos bolagsordning ska styrelsen bestå av minst tre och högst tio ledamöter. Utöver stämموvalda ledamöter kan arbetstagarorganisationer utse ledamöter och suppleanter till styrelsen.

Attendos styrelse har sedan årsstämman 2019 bestått av sex stämموvalda styrelseledamöter. Arbetstagarorganisationen Kommunal har valt två ordinarie arbetstagarrepresentanter och en suppleant. På Attendos styrelsemöten deltar den verkställande direktören och ekonomi- och finanschef som föredragande och bolagets chefsjurist är sekreterare. Vid behov deltar andra ledningspersoner och medarbetare. För presentation av styrelsens medlemmar se sid 32–33.

Styrelsens arbetsordning

Styrelsen följer en skriftlig arbetsordning som revideras årligen och fastställs på det konstituerande styrelsemötet varje år. Arbetsordningen reglerar bland annat styrelsepraxis, funktioner och arbetsfördelningen mellan styrelseledamöterna och den verkställande direktören samt mellan styrelsen och styrelsens olika utskott. Separata instruktioner har antagits för styrelsens utskott. I samband med det konstituerande styrelsemötet efter varje årsstämma fastställer styrelsen även instruktionen för verkställande direktören, innefattande instruktioner för finansiell rapportering. Styrelsen sammanträder enligt ett årligen fastställt schema. Utöver dessa styrelsemöten kan ytterligare styrelsemöten sammankallas för att hantera frågor som inte kan hänskjutas till ett ordinarie styrelsemöte.

Styrelsens arbete under 2019

Styrelsen har sammanträtt 13 gånger under 2019 inklusive det konstituerande styrelsemötet. Ledamöternas deltagande på styrelsemöten redovisas nedan. Sekreterare vid styrelsens möten är sedan i juni 2019 Attendos chefsjurist. Inför styrelsemöten erhåller ledamöterna agenda samt skriftligt material avseende de ärenden som ska behandlas. Agendan för styrelsemötena innefattar en stående punkt för styrelsens diskussion utan ledningens närvaro.

Styrelsen behandlar frågor avseende företags utveckling inom områdena kvalitet och verksamhetsutveckling, ekonomi och budget, riskhantering, regel efterlevnad och intern kontroll, kunder och strategi samt ledare och medarbetare.

Styrelsen behandlar och beslutar även om bolagets finansiella rapporter, och följer mellan rapporterna den finansiella utvecklingen samt värdeskapande- och åtgärdsplaner. Under 2019 har styrelsen särskilt behandlat den utmanande situationen i Finland, med fokus på åtgärder för att vända den negativa finansiella utvecklingen, förbättra kvaliteten och stärka den interna kontrollen samt extern kommunikation. Styrelsen har vidare haft fokus på affärsutveckling samt extern kommunikation, långsiktigt lönsamhet och tillväxt samt att säkerställa den nya långsiktiga finansieringslösning som färdigställdes i slutet av året.

Styrelsen har även träffat bolagets revisor utan att representanter från ledningen varit närvarande (utöver att revisorn regelmässigt deltar på revisionsutskottets möten).

Styrelsens ordförande

Ordföranden ansvarar för att leda och fördela arbetet, organisera styrelsearbetet samt följa upp att beslut verkställs. Ordföranden följer löpande upp verksamheten genom regelbunden kontakt med verkställande direktören och ansvarar för att alla styrelsemedlemmar erhåller den information och dokumentation de behöver.

Utvärdering av styrelsen och verkställande direktören

Styrelsen genomför årligen en styrelseutvärdering där alla ledamöter utvärderar årets styrelsearbete.

Styrelseutvärderingen inkluderar områden som styrelsens sammansättning, rapportering, styrning och arbetsformer samt vilka frågor som styrelsen anser bör ges mer utrymme. Styrelsen utvärderar löpande verkställande direktörens arbete genom att följa verksamhetens utveckling. En formell utvärdering görs en gång per år.

Styrelsens utskott

Styrelsen hade under 2019 tre utskott: revisions-, ersättnings- och investeringsutskottet. Efter varje utskottsmöte presenterar utskottens ordförande en rapport till hela styrelsen. Samtliga protokoll biläggs styrelse och revisor. Nedanstående presentation av utskottens medlemmar avser sammansättningen efter årsstämman 2019.

Revisionsutskott

Revisionsutskottet består av tre ledamöter som är oberoende från bolaget och dess ledning: Catarina Fagerholm (ordförande), Tobias Lönnevall och Alf Göransson. Bolagets verkställande direktör, ekonomi- och finansdirektör, chefsjurist och kommunikations- och IR-direktör deltar vid revisionsutskottens sammanträden, samt regelmässigt bolagets revisorer. Revisionsutskottet bereder ärenden avseende Attendos riskhantering och interna kontroll, samt redovisning, finansiell rapportering och revision. Revisionsutskottet sammanträdde 7 gånger under 2019.

Styrelsens sammansättning och närvaro under möten 2019

Styrelse	Titel	Oberoende Ägare/Bolag	Närvaro			
			Styrelse	Revisions- utskott	Ersättnings- utskott	Investerings- utskott
Ulf Lundahl	Styrelseordförande och utskottsledamot	Ja/Ja	12/13	–	5/5	4/5
Catarina Fagerholm	Styrelse- och utskottsledamot	Ja/Ja	13/13	7/7	–	–
Alf Göransson	Styrelse- och utskottsledamot	Ja/Ja	12/13	5/5	3/3	–
Tobias Lönnevall	Styrelse- och utskottsledamot	Nej/Ja	13/13	7/7	5/5	5/5
Anssi Soila	Styrelse- och utskottsledamot	Nej/Ja	13/13	–	–	4/5
Anitra Steen	Styrelseledamot	Ja/Ja	11/13	–	–	–
Arja Pohjamäki	Arbetsgärrrepresentant	–	9/13	–	–	–
Robin Filipsson ¹⁾	Arbetsgärrrepresentant	–	3/6	–	–	–
Faya Lahdou ¹⁾	Arbetsgärrrepresentant, suppleant	–	4/6	–	–	–

¹⁾ Utsetta av Kommunal och tillträdde i september 2019.

Ersättningsutskott

Attendos ersättningsutskott består av tre ledamöter som är oberoende i förhållande till bolaget och dess ledning: Tobias Lönnevall (ordförande), Ulf Lundahl och Alf Göransson. Bolagets verkställande direktör, ekonomi- och finansdirektör, och chefsjurist deltar vid ersättningsutskottens sammanträden (förutom vid beslut som direkt påverkar egen ersättning). Ersättningsutskottet bereder ärenden avseende anställnings- och ersättningsvillkor för Attendos ledningspersoner. Ersättningsutskottet sammanträdde 5 gånger under 2019.

Investeringsutskott

Attendos investeringsutskott består av tre ledamöter: Tobias Lönnevall (ordförande), Ulf Lundahl och Anssi Soila. På investeringsutskottens sammanträden deltar även företagets verkställande direktör samt ekonomi- och finansdirektör.

Investeringsutskottet bereder ärenden avseende investeringar och förvärv, samt fattar beslut om mindre investeringar och förvärv. Investeringsutskottet sammanträdde 5 gånger under 2019. Utskottet avskaffades under senare delen av året.

Revisor

Vid årsstämman 2019 valdes PricewaterhouseCoopers AB (PwC) till Attendos revisor för en mandatperiod om ett år, med Patrik Adolfson som huvudansvarig revisor.

Styrelse och revisorer

Ulf Lundahl

Styrelseordförande, medlem i ersättningsutskottet och investeringsutskottet

Född 1952. Jur. kand. och Civilekonom, Lunds Universitet.

Invald i styrelsen: 2014

Befattning och styrelseuppdrag: Styrelseordförande i Fidelio Capital AB, Handelsbanken regionbank Stockholm samt styrelseledamot i Eltel AB, Holmen AB, Indutrade AB och Nordstjärnan Kredit AB.

Tidigare befattningar: Vice VD och sif VD i L.E. Lundbergsföretagen, VD Danske Securities, VD Östgöta Enskilda Bank/Danske Bank Sverige.

Innehav i Attendo: 20 000 aktier.

Catarina Fagerholm

Styrelseledamot, ordförande i revisionsutskottet

Född 1963. Civilekonom, Handelshögskolan Helsingfors.

Invald i styrelsen: 2016

Befattning och styrelseuppdrag: Styrelseledamot i Restel Oy och CapMan Oy.

Tidigare befattningar: Verkställande direktör för Instru Optikka Oy, verkställande direktör för BSH Kodinkoneet Oy och medlem av ledningsgruppen i BSH Hausgeräte Northern Europe, chefsbefattningar inom Electrolux/AEG däribland landchef AEG Household appliances i Finland och Ryssland och flertalet befattningar inom Amer Group Ltd.

Innehav i Attendo: 10 000 aktier.

Alf Göransson

Styrelseledamot, medlem i revisionsutskottet och ersättningsutskottet

Född 1957. Internationell ekonom, Handelshögskolan Göteborg.

Invald i styrelsen: 2018

Befattning och styrelseuppdrag: Styrelseordförande i Loomis AB och Axfast AB och styrelseledamot i Hexpol AB, Sweco AB, Melker Schörling AB, NCC AB samt Sandberg Development Group.

Tidigare befattningar: VD och koncernchef för Securitas AB, VD och koncernchef i NCC AB, VD och koncernchef i Svedala Industri AB.

Innehav i Attendo: 0 aktier.

Tobias Lönnevall

Styrelseledamot, ordförande i investeringsutskottet och i ersättningsutskottet samt medlem i revisionsutskottet

Född 1980. Civilekonom, Handelshögskolan i Stockholm.

Invald i styrelsen: 2016

Befattning och styrelseuppdrag: Senior Investment Manager på Nordstjärnan.

Tidigare befattningar: Styrelseledamot i Ramirent Group, styrelseordförande i KMT Precision Grinding, tillförordnad verkställande direktör för NH Logistics, Finance Manager på Landic Property och managementkonsult på Accenture.

Innehav i Attendo: 6 000 aktier.

Anssi Soila

Styrelseledamot, medlem i investeringsutskottet

Född 1949. Civilingenjör, Tekniska Högskolan Helsingfors och Civilekonom, Handelshögskolan Helsingfors.

Invald i styrelsen: 2007

Befattning och styrelseuppdrag: Rådgivare IK Investment Partners samt styrelseordförande i Orox Oy och Sopix Oy samt styrelseledamot i Ankkalampi Oy, Finlands Trafikkmedicinska Förening och Stödstitelsen för Finlands Flygförbund.

Tidigare befattningar: Styrelseordförande i Sponda Abp och Kemira Abp, VD Kone Corporation Oy, andra ledande positioner inom Kone Corporation Oy.

Innehav i Attendo: 1 255 455 aktier.

Anitra Steen

Styrelseledamot

Född 1949. Fil. kand. med beteende- och samhällsvetenskaplig inriktning, Uppsala Universitet.

Invald i styrelsen: 2016

Befattning och styrelseuppdrag: Styrelseordförande i AFA Försäkring, Akademiska hus och Teracom Group samt styrelseledamot i Oral Care Holding SWE och Baven AB.

Tidigare befattningar: Styrelseordförande i Svenska Spel AB, Telje Inköp AB och Iris Sverige AB. Styrelseledamot i bl.a PostNord AB, Stockholms Sjukhem och Lantmännen Ekonomisk Förening. Verkställande direktör i Systembolaget AB, generaldirektör i Riksskatteverket, statssekreterare i finansdepartementet, generaldirektör i Verket för Högskoleservice samt flertalet ytterligare befattningar inom offentlig sektor.

Innehav i Attendo: 10 900 aktier.

Arja Pohjamäki

Arbetsstagarrepresentant från fackförbundet Kommunal

Född 1958.

Invald i styrelsen: 2007

Innehav i Attendo: 67 aktier.

Robin Filipsson

Arbetsstagarrepresentant från fackförbundet Kommunal

Född 1989.

Invald i styrelsen: 2019

Innehav i Attendo: -

Faya Lahdou

Arbetsstagarrepresentant från fackförbundet Kommunal, suppleant

Född 1983.

Invald i styrelsen: 2019

Innehav i Attendo: -

Revisorer

PricewaterhouseCoopers AB

Patrik Adolfson

Huvudansvarig revisor

Född 1973. Auktoriserad revisor och medlem av FAR.

Huvudansvarig revisor i Attendo AB sedan 2015.

Andra revisionsuppdrag: AcadeMedia AB (publ), (publ), Bonava AB (publ), Nordstjärnan AB, Pandox AB (publ), Securitas AB (publ) och SHH Bostad AB (publ)

Koncernledning

Martin Tivéus

VD och koncernchef

Född 1970. Fil kand. Stockholms universitet.

Anställd: 2018

Medlem i koncernledningen: 2018

Befattning och styrelseuppdrag: Styrelseledamot i Telia Company.

Tidigare befattningar: VD och koncernchef på Avanza bank, Nordenchef på Klarna samt ledande befattningar bland annat VD på Evidensia och Glocalnet.

Innehav i Attendo: 45 695 aktier, 1 083 892 köpoptioner.

Virpi Holmqvist

Affärsområdeschef Attendo Finland

Född 1970. Civilekonom, Svenska Handelshögskolan i Helsingfors.

Anställd: 2019

Medlem i koncernledningen: 2019

Tidigare befattningar: VD för Touhola Group, Operativ chef för affärsområdet primärvård och omsorg samt CFO på Pihlajalinna. Virpi arbetade inom Attendo mellan åren 2008–2015.

Innehav i Attendo: 123 287 köpoptioner.

Ammy Wehlin

Affärsområdeschef Attendo Skandinavien

Född 1962. Socionom/social omsorg, Malmö högskola.

Anställd: 2000

Medlem i koncernledningen: 2003

Tidigare befattningar: Regionchef Attendo 2000–2003, Biståndschef Malmö kommun 1998–2000.

Innehav i Attendo: 1 535 440 aktier.

Andreas Koch

Kommunikations- och IR-direktör

Född 1977. Civilekonom, Handelshögskolan Stockholm.

Anställd: 2016

Medlem i koncernledningen: 2016

Tidigare befattningar: Head of Investor Relations på SSAB 2013–2016, Head of Communications på Carnegie 2007–2013, Head of Investor Relations på SCA 2005–2007, Affärsanalytiker på SCA 2002–2005.

Innehav i Attendo: 24 402 aktier, 68 493 köpoptioner.

Fredrik Lagercrantz

Ekonomi- och finansdirektör

Född 1977. Civilekonom, Handelshögskolan Stockholm.

Anställd: 2018

Medlem i koncernledningen: 2018

Befattning & styrelseuppdrag: Styrelseledamot i MVB.

Tidigare befattningar: Senior Vice President Business Control Swedish Match 2013–2017, Vice President Group Business Control Swedish Match 2009–2013, Managementkonsult McKinsey & Co 2004–2009.

Innehav i Attendo: 10 000 aktier, 240 934 köpoptioner.

Eric Wåhlgren

Affärsutvecklingschef

Född 1979. Civilingenjör, Linköpings universitet.

Anställd: 2020 (mars)

Medlem i koncernledningen: 2020

Tidigare befattningar: Vice president & Head of Group Strategy Elekta 2017–2020, Managementkonsult The Boston Consulting Group 2005–2017.

Innehav i Attendo: –

Under året har även följande medlemmar ingått i koncernledningen:

Pertti Karjalainen

Medlem i koncernledningen: 2007 – 2020

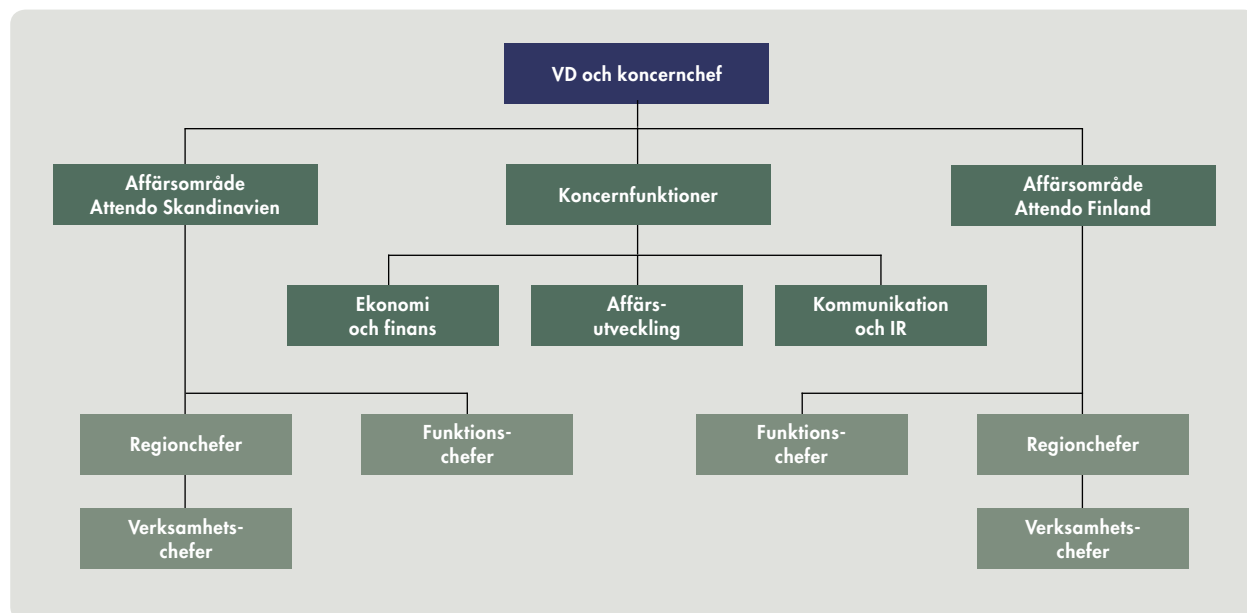
Tidigare affärsområdeschef Pertti Karjalainen övergick i november 2019 i en roll med ansvar för försäljning, affärs- och fastighetsutveckling samt kommun- och myndighetskontakter. I februari 2020 lämnade Pertti Karjalainen koncernledningen. Pertti Karjalainen är en av Attendos största ägare se tabell på sidan 84.

Johan Spångö

Medlem i koncernledningen: 2016 – 2020

Tidigare affärsutvecklingschef Johan Spångö lämnade Attendo i mars 2020.

Verkställande direktör och koncernledning

Attendos organisation är grundad på en gemensam vision och starka värderingar men med ett decentraliserat ansvar för att behålla entreprenörsanda och lokal förankring. Den verkställande direktören är övergripande ansvarig för att hantera den löpande förvaltningen i enlighet med styrelsens direktiv. Attendos operativa verksamhet är indelad i två affärsområden som styrs av respektive affärsområdeschef där ansvarsfördelning sker baserat på geografiska regioner. Respektive affärsområdeschef rapporterar till den verkställande direktören. Utöver detta finns tre koncernfunktioner: Ekonomi och finans, Affärsutveckling samt Kommunikation och IR vilka rapporterar direkt till den verkställande direktören. Koncernledningen sammanträder regelbundet och behandlar ärenden så som bolagets resultat, finansiella ställning, strategi och affärsplaner, kvalitetsarbete samt koncernens personal- och organisationsfrågor.

Affärsområden

Respektive affärsområdeschef är ansvarig för den operationella och finansiella uppföljningen. Detta rapporteras månatligen till den verkställande direktören och koncernfunktionerna (se även avsnitt Intern kontroll över finansiell rapportering på sid 37). Karaktären på tjäns-

ter och kunder samt processer och rutiner för att utföra tjänsterna är likartade. Indelningen i olika affärsområden sker främst för att skapa ett lokalt ägarskap för Attendos verksamhet.

För att stärka det finska affärsområdet utsågs under året Virpi Holmqvist till ny affärsområdeschef. Tidigare affärsområdeschef Pertti Karjalainen övergick därmed till chef för försäljning och samhällskontakter i Attendo Finland. För närvarande bedriver Attendo över 700 verksamheter runt om i Norden. Som stöd till dessa verksamheter finns ett antal stödfunktioner såsom marknad, fastighetsutveckling och personal.

Attendos koncernfunktioner

Koncernfunktionerna är ansvariga för alla koncernövergripande frågor inom Attendo, så som upprättande av policyer, riktlinjer och koncernövergripande processer. Koncernfunktionerna ska även stödja VD och koncernledning med expertkunskap inom respektive kompetensområde. Detta inkluderar bland annat affärsutveckling, redovisning, uppföljning och rapportering, riskhantering, intern kontroll, finansiering, försäkringar, legala frågor samt extern kommunikation och investerarelationer.

Intern kontroll över finansiell rapportering

Intern kontroll över finansiell rapportering syftar till att ge rimlig tillförlitlighet och säkerhet i den finansiella rapporteringen och att säkerställa att den finansiella externa rapporteringen sker i enlighet med tillämpliga lagar och redovisningsstandarder. Styrelsen är ytterst ansvarig för den interna kontrollen och utvärderar löpande, via revisionsutskottet, Attendos riskhantering och interna kontroll. Risker och riskhantering finns beskrivet på sidorna 24–27. Attendos interna kontroll bygger på principer framtagna av Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO).

Ansvarsområden

Attendo har en funktion som ansvarar för riskhantering och intern kontroll vilken stödjer affärsområdena i deras internkontrollarbete. Denna funktion arbetar löpande med att utveckla och förbättra den interna kontrollen över finansiell rapportering, både genom förebyggande arbete och genom årliga granskningar vilket rapporteras löpande till revisionsutskottet. Internkontrollfunktionen arbetar efter en årlig plan godkänd av revisionsutskottet. Attendo har mot bakgrund av internkontrollfunktionens arbete tillsammans med den externa revisionen bedömt att en tillräcklig tillförlitlighet uppnås i den finansiella rapporteringen utan en självständig avdelning för internrevision. Attendos styrelse utvärderar löpande behovet av en internrevisionsfunktion.

Kontrollmiljö

Attendos strategi och mål är grunden för Attendos kontrollmiljö. Attendos styrelse har ett övergripande ansvar för koncernens interna kontroll, vilken verkställs genom skriftliga instruktioner och arbetsplaner som definierar styrelsens ansvar och arbetsfördelningen mellan styrelsemedlemmar, styrelsens utskott och VD. Den interna kontrollen byggs upp av koncernens policys, riktlinjer och instruktioner som kommuniceras inom koncernen samt den ansvars- och befogenhetsstruktur som implementerats. Revisionsutskottet har ett särskilt ansvar att företräda styrelsen i frågor gällande koncernredovisning, skatt, riskhantering och intern kontroll samt den externa rapporteringen och revisionen. Revisionsutskottet ska även löpande granska och övervaka revisorns självständighet och opartiskhet samt bistå årsstämman vid revisorsval. Ansvaret för att upprätthålla en god intern kontroll är delegerat till VD.

Riskbedömning

Attendos riskhanteringsprocess övervakas av Attendos revisionsutskott och utförs av internkontrollfunktionen. Riskbedömning utgår ifrån grad av risk, dvs påverkan på den finansiella rapporteringen, och hur sannolikt det är att det ska uppstå felaktigheter. Hänsyn tas även till vilka kontrollåtgärder Attendo implementerat för att hantera risken. Riskbedömningen uppdateras årligen och resultatet rapporteras till revisionsutskottet. Se vidare information om Attendos risker och riskhanteringsprocess på sidorna 24–27.

Kontrollaktiviteter

Attendos affärsområdeschefer med organisation är ansvariga för den interna kontrollen inom respektive affärsområde. Attendo har baserat sin kontrollmiljö på de risker som identifierats under riskbedömningsprocessen. För att säkerställa en enhetlig kontrollmiljö har funktionen för internkontroll skapat ett antal gemensamma kontroller för kritiska processer. Det är affärsområdenas ansvar att säkerställa att så sker. Attendo har flera aktiviteter för att följa upp den finansiella rapporteringen samt säkerställa att eventuella felaktigheter upptäcks och åtgärdas, vilket beskrivs nedan.

Information och kommunikation

Attendos ramverk och policys görs tillgängliga för samtliga anställda via Attendos intranät och andra lämpliga informationskanaler. Övrig information, exempelvis riktlinjer och instruktioner avseende den finansiella rapporteringen ryms i Attendos finansmanual och redovisningsmanual vilka kommuniceras till berörda personer. Attendos koncernredovisningsavdelning är ansvarig för den legala redovisningen och för att implementera och kommunicera gemensamma redovisningsprinciper. Kommunikation med revisionsutskott sker genom funktionen för internkontroll och Ekonomi- och finansdirektör. I början av året presenteras en plan för internkontroll som funktionen för internkontroll löpande under året avrapporterar status gentemot genom skriftliga rapporter och muntliga presentationer.

Uppföljning

Koncernens funktion för intern kontroll granskar efterlevnaden av koncernens kontrollaktiviteter baserat på den internkontrollplan som årligen godkänns av revisionsutskottet. Attendo arbetar på flera sätt med att säkerställa att den interna kontrollen uppfyller koncernens krav, exempelvis via självutvärderingar, interna granskningar samt med hjälp av bolagets externa revisorer.

Intern kontroll 2019

2019 har varit ett mycket utmanade år för Attendo, främst kopplat till verksamheten i Finland. Under året har arbetet med riskbedömning, hantering och uppföljning, inklusive intern kontroll, därför varit högt prioriterat. Arbetet har särskilt fokuserat på de riskområden som varit centrala under året (se vidare på sidan 24) och har med avseende på kontrollmiljö och kontrollaktiviteter inneburit bland annat utveckling av beläggningsrelaterade processer (inklusive anbud och prisjusteringar) och extern rapportering, främst med avseende på IFRS 16.

Danderyd den 11 mars 2020
Attendo AB (publ)

Styrelsen

Revisors yttrande om bolagsstyrningsrapporten

Till årsstämman i Attendo AB (publ), org.nr 559026-7885

Det är styrelsen som har ansvaret för bolagsstyrningsrapporten för år 2019 på sidorna 28–37 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Vi har läst bolagsstyrningsrapporten och baserat på denna läsning och vår kunskap om bolaget och koncernen anser vi att vi har tillräcklig grund för våra uttalanden. Detta innebär att vår lagstadgade genomgång av bolagsstyrningsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har.

Vi anser att en bolagsstyrningsrapport har upprättats, och att dess lagstadgade information är förenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen.

Stockholm den 16 mars 2020
PricewaterhouseCoopers AB

Patrik Adolfson
Auktoriserad revisor
Huvudansvarig revisor

Innehåll finansiella rapporter

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE	
Förvaltningsberättelse	40
KONCERNENS BOKSLUT	
Koncernens resultaträkning	45
Rapport över koncernens totalresultat	45
Koncernens balansräkning	46
Koncernens kassaflödesanalys	47
Koncernens förändringar i eget kapital	48
NOTER TILL KONCERNENS BOKSLUT	
K1 Väsentliga redovisningsprinciper	49
K2 Viktiga uppskattningar och bedömningar för redovisningsändamål	53
K3 Segmentsinformation och intäkter	54
K4 Övriga rörelseintäkter	56
K5 Information om styrelsemedlemmar, ledande befattningshavare och anställda	56
K6 Övriga externa kostnader	58
K7 Ersättning till revisorer	58
K8 Finansiella intäkter och kostnader	59
K9 Skatter	59
K10 Resultat per aktie	60
K11 Immateriella tillgångar	60
K12 Materiella anläggningstillgångar	61
K13 Leasingavtal	61
K14 Övriga långfristiga fordringar	62
K15 Kundfordringar	62
K16 Övriga kortfristiga fordringar	63
K17 Tillgångar och skulder klassificerade som innehav för försäljning	63
K18 Eget kapital	63
K19 Skulder till kreditinstitut	64
K20 Leasingskulder	64
K21 Avsättningar för pensioner	64
K22 Avsättningar	65
K23 Övriga långfristiga skulder	66
K24 Finansiell riskhantering och finansiella instrument	66

K25 Övriga kortfristiga skulder	67
K26 Kassaflödesanalys	67
K27 Förvärv	67
K28 Ställda säkerheter	68
K29 Ansvarsförbindelser	68
K30 Avyttrad verksamhet	68
K31 Transaktioner med närstående	69
K32 Händelser efter balansdagen	69
K33 Avstämningar av alternativa nyckeltalsberäkningar	69

MODERBOLAGETS BOKSLUT	
Moderbolagets resultaträkning	71
Moderbolagets balansräkning	72
Moderbolagets förändringar i eget kapital	73
Moderbolagets kassaflödesanalys	74

NOTER TILL MODERBOLAGETS BOKSLUT	
M1 Väsentliga redovisningsprinciper	75
M2 Nettoomsättning	75
M3 Löner och andra ersättningar	75
M4 Övriga externa kostnader	75
M5 Ersättning till revisorer	75
M6 Skatt	75
M7 Aktier och andelar	76
M8 Eget kapital	76
M9 Händelser efter balansdagen	76

ÖVRIG INFORMATION	
Styrelsens försäkring	77
Revisionsberättelse	78
Aktien	84
Hållbarhetsindikatorer	86
Femårsöversikt	88
Kvartalsöversikt	89
Definitioner	90
Matris för Attendos lagstadgade hållbarhetsrapport	91
Revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten	92
Årsstämma	93

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören i Attendo AB (publ), organisationsnummer 559026-7885, med säte i Danderyd avger härmed årsredovisning och koncernredovisning för räkenskapsåret 2019.

Alla siffror i rapporten är redovisade enligt nya redovisningsstandarderna IFRS 16 om inte annat anges och tidigare rapporterade siffror är omräknade enligt den nya standarden. Under 2018 renodlade Attendo verksamheten bland annat genom att avyttra den finska sjukvårdsverksamheten och att slå samman två affärsområden i Skandinavien till ett. Som ett resultat av detta redovisar Attendo från och med 2019 därför segment baserat på de två affärsområdena Attendo Skandinavien och Attendo Finland.

Verksamheten

Attendo är det ledande företaget inom omsorg i Norden. Företaget bedriver verksamhet i Sverige, Finland, Norge och Danmark. Attendo är det största privata företaget inom äldreomsorg i Sverige och Finland. Attendo är lokalt förankrat och har fler än 700 verksamheter och cirka 25 000 medarbetare. Med visionen att stärka individen bedriver Attendo verksamhet inom äldreomsorg, omsorg till personer med funktionsnedsättning, individ- och familjeomsorg.

Attendo bedriver verksamhet genom två affärsområden, Attendo Skandinavien och Attendo Finland.

Attendo tillhandahåller omsorg och vård under två kontraktmodeller:

Verksamhet i egen regi, där Attendo bedriver verksamhet i enheter/lokaler som står under företagets egen kontroll eller bedriver hemtjänst inom kundval. Attendo driver egna enheter inom äldreomsorg, omsorg till personer med funktionsnedsättning, socialpsykiatri, individ- och familjeomsorg.

Verksamhet på entreprenad, där Attendo bedriver verksamhet i offentligt kontrollerade enheter/lokaler eller bedriver hemtjänst på entreprenadkontrakt. Attendo driver entreprenadverksamhet inom äldreomsorg, omsorg till personer med funktionsnedsättning, individ- och familjeomsorg.

Attendos beställare för de flesta typer av tjänster är oftast en kommun, men kontraktform och kontraktslängd varierar beroende på kontraktmodell och tjänsterbjudande. Verksamheten i egen regi baseras normalt sett på ramavtal och entreprenadverksamheten på upphandlade entreprenadavtal. Avtalen löper vanligtvis över en tidsperiod om två till fem år.

Finansiell översikt

Nettoomsättning och rörelseresultat

Nettoomsättningen ökade med 8,6 procent till 11 935 Mkr (10 987) under året. Justerat för valutaeffekter ökade nettoomsättningen med 6,9 procent, varav för-

värvad tillväxt uppgick till 4,8 procent och organisk tillväxt till 2,1 procent. Boenden i egen regi visade fortsatt stark tillväxt framför allt drivet av boenden öppnade 2019 och 2018 i Finland. Tillväxten påverkades negativt av avslutade enheter inom främst entreprenad, men även hemtjänst, samt individ- och familjeomsorg. Attendo har även avvecklat ett antal egen regienheter, men i huvudsak har de boende flyttats till moderna Attendoboenden.

Rörelseresultatet (EBITA) uppgick till 812 Mkr (1 008). Justerat för valutaeffekter uppgick rörelseresultatet till 809 Mkr. Räkenskapsåret påverkades av en realisationsvinst på 31 Mkr och jämförelseåret belastades med kostnader av engångskaraktär på 133 Mkr i affärsområdet Attendo Skandinavien. Exklusive dessa effekter av engångskaraktär uppgick rörelseresultatet till 781 Mkr (1 141), vilket motsvarar en rörelsemarginal på 6,5 procent (10,4). Exklusive dessa poster minskade resultatet i båda affärsområdena.

Det justerade rörelseresultatet (EBITA), det vill säga EBITA enligt tidigare redovisningsstandard, uppgick till 441 Mkr (711). Som ovan nämnts påverkades resultatet under räkenskapsåret av en realisationsvinst på 31 Mkr och jämförelseåret belastades med poster av engångskaraktär på 133 Mkr i affärsområdet Attendo Skandinavien.

I Finland utbröt under våren 2019 en diskussion rörande kvalitet och bemanning i äldreomsorgen. Detta ledde till skärpta krav på bemanning, vilket, i kombination med en hög nyetableringstakt och vikande beläggningsgrad, pressade lönsamheten i den finska verksamheten. Attendo sjösatte under året ett program för att möta de skärpta kraven och stärka kvaliteten, medarbetarengagemanget och kundnöjdheten i Finland.

Rörelseresultatet påverkades negativt av kraftigt ökade kostnader i affärsområdet Attendo Finland på grund av ökade bemanningskrav, nya boenden i egen regi som startade 2019 och 2018 där beläggningen initialt är låg, samt bortfall av resultat från avslutade enheter inom främst entreprenad i Attendo Skandinavien. Rörelseresultatet påverkades positivt av ökad beläggning i boenden i egen regi som startade 2017, samt bättre resultat inom hemtjänst i Attendo Skandinavien till stor del till följd av förvärv.

Under 2019 öppnade Attendo 57 boenden med 1 950 platser och påbörjade byggnation av 34 boenden med 1 392 platser. Under året vann Attendo nya kontrakt med beräknade årsintäkter på cirka 56 Mkr och förlorade kontrakt med årsintäkter på cirka 56 Mkr.

Finansnetto

Finansnettot uppgick till –565 Mkr (–540), varav räntenettot motsvarade –57 Mkr (–117). Räntekostnader för leasing-skuld avseende fastigheter i enlighet med IFRS 16 uppgick till –473 Mkr (–394).

Inkomstskatt

Årets skatteskostnad uppgick till –26 Mkr (–82), vilket motsvarar en skattesats på 24,3 procent (25,2).

Resultat

Årets resultat uppgick till 81 Mkr (244), vilket motsvarar ett resultat per aktie före och efter utspädning på 0,51 kr (1,52) för kvarvarande verksamhet. Resultat per aktie för avyttrad verksamhet uppgår till – kr (4,43) före utspädning och – kr (4,42) efter utspädning och resultat per aktie för den totala verksamheten uppgår till 0,51 kr (5,95) för utspädning och 0,51 kr (5,94) efter utspädning.

FLERÅRSÖVERSIKT

Mkr	2019	2018	2017 ^{2,3)}	2016 ^{2,3)}	2015 ^{2,3)}
Nettoomsättning	11 935	10 987	8 977	10 212	9 831
Rörelseresultat (EBITA) ¹⁾	812	1 008	890	1 002	933
Rörelsemarginal (EBITA), %	6,8	9,2	9,9	9,8	9,5
Årets resultat	81	955	542	649	286
Vinstmarginal, %	0,7	8,7	6,0	6,4	2,9
Sysselsatt kapital ⁴⁾	18 186	19 063	10 657	8 217	7 828
Fritt kassaflöde ^{1,4)}	196	593	691	473	408

¹⁾ Alternativa nyckeltal, se sidan 90 för definitioner

²⁾ Inklusive avyttrad verksamhet

³⁾ Jämförelseåren 2017–2015 är inte omräknade med hänsyn taget till IFRS 16.

⁴⁾ Inklusive avyttrad verksamhet 2018–2015.

Kassaflöde

Fritt kassaflöde uppgick till 196 Mkr (593), varav förändringar i rörelsekapital uppgick till –60 Mkr (–30). Det lägre kassaflödet jämfört med föregående år förklaras främst av ett lägre resultat i verksamheten.

Kassaflöde från den löpande verksamheten uppgick till 1 227 Mkr (1 515). Kassaflödet från nettoinvesteringar i anläggningstillgångar var –241 Mkr (–226) och kassaflödet från tillgångar och skulder som innehåller till försäljning uppgick till 260 Mkr (322). Förvärv av verksamheter belastade kassaflödet med –239 Mkr (–499). Försäljning av dotterbolag bidrog positivt till kassaflödet med 87 Mkr (2 235). Kassaflöde från investeringsverksamheten uppgick därmed till –133 Mkr (1 832). Kassaflödet från finansieringsverksamheten uppgick till –3 485 Mkr (–936). I finansieringsverksamheten ingår återbetalning av lån på –5 388 Mkr (–213), samt nyupptagna lån om 2 789 Mkr (200). Totalt kassaflöde uppgick till –2 391 Mkr (2 411).

Finansiell ställning

Det egna kapitalet per 31 december 2019 uppgick till 5 831 Mkr (5 801), vilket motsvarar 36,24 kr (36,10) per aktie efter utspädning. Nettoskulden uppgick till 11 831 Mkr (10 366). Justerad nettoskuld exklusive leasing-skuld fastigheter uppgick till 2 360 Mkr (2 496).

FINANSIELL STÄLLNING

Mkr	31 dec 2019	31 dec 2018
Räntebärande skulder	12 339	13 219
Avsättningar för pensioner	15	43
Likvida medel	–523	–2 896
Nettoskuld¹⁾	11 831	10 366
Leasingskuld fastigheter ²⁾	–9 471	–7 870
Justerad nettoskuld	2 360	2 496

¹⁾ Alternativa nyckeltal, se sidan 90 för definitioner

²⁾ I jämförelseåret ingår förutom fastigheter justering för restvärde för bilar uppgående till –43 Mkr.

Räntebärande skulder uppgick till 12 339 Mkr (13 219) per 31 december 2019. Likvida medel per 31 december 2019 var 523 Mkr (2 896) och Attendo hade 1 575 Mkr (969) i outnyttjade kreditfaciliteter.

Attendo har under året prövat eventuellt nedskrivningsbehov för redovisad goodwill. Nedskrivningsprövningen har gjorts separat för Attendo Skandinavien och Attendo Finland. Prövningen visar att något nedskrivningsbehov inte föreligger, men att marginalen till en eventuell nedskrivning av goodwill i Finland är avsevärt mindre än tidigare år.

Finansiell utveckling per affärsområde

Skandinavien

Mkr	Jan–dec 2019	Jan–dec 2018
Nettoomsättning	6 305	6 367
Rörelseresultat (EBITA)	715	569
Rörelsemarginal (EBITA), %	11,3	8,9
Justerad EBITA	555	426
Justerad EBITA-marginal, %	8,8	6,7

Nettoomsättningen i Attendo Skandinavien uppgick till 6 305 Mkr (6 367), vilket motsvarar en tillväxt på –1,0 procent. Justerat för valutaeffekter var tillväxten –1,1 procent. Förvärv och fler belagda platser i egen regi bidrog till tillväxten, men kunde inte kompensera bortfallet från avslutade enheter inom entreprenad. Attendo har avvecklat ett antal verksamheter inom hemtjänst och individ- och familjeomsorg som saknat förutsättningar för långsiktig lönsamhet, vilket påverkat organisk tillväxt negativt.

Rörelseresultatet (EBITA) uppgick till 715 Mkr (569). Justerat för valutaeffekter uppgick rörelseresultatet (EBITA) till 717 Mkr. Resultatet under räkenskapsåret påverkades positivt av realisationsvinst avseende försäljning av fastigheter på 31 Mkr, medan jämförelseåret belastades med poster av engångskaraktär på 133 Mkr, varav 60 Mkr i avsättningar, 53 Mkr avseende avveckling av ett antal enheter inom individ- och familjeomsorg samt nedskrivning av fastigheter på 20 Mkr. Exklusive dessa poster av engångskaraktär uppgick rörelseresultatet till 684 Mkr (702), vilket motsvarar en rörelsemarginal på 10,8 procent (11,0).

Justerad EBITA uppgick till 555 Mkr (426). Justerat för poster av engångskaraktär enligt ovan uppgick juste-

rad EBITA till 524 Mkr (559), motsvarande en rörelsemarginal på 8,3 procent (8,8).

Resultatet minskade jämfört med föregående år justerat för poster av engångskaraktär. Avslutade enheter samt svag utveckling inom entreprenadverksamheten generellt påverkade resultatet negativt i relation till jämförelseåret. Ökat resultat i hemtjänst till följd av förvärv och förbättrad planering och processer bidrog positivt till resultatet. Uppstartskostnader för enheter som startade 2019 kompenseras med resultatökning från boenden i egen regi som startade under 2017 och 2018.

Finland

Mkr	Jan-dec 2019	Jan-dec 2018
Nettoomsättning	5 630	4 620
Rörelseresultat (EBITA)	163	501
Rörelsemarginal (EBITA), %	2,9	10,8
Justerad EBITA	-48	347
Justerad EBITA-marginal, %	-0,9	7,5

Nettoomsättningen i Attendo Finland uppgick till 5 630 Mkr (4 620), vilket motsvarar en tillväxt på 21,9 procent. Justerat för valutaeffekter ökade nettoomsättningen med 18,1 procent. Den ökade nettoomsättningen förklaras främst av nya boenden i egen regi som startade under 2019 och 2018 samt förvärv. Attendo Finland har sedan föregående år avvecklat ett antal enheter som inte varit ändamålsenliga, främst genom att de boende har flyttats till nybyggda moderna Attendoboenden men även genom att ett par boenden har avvecklats helt.

Rörelseresultatet (EBITA) uppgick till 163 Mkr (501) och rörelsemarginalen (EBITA) till 2,9 procent (10,8). Exklusive valutaeffekter uppgick rörelseresultatet (EBITA) till 158 Mkr. Justerad EBITA uppgick till -48 Mkr (347).

Resultatet påverkades negativt av kostnadsökningar till följd av ökade bemanningskrav 2019 samt av nya boenden i egen regi där beläggningen till en början var låg. För att möta skärpta bemanningskrav samt säkerställa hög kundnöjdhet har Attendo ökat bemanningen inom många verksamheter. Prisökningar har under året varit låga och har inte kompensert sedvanliga kostnadsökningar. Till följd av åtgärdsprogrammet som syftar till att stärka organisationen och förbättra försäljningen har administrationskostnaderna ökat.

Marknad

Efterfrågan på Attendos egen regierbjudanden har varit god med fortsatt stort intresse från svenska kommuner med behov av att utöka antalet platser, främst inom äldreomsorgen. Attendo bedömer att det började byggas omkring 2 400 platser inom äldreomsorgen i Sverige under 2019 och att privata aktörer stod för cirka 60 procent av dessa.

Upphandlade volymer på entreprenadmarknaden inom äldreomsorgen minskade med cirka 30 procent i jämförelse med 2018 som var ett år då stora befintliga volymer omförhandlades. Upphandlade volymer på entreprenad-

marknaden inom omsorgsboenden för personer med funktionsnedsättning var något lägre jämfört med 2018.

Erbjudanden inom egen regi har haft fortsatt god efterfrågan i Finland men marknaden präglades under året av stor osäkerhet i efterspelet av skärpta bemanningskrav från myndigheterna och brist på personal för att kunna ta emot nya boende. Antalet nya projekt minskade under året och Attendo bedömer att det under 2019 började byggas omkring 2 150 platser inom äldreomsorgen, boenden för personer med funktionsnedsättning samt boenden inom socialpsykiatri. Privata aktörer stod för cirka 95 procent av dessa. Attendo var den klart största privata aktören under 2019. Under kommande år bedöms antalet nya projekt fortsätta att minska.

Risker och osäkerhetsfaktorer

Attendos verksamhet är utsatt för såväl omvärldsrisker som verksamhetsrisker och finansiella risker. De främsta riskerna är förutsättningarna för privata aktörer att bedriva omsorgsverksamhet, exponering mot politiska beslut och regulatoriska förhållanden samt tillgång till kompetent personal och beläggning på Attendos boenden. De riskområden som har identifierats och hur Attendo arbetar med att hantera dessa beskrivs i detalj på sidorna 24–27.

Säsongsvariationer

Attendos lönsamhet påverkas bland annat av säsongsvariationer, helger och nationella helgdagar. Helger och nationella helgdagar påverkar Attendos lönsamhet negativt framförallt genom högre personalkostnader på grund av obekvämt arbetstid. Till exempel påverkas lönsamheten i årets första och andra kvartal av påsken, beroende på i vilket kvartal påskhelgen infaller, medan första och fjärde kvartalet påverkas av jul- och nyårs-helgen.

Förvärv och avyttringar

Förvärv

Koncernen har genomfört ett antal mindre förvärv under året.

Koncernen har även under året förvärvat äldreboenden och vissa fall vårdcentraler från kommuner i Finland. Syftet med dessa transaktioner är att förvärva äldreboenden i attraktiva lägen med befintliga kunder och anställda.

För mer information om samtliga genomförda förvärv och avyttringar under året se Not K27, Förvärv och K30, Avyttrad verksamhet.

Avyttringar

Attendo har haft en rättslig tvist med tidigare ägare till Nøstret Bo og Omsorgssenter AS, samt Nøstret Kroksund AS. Parterna enades i inledningen av 2019 om att de tidigare ägarna skulle köpa tillbaka verksamheten för samma köpeskilling som Attendo erlade plus ränta. Transaktionen genomfördes den 1 juni 2019. Omsättningen för verksamheten uppgår på årsbasis till cirka 65 Mkr och har ett mycket begränsat resultatbidrag.

Medarbetare

Medelantal årsanställda var 16 499 (16 745), varav 13 795 kvinnor (14 695). Attendo strävar efter att erbjuda goda arbetsförhållanden och möjligheter till personlig utveckling. Det innebär att vi respekterar och uppfyller arbetsmarknadslagstiftning, avtal och säkerhetskrav och andra bestämmelser som styr verksamheten. För mer information om anställda, se avsnitt Medarbetare på sidan 20 samt Not K5, Information om styrelsemedlemmar, ledande befattningshavare och anställda.

Organisatoriska förändringar

Den 1 november tillträdde Virpi Holmqvist som ny affärsområdeschef för den finska verksamheten och medlem av koncernledningen. I samband med Virpis tillträde övergick Attendo Finlands nuvarande affärsområdeschef Pertti Karjalainen i en roll med ansvar för försäljning, affärs- och fastighetsutveckling samt kommun- och myndighetskontakter. Från och med den 13 februari ingår Pertti Karjalainen inte längre i koncernledningen.

Attendos affärsutvecklingschef Johan Spångö lämnar Attendo och lämnar därmed sin plats i koncernledningen i mars 2020. Han kommer att ersättas av Eric Wåhlgren som utsågs till ny affärsutvecklingschef den 13 januari 2020.

Principer för ersättning till ledande befattningshavare 2019

Nedan principer för ersättning till ledande befattningshavare antogs på årsstämman 2019.

Ersättning till koncernledningens medlemmar ska vara marknadsmässig för att säkerställa att Attendo kan attrahera och behålla kompetenta ledare. Ersättningen ska baseras på individens position, ansvar och prestation. Den sammanlagda ersättningen till koncernledningen består av fast lön, rörlig ersättning baserad på årliga prestationsmål, långsiktiga incitament och övriga förmåner så som icke monetära förmåner samt pensioner och försäkringar. Ersättningar inom Attendo ska vara konkurrenskraftiga men inte marknadsledande. För att säkerställa att ersättningar är konkurrenskraftiga, görs en regelbunden jämförelse med andra bolag.

Fast och rörlig ersättning

Fast lön ska vara konkurrenskraftig och baseras på koncernledningsmedlemmens ansvarsområden.

Koncernledningens medlemmar är utöver den fasta ersättningen berättigade till rörlig ersättning. Rörlig ersättning kan erhållas om särskilda årliga prestationsmål är uppfyllda. Undantaget långsiktiga incitamentsprogram kan rörlig ersättning till VD uppgå till maximalt 75 procent av fast årlig lön och till övriga medlemmar av koncernledningen till 45–50 procent av fast årlig lön. Den rörliga ersättningen ska baseras på den ledande befattningshavarens prestationer avseende finansiella mål i kombination med kvalitativa mål som beslutas av styrelsen. Medlemmar av koncernledningen med operativt ansvar har mål relaterade till exempelvis kvalitet, kund- och medarbetarnöjdhet. Rörlig ersättning baseras på finansiellt resultat för hela koncernen, finansiellt

resultat för respektive affärsområde och individuella kvalitativa mål.

Långsiktiga incitamentsprogram

Attendo har en kultur som förespråkar långsiktighet och en anda av både eget ansvarstagande och aktieäggande. Styrelsen kommer att föreslå ett långsiktigt aktierelaterat incitamentsprogram för årsstämman. Som tidigare beslutats ska Attendo även till ledande befattningshavare kunna utge kontant ersättning kopplat till långsiktiga förvärv av aktier eller aktierelaterade instrument. Attendo ska därmed, under en treårsperiod som löper till och med 2021, utöver den maximala rörliga ersättning som framgår av dessa riktlinjer, till ledande befattningshavare kunna utge kontant ersättning kopplat till sådana förvärv. Ersättningen ska inte överstiga 25 procent av periodens fasta lön.

Icke-monetära förmåner

Icke-monetära förmåner, såsom bilförmåner och sjukförsäkringar kan erbjudas i enlighet med respektive lands praxis. Dessa förmåner ska inte utgöra en väsentlig del av den totala ersättningen.

Ersättning efter avslutad anställning

Pensionsförmåner ska utformas så att de är konkurrenskraftiga och reflekterar normalt accepterade nivåer och praxis i det land där koncernledningsmedlemmen är anställd.

Uppsägning och avgångsvederlag

Uppsägningstiden för VD uppgår till sex månader med rätt till avgångsvederlag motsvarande ytterligare sex månader om anställningen avslutas av bolaget. Uppsägningstiden för övriga medlemmar av koncernledningen är sex månader med rätt till avgångsvederlag motsvarande ytterligare sex månader om anställningen avslutas av bolaget.

Attendos koncernledningsmedlemmar har utöver detta en icke-konkurrens- och en icke-värninsklausul som gäller tolv månader efter avslutad anställning, där Attendo kan tvingas ersätta de månader då koncernledningsmedlemmen varit förbjuden att acceptera ett konkurrerande uppdrag.

Avvikelse från ersättningsprinciperna

Styrelsen kan under särskilda förhållanden avvika från dessa principer.

Förslag till uppdaterade principer för ersättning till ledande befattningshavare inför årsstämman 2020

Med anledning av de nya regler som träder i kraft 2019–2021 har styrelsen föreslagit att årsstämman 2020 ska anta uppdaterade riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare. Det fullständiga förslaget framgår av kallelsen till stämman och är tillgängligt på Attendos hemsida. De uppdaterade riktlinjerna tydliggör kopplingen mellan Attendos ersättning till ledande befattningshavare och bolagets affärsstrategi, långsiktiga intressen och hållbarhet. De former av ersättning som kan betalas (fast kontantlön, rörlig kontantersätt-

ning, pensionsförmåner och andra förmåner) samt kriterier för rörlig kontantersättning är i allt väsentligt oförändrade i förhållande till föregående år. Bolagsstämman kan därutöver, och oberoende av riktlinjerna, besluta om exempelvis aktie- och aktiekursrelaterade ersättningar. De uppdaterade riktlinjerna ska tillämpas på ersättningar som avtalas, och förändringar som görs i redan avtalade ersättningar, efter det att riktlinjerna antagits av årsstämman 2020.

Miljöpåverkan

Attendos miljöpolicy är utgångspunkten för hur alla medarbetare ska förhålla sig till miljöfrågor, något som våra kunder och beställare värdesätter högt och gärna tar aktiv del av.

Attendos ambition är att miljön ska förbättras så långt det är tekniskt möjligt och ekonomiskt rimligt. Målsättningen är att minska miljöpåverkan och kontinuerligt utveckla miljöarbetet, framförallt inom de områden som bedöms vara mest betydande för verksamheten: inköp, distribution och transporter, energi- och vattenanvändning samt avfallshantering.

Attendo bedriver ingen verksamhet som är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt miljöbalken.

Hållbarhet

Hållbarhet är en integrerad del i Attendos affärsstrategi och vi strävar hela tiden efter att skapa nytta för samhället och våra olika intressenter. I enlighet med ÄRL 6 kap 10§ ska Attendo lämna en hållbarhetsrapport som en del av sin förvaltningsberättelse. För mer information om Attendos hållbarhetsredovisning se matrisen för Attendos lagstadgade hållbarhetsrapport på sidan 91 i denna årsredovisning. Hållbarhetsrapporten avser Attendo AB med samtliga dotterbolag. Ytterligare information om Attendos hållbarhetsarbete finns även i Kvalitets- och hållbarhetsrapporten 2019 samt på www.attendo.com.

Framtidsutsikter

Behovet av investeringar i nya omsorgsboenden i Norden är fortsatt stort. För Attendo, som är en av de ledande aktörerna inom omsorg i Norden, skapar detta goda förutsättningar för en fortsatt tillväxt.

Under de senaste åren har allt fler kommuner i Finland, Sverige och Danmark valt att införa valfrihets-system eller andra upphandlingsformer för privata aktörer inom omsorg. Attendo som den ledande Nordiska aktören är väl positionerat för att tillvarata tillväxtpöjligheter när kommuner väljer att öppna upp marknaden för privata alternativ.

Den finländska marknaden präglades av stor osäkerhet under 2019 i efterspelet av tillsynsmyndigheterna mer strikta tillämpning av befintlig lagstiftning, vilket resulterat i skärpta bemanningskrav. Kombinationen av marknadens alltför snabba etablering tillsammans med skärpta bemanningskrav påverkar möjligheten till nyetablering negativt kommande år. Långsiktigt ser Attendo Finland som en attraktiv marknad för tjänster inom omsorg.

Moderbolaget

Moderbolagets verksamhet består av att bedriva konsultverksamhet samt att förvalta aktier i dotterbolag. Bolagets kostnader inkluderar moderbolagskostnader inklusive kostnader för koncernledning och styrelse samt externa konsultkostnader.

Finansiell information

Årets nettoomsättning uppgick till 13 Mkr (11) och försäljningen avsåg i sin helhet tillhandahållna tjänster till dotterbolagen. Resultatet efter finansiella poster uppgick till -31 Mkr (-31). Kassa och bank uppgick vid årets slut till 0 Mkr (0), aktier i dotterbolag uppgick till 6 494 Mkr (6 494) och fritt eget kapital uppgick till 5 992 Mkr (6 074).

Aktieinformation

Totalt antal aktier uppgår till 161 386 592. Attendos innehav av egna aktier uppgår till 496 136 aktier varför antalet utestående aktier den 31 december 2019 uppgick till 160 890 456.

De två största aktieägarna vid årets slut var Nordstjernan AB och Pertti Karjalainen som ägde 19 respektive 11 procent av det totala antalet registrerade aktier.

Förslag till vinstdisposition

Attendos utdelningspolicy fastställdes i samband med börsnoteringen 2015. I denna står att beslut om utdelning ska baseras på Attendos investeringsmöjligheter och finansiella position. Policyn säger vidare att bolaget ska distribuera 30 procent av nettovinsten.

2019 var ett finansiellt mycket utmanande år för Attendo och präglat av situationen i Finland. Som en konsekvens av det svaga resultatet är bolagets finansiella nyckeltal mätt som nettoskuld i relation till vinsten (EBITDA) på en hög nivå. Vidare genomfördes en omförhandling av lån i utgången av 2019.

Med detta som bakgrund föreslår därför styrelsen, inför årsstämman 2020, att ingen utdelning ska lämnas för räkenskapsåret 2019 och att årets resultat balanseras i ny räkning.

För räkenskapsåret 2018 lämnades en utdelning om 0,60 kr per aktie.

FÖRSLAG TILL VINSTDISPOSITION

Förslag till disposition av bolagets vinst	Belopp i kr
Belopp att överföra i ny räkning	5 992 151 689
Totalt fritt eget kapital i moderbolaget	5 992 151 689

Beträffande bolagets och koncernens resultat och ställning i övrigt hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkningar, kassaflödesanalyser samt boksluts-kommentarer och noter.

Koncernens resultaträkning

Januari–december, Mkr	Not	2019	2018
KVARVARANDE VERKSAMHETER			
Rörelsens intäkter			
Nettoomsättning	K3	11 935	10 987
Övriga rörelseintäkter	K4	110	24
Totala intäkter		12 045	11 011
Rörelsens kostnader			
Personalkostnader	K5	-8 133	-7 275
Övriga externa kostnader	K6, K7	-1 972	-1 737
Rörelseresultat före av- och nedskrivningar (EBITDA)		1 940	1 999
Avskrivningar på materiella och immateriella anläggningstillgångar	K11, K12, K13	-1 128	-991
Rörelseresultat (EBITA)		812	1 008
Av- och nedskrivningar på förvärvsrelaterade immateriella tillgångar	K11	-140	-142
Rörelseresultat (EBIT)		672	866
Resultat från finansiella poster			
Finansiella intäkter	K8	5	1
Finansiella kostnader	K8	-570	-541
Finansnetto		-565	-540
Resultat före skatt		107	326
Skatt	K9	-26	-82
Årets resultat från kvarvarande verksamhet		81	244
AVYTTRAD VERKSAMHET			
Årets resultat från avyttrad verksamhet	K30	-	711
Årets resultat¹⁾		81	955
Årets resultat hänförligt till moderbolagets aktieägare¹⁾		81	955
Resultat per aktie före utspädning, kr	K10	0,51	5,95
Resultat per aktie efter utspädning, kr	K10	0,51	5,94
Resultat per aktie före utspädning, kvarvarande verksamhet, kr	K10	0,51	1,52
Resultat per aktie efter utspädning, kvarvarande verksamhet, kr	K10	0,51	1,52
Resultat per aktie före utspädning, avyttrad verksamhet, kr	K10	-	4,43
Resultat per aktie efter utspädning, avyttrad verksamhet, kr	K10	-	4,42
Genomsnittligt antal aktier före utspädning, tusental	K10	160 877	160 455
Genomsnittligt antal aktier efter utspädning, tusental	K10	160 899	160 702

¹⁾ Inklusive avyttrad verksamhet

Rapport över koncernens totalresultat

Januari–december, Mkr	Not	2019	2018
Poster som inte kommer att omklassificeras till resultaträkningen			
Omvärdering av avsättningar för pensioner, netto efter skatt	K9, K21	-3	6
Poster som kan komma att omklassificeras till resultaträkningen			
Valutakursdifferenser på omräkning av utländska verksamheter		47	-11
Övrigt totalresultat för året, netto efter skatt		44	-5
Årets resultat		81	955
Summa totalresultat för året		125	950
Totalresultat hänförligt till moderbolagets aktieägare		125	950

Koncernens balansräkning

31 december, Mkr	Not	Dec 31, 2019	Dec 31, 2018	Ingående balans januari 2018 juste- rat för IFRS 16
TILLGÅNGAR				
Anläggningstillgångar				
Goodwill	K11	7 446	7 339	8 541
Övriga immateriella tillgångar	K11	564	673	717
Materiella anläggningstillgångar	K12	874	606	477
Nyttjanderätter	K13	8 856	7 533	5 664
Uppskjutna skattefordringar	K9	293	199	146
Övriga långfristiga fordringar	K14	38	43	47
Summa anläggningstillgångar		18 071	16 393	15 592
Omsättningstillgångar				
Kundfordringar	K15	1 090	1 050	1 204
Aktuella skattefordringar		80	108	31
Övriga kortfristiga fordringar	K16	320	329	282
Kassa och Bank		523	2 896	475
		2 013	4 383	1 992
Tillgångar som innehas för försäljning	K17	186	446	786
Summa omsättningstillgångar		2 199	4 829	2 778
SUMMA TILLGÅNGAR		20 270	21 222	18 370
EGET KAPITAL OCH SKULDER				
Eget kapital				
Aktiekapital		1	1	1
Övrigt tillskjutet kapital		4 405	4 405	4 377
Balanserade vinstmedel		1 344	440	-17
Årets resultat		81	955	680
Summa eget kapital		5 831	5 801	5 041
Långfristiga skulder				
långfristiga skulder till kreditinstitut	K19	2 836	3 158	5 108
långfristiga leasingskulder	K13, K20	8 640	7 196	5 338
Uppskjutna skatteskulder	K9	88	128	124
Avsättningar för pensioner	K21	15	43	52
Långfristiga avsättningar	K22	142	54	11
Övriga långfristiga skulder	K23	63	34	7
Summa långfristiga skulder		11 784	10 613	10 640
Kortfristiga skulder				
Kortfristiga skulder till kreditinstitut	K19	2	2 120	46
Kortfristiga leasingskulder	K13, K20	862	745	640
Kortfristiga avsättningar	K22	85	193	36
Leverantörsskulder		256	259	281
Aktuella skatteskulder		19	21	21
Övriga kortfristiga skulder	K25	1 412	1 443	1 591
		2 636	4 781	2 615
Skulder som innehas för försäljning	K17	19	27	74
Summa kortfristiga skulder		2 655	4 808	2 689
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		20 270	21 222	18 370

Koncernens kassaflödesanalys

Januari–december, Mkr	Not	2019	2018 ¹⁾
Den löpande verksamheten			
Resultat före skatt		107	1 071
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet	K26	1 268	700
Betald inkomstskatt	K9	-88	-226
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar i rörelsekapitalet		1 287	1 545
Kassaflöde från förändring i rörelsekapitalet			
Ökning (-)/minskning (+) kortfristiga fordringar		-5	-59
Ökning (+)/minskning (-) kortfristiga rörelseskulder		-55	29
Kassaflöde från den löpande verksamheten		1 227	1 515
Investeringsverksamheten			
Nettoförändringar av tillgångar och skulder som innehas för försäljning	K17	260	322
Investeringar i dotterbolag (med avdrag för förvärvat kassa)	K27	-239	-499
Försäljning dotterbolag	K30	87	2 235
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar	K11	-18	-44
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	K12	-327	-240
Avyttringar av immateriella och materiella anläggningstillgångar	K11, K12	104	58
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-133	1 832
Finansieringsverksamheten			
Amortering leasingskuld		-790	-696
Nyemission		-	28
Betald utdelning		-96	-204
Teckningsoptioner		-	-29
Upptagna lån	K19, K24	2 789	200
Återbetalning av lån	K19, K24	-5 388	-235
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-3 485	-936
ÅRETS KASSAFLÖDE			
Likvida medel vid periodens början		2 896	475
Omräkningsdifferens		18	10
Likvida medel vid periodens slut		523	2 896

¹⁾ Kassaflödet avser hela verksamheten, se not K30, Avyttrad verksamhet

Uppllysning om erhållna/betalda räntor, se Not 26, Kassaflödesjusteringar.

Koncernens förändringar i eget kapital

Mkr	Aktiekapital	Tillskjutet kapital	Balanserade vinstmedel		Totalt eget kapital
			Akkumulerade omräknings-differenser	Övriga balanserade vinstmedel	
Ingående balans 1 januari 2018	1	4 377	96	895	5 369
Justeringar övergång IFRS 16	-	-	-	-328	-328
Justerad ingående balans 1 januari 2018	1	4 377	96	567	5 041
Resultat					
Årets resultat	-	-	-	1 032	1 032
Justeringar övergång IFRS 16	-	-	-	-77	-77
Justerat resultat 1 januari 2018	-	-	-	955	955
Övrigt totalresultat					
Omvärdering av avsättningar för pensioner, netto efter skatt	-	-	-	6	6
Valutakursdifferenser på omräkning av utländska verksamheter ¹⁾	-	-	-11	-	-11
Summa övrigt totalresultat	-	-	-11	6	-5
Summa totalresultat	-	-	-11	961	950
Transaktioner med aktieägare					
Nyemission	-	28	-	-	28
Återköp av optioner	-	-	-	-15	-15
Aktiesparplaner	-	-	-	1	1
Betald utdelning	-	-	-	-204	-204
Summa transaktioner med aktieägare	-	28	-	-218	-190
Utgående balans 31 december 2018	1	4 405	85	1 310	5 801
Ingående balans 1 januari 2019	1	4 405	85	1 310	5 801
Resultat					
Årets resultat	-	-	-	81	81
Övrigt totalresultat					
Omvärdering av avsättningar för pensioner, netto efter skatt	-	-	-	-3	-3
Valutakursdifferenser på omräkning av utländska verksamheter	-	-	47	-	47
Summa övrigt totalresultat	-	-	47	-3	44
Summa totalresultat	-	-	47	78	125
Transaktioner med aktieägare					
Tilldelning av matchningsaktier	-	-	-	2	2
Aktiesparplaner	-	-	-	-1	-1
Betald utdelning	-	-	-	-96	-96
Summa transaktioner med aktieägare	-	-	-	-95	-95
Utgående balans 31 december 2019	1	4 405	132	1 293	5 831

¹⁾ -117 Mkr avser avvecklad verksamhet, 111 Mkr avser kvarvarande verksamhet

Noter till koncernens bokslut

K1 Väsentliga redovisningsprinciper

Attendo AB (publ), organisationsnummer 559026-7885, med säte i Danderyd är moderbolag i en koncern med dotterbolaget Attendo International AB. Attendo International AB öger i sin tur bolag vars verksamhet är att äga bolag och förvalta aktier i bolag vars huvudsakliga verksamhet består i att tillhandahålla omsorgs- och sjukvårdstjänster i Norden.

Adressen till huvudkontoret är Vendevägen 85, 182 91 Danderyd.

De finansiella rapporterna omfattar sidorna 39–77 i den tryckta årsredovisningen. Koncernredovisningen är föremål för fastställelse på årsstämman den 15 april 2020.

Grund för rapporternas upprättande

Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med de internationella redovisningsstandarderna (IFRS) och tolkningar från IFRIC, såsom de har antagits av EU, och RFR 1 "Kompletterande redovisningsregler för koncerner", tillhörande tolkningar utfärdade av Rådet för finansiell rapportering, samt den svenska årsredovisningslagen.

Koncernens finansiella rapporter presenteras i miljoner svenska kronor (Mkr). De finansiella rapporterna har upprättats enligt anskaffningsvärdemetoden, förutom vad beträffar vissa finansiella tillgångar och skulder, såsom derivatinstrument, finansiella tillgångar som kan säljas och pensionstillgångar hänförliga till förmånsbestämda pensionsplaner, vilka redovisas till verkligt värde.

De finansiella rapporterna omfattar de företag som utgör koncernen och har upprättats för samma rapportperioder och med konsekvent tillämpade redovisningsprinciper. Alla koncerninterna mellanhavanden, transaktioner, intäkter och kostnader och vinster och förluster har eliminerats.

De viktigaste redovisningsprinciper som har tillämpats när de finansiella rapporterna upprättades anges nedan.

Årets ändringar i redovisningsprinciper och upplysningar

Nya och ändrade redovisningsprinciper samt förbättringar som har trätt ikraft den 1 januari 2019 är IFRS 16, Leasing. Den nya standarden har haft stor påverkan på koncernens finansiella rapporter för räkenskapsåret. Attendo har valt att tillämpa IFRS 16 retroaktivt och därmed räknat om tidigare perioders presenterade finansiella rapportering.

Övergången till IFRS har lett till att balansslutningen per 2018-12-31 ökat med 7 460 Mkr, EBITA har ökat med 297 Mkr samt periodens resultat har minskat med -77 Mkr. Ytterligare upplysningar om effekter och information avseende övergången i övrigt finns i Årsredovisning 2018 not K30.

IFRIC 23 Vägledning vid redovisning av osäkerheter i inkomstskatter, ska tillämpas från och med räkenskapsår som påbörjas den 1 januari 2019.

Uttalandet ger vägledning i hur transaktioner ska redovisas när det råder osäkerhet kring hur inkomstskattelag ska tolkas.

Det har utkommit ytterligare tolkningar och ändringar från IFRIC. Införandet av dessa har inte lett till några omräkningar av tidigare räkenskaper men leder till vissa förändrade upplysningskrav.

Viktiga uppskattningar och bedömningar

Att upprätta rapporter i överensstämmelse med IFRS kräver användning av viktiga uppskattningar för redovisningsändamål. Vidare krävs att ledningen gör vissa bedömningar vid tillämpningen av redovisningsprinciper. De områden som innefattar en hög grad av bedömning, som är komplexa eller sådana områden där antaganden och uppskattningar är av väsentlig betydelse för redovisningen anges i Not K2, Viktiga uppskattningar och bedömningar för redovisningsändamål.

Principer för koncernredovisning

De finansiella rapporterna omfattar Attendo AB och samtliga bolag som moderbolaget har bestämmande inflytande över. Koncernen kontrollerar ett företag när det exponeras för eller har rätt till rörlig avkastning från sitt innehav i företaget och har möjlighet att påverka avkastningen genom sitt inflytande i företaget. Dotterföretag inkluderas i de finansiella rapporterna från och med den dag då det bestämmande inflytandet överförs till koncernen. De exkluderas ur de finansiella rapporterna från och med den dag då det bestämmande inflytandet upphör.

Förvärvsmetoden

Attendo tillämpar förvärvsmetoden vid redovisning av rörelseförvärv. Det innebär att förvärv av ett dotterbolag betraktas som en transaktion där koncernen indirekt förvärvat dotterbolagets tillgångar och övertar dess skulder. Värdet som förvärvet har för koncernen fastställs genom värdering av dotterbolagets tillgångar och skulder till verkligt värde på förvärvsdagen. Värderingen inkluderar även en bedömning av eventuell villkorad köpeskillning eller optionsskuld per förvärvstidpunkten. Efterföljande omvärderingar av den villkorade köpeskillningen och optionsskulden redovisas till verkligt värde över resultaträkningen respektive inom eget kapital.

Enligt IFRS redovisas transaktioner med innehav utan bestämmande inflytande som en transaktion inom eget kapital. Dock saknas specifika regler gällande omvärderingar av optionsskulder till dessa innehav. Omvärderingar av optionsskulder till innehav utan bestämmande inflytande redovisas i koncernens finansiella rapporter såsom en transaktion inom eget kapital. Redovisningen sker därmed i likhet med övriga transaktioner med innehav utan bestämmande inflytande. För varje förvärv avgörs om alla innehav utan bestämmande inflytande i det förvärvade företaget redovisas till verkligt värde eller till innehavets proportionella andel av den förvärvade rörelsens nettotillgångar.

Förvärvsrelaterade kostnader kostnadsförs när de uppstår. Om den totala köpeskillningen överstiger det verkliga värdet på de förvärvade nettotillgångarna eller andra identifierbara tillgångar redovisas det överskjutande beloppet som goodwill. Om det verkliga värdet på de förvärvade nettotillgångarna överstiger den totala köpeskillningen redovisas mellanskillnaden direkt i resultaträkningen.

Samtliga koncerninterna transaktioner och balansposter samt koncerninterna vinster och förluster vid försäljning av anläggningstillgångar elimineras i koncernens finansiella rapporter.

Omvärdering och omräkning av utländsk valuta

Alla dotterbolags redovisningar sker i lokal valuta. Koncernens finansiella rapporter presenteras i svenska kronor (SEK), vilket är moderbolagets funktionella valuta och rapportvaluta.

Transaktioner i utländsk valuta har omräknats enligt de valutakurser som gällde vid respektive transaktionsdatum. Kursvinster och kursförluster som uppkommer vid betalning av sådana transaktioner och vid omräkning av monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta till balansdagens kurs, redovisas i resultaträkningen. Undantag är då transaktionerna utgör säkringar som uppfyller villkoren för säkringsredovisning av kassaflöden eller av nettoinvesteringar, då vinster/förluster redovisas i övrigt totalresultat.

Omräkning av utländska dotterbolag

Resultat och finansiell ställning för alla koncernföretag som har en annan funktionell valuta än rapportvalutan, omräknas till koncernens rapportvaluta enligt följande:

Tillgångar och skulder i varje redovisad balansräkning omräknas till balansdagens kurs.

Intäkter och kostnader i varje redovisad resultaträkning omräknas till genomsnittlig valutakurs.

Valutakursdifferenser som uppstår redovisas i övrigt totalresultat.

Goodwill och justeringar av verkligt värde som uppkommer vid förvärv av en utlandsverksamhet behandlas som tillgångar och skulder hos denna verksamhet och omräknas till balansdagens kurs. Valutakursdifferenser redovisas i övrigt totalresultat.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen är upprättad enligt den indirekta metoden. Årets förändringar av rörelsetillgångar och rörelseskulder har justerats för effekter av valutakursdifferenser. Förvärv och/eller försäljning av dotterbolag inkluderas, netto efter köpta/sålda likvida medel, under kassaflödet från investeringsverksamheten. De tillgångar och skulder som de förvärvade och avyttrade företagen hade vid förvärvstidpunkten ingår ej i analysen av rörelsekapitalförändringar och ej heller i förändringar av balansposter redovisade inom investerings- och finansieringsverksamheterna.

Intäktsredovisning

Attendos vård- och omsorgstjänster är i huvudsak baserade på fleråriga avtal. Ersättningen är kopplad till antal vård dygn eller utförd tid eller insatser som beviljats av kommunen. I Attendos boenden erhåller Attendo normalt hyresintäkter från de boende kunderna.

Egen regi

Attendos verksamhet i egen regi bedrivs i lokaler som kontrolleras av Attendo. Attendo bedriver även hemtjänstverksamhet inom kundval. Verksamhet i egen regi bedrivs inom äldreomsorg, omsorg till personer med funktionsnedsättning, socialpsykiatri och individ- och familjeomsorg. Attendo har ett hyresavtal med fastighetsägaren. Attendo äger ett mycket begränsat antal egna fastigheter. I boendeverksamhet får Attendo normalt ersättning för omsorg, måltider och hyra. I ett typiskt boende i egen regi erhåller Attendo ersättning från kommunen avseende omsorg och i många avtal också måltider. Kunden betalar normalt hyra till Attendo och i flera verksamheter även måltider. Olika ersättningsmodeller förekommer i olika kommuner. I Finland betalar en del kunder delar av omsorgen. Ersättning för omsorg och måltider baseras på vård dygn, medan hyra är månadsbaserad.

I hemtjänst i egen regi erhåller Attendo ersättning för utförd tid eller insatser som beviljats av kommunen.

Entreprenad

Verksamhet på entreprenad innebär att Attendo bedriver verksamhet i offentligt kontrollerade lokaler eller bedriver hemtjänst på entreprenadkontrakt. Entreprenadverksamhet bedrivs inom äldreomsorg, omsorg till personer med funktionsnedsättning, socialpsykiatri och individ- och familjeomsorg. Kommunen ansvarar för lokalerna.

I boendeverksamhet får Attendo normalt ersättning från kommunerna avseende omsorg och måltider. Olika ersättningsmodeller förekommer i olika kommuner.

I hemtjänst på entreprenad erhåller Attendo ersättning för utförd tid eller insatser som beviljats av kommunen.

När intäkten redovisas

Intäkter redovisas när tjänsterna har utförts, enligt avtalad prissättning och intäkten redovisas över tiden i takt med att åtagande uppfylls. Intäkten faktureras månadsvis med betalningsvillkor 30 dagar i Sverige och vanligtvis 14 dagar i Finland.

Prisökningar

Den absoluta majoriteten av kontrakten reglerar prisökningar och prisökningar är vanligtvis knutna till någon form av index. Indexen är kopplade till personalkostnadsökningar och/eller generella kostnadsökningar.

Prisökningar i Attendos hyresavtal med kunderna är knutna till lokala förhandlingar mellan marknadens parter eller generell kostnadsökning.

Det har inte identifierats några prestationsåtagande att redovisa då bolaget inte har kontrakt av sådan karaktär.

Segmentsrapportering

Under 2018 renodlade Attendo verksamheten bland annat genom att avyttra den finska sjukvårdsverksamheten och slå samman två affärsområden i Skandinavien till ett. Attendo har tidigare definierat två rörelsesegment vilka regelbundet följs upp av den högsta verkställande beslutsfattaren som ansvarar för tilldelning av resurser och bedömning av rörelsesegmentens resultat. Dock tillämpade Attendo i enlighet med IFRS 8 punkt 12 möjligheten att redovisa dessa segment på en aggregerad nivå till ett rapporterbart segment, eftersom rörelsesegmenten har likartade ekonomiska egenskaper och även liknar varandra med avseende på kunder (beställare), tjänsternas karaktär och sättet tjänsterna utförs på, karaktären på produktionsprocessen och i vilken utsträckning verksamheten påverkas av olika regelverk och risker. Genom den gjorda förändringen i verksamheten redovisar Attendo från 2019 två rörelsesegment baserat på de två affärsområdena Attendo Skandinavien och Attendo Finland.

Övrigt och elimineringar i segmenttabellerna består av kostnader för huvudkontoret samt koncernelimineringar.

Stöd och bidrag

Attendo är, liksom andra arbetsgivare, berättigat till olika statliga och kommunala personalrelaterade stöd och bidrag. Dessa stöd kan exempelvis avse utbildning, anställningar eller minskning av arbetstid. Samtliga stöd och bidrag redovisas i resultaträkningen som kostnadsreduktioner i samma period som motsvarande underliggande kostnad.

Finansiella tillgångar

Finansiella tillgångar redovisas när koncernen blir part till instrumentets avtalsmässiga villkor. Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när rätten att erhålla kassaflöden från instrumentet har löpt ut eller överförs och koncernen har överfört alla väsentliga risker och fördelar förknippade med ägarerätten.

Koncernens finansiella tillgångar består huvudsakligen av likvida medel och kundfordringar och klassificeras i enlighet med IFRS 9.

Attendo klassificerar sina finansiella tillgångar i följande tre kategorier:

- Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen
- Finansiella tillgångar som redovisas till upplupet anskaffningsvärde
- Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat

Klassificeringen baseras på koncernens syfte med innehavet av de finansiella instrumenten. Klassificeringen av de finansiella tillgångarna fastställs vid det första redovisningstillfället.

Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde är finansiella tillgångar som har fastställda eller fastställbara betalningar och som inte är noterade på en aktiv marknad. Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde redovisas inledningsvis till verkligt värde och därefter till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden.

Kundfordringar, som är en del av finansiella tillgångar i denna kategori, redovisas till det belopp, varmed de förväntas inflyta. Attendo har skapat en kollektiv modell för redovisning av kreditförluster hänförliga till kundfordringar då bolagets kundfordringar anses ha samma kreditegenskaper. Modellen testas varje år för att se om

några ändringar ska göras. Befarade och konstaterade kundförluster redovisas som rörelsekostnader. För mer information se not K15.

Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde
Kassa och banktillgodohavanden värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Likvida medel

I likvida medel ingår kassa och banktillgodohavanden genom koncernens cash pool. Outnyttjad checkräkningskredit är ej inkluderad i likvida medel. För mer information se not K24.

Finansiella tillgångar som är värderade till verkligt värde över övrigt totalresultat.

Koncernen har inga finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde över övrigt totalresultat.

Finansiella skulder

Finansiella skulder består i huvudsak av leverantörsskulder och låneskulder. De finansiella skulder som ej omfattas av säkringsredovisning värderas och redovisas till upplupet anskaffningsvärde genom användande av effektivräntemetoden. Direkta kostnader vid upptagande av lån inkluderas i anskaffningsvärdet. Vid nyttjande av checkräkningskrediten ingår denna post i de finansiella skulderna. Finansiella skulder i utländsk valuta omräknas till balansdagens kurs.

Upplåning

Upplåning redovisas inledningsvis till verkligt värde, netto efter transaktionskostnader. Upplåning redovisas därefter till upplupet anskaffningsvärde och eventuell skillnad mellan erhållet belopp (netto efter transaktionskostnader) och återbetalningsbeloppet redovisas i resultaträkningen fördelat över låneperioden med tillämpning av effektivräntemetoden. Se vidare Not K19, Skulder till kreditinstitut.

Leverantörsskulder

Leverantörsskulder redovisas inledningsvis till verkligt värde och därefter till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden.

Leasingskulder

Vid datumet av avtalets ingång har bolaget värderat leasingskulden till nuvärdet av de leasingavgifter som inte betalats vid denna tidpunkt. Leasingavgifterna diskonteras med användning av fastighetsyielder. Förändring av diskonteringsräntan påverkar storleken på skulden och räntekostnaderna som är hänförliga till skulden. En ny diskonteringsränta sätts när ett nytt kontrakt läggs till när en förlängningsoption aktiveras samt när det är en förändring av omfattningen på hyreskontraktet.

Tilläggsköpeskillingar

Tilläggsköpeskillingar redovisas till verkligt värde baserat på bedömt utfall av avtalade klausuler i aktieöverlåtelseavtal vid förvärvstidpunkten. Vid varje rapporttidpunkt värderas den finansiella skulden till verkligt värde och eventuella förändringar redovisas mot resultaträkningen i posten övriga externa kostnader.

Kassaflödessäkringar

Den effektiva delen av förändringar i verkligt värde på nettoinvesteringar i dotterföretag som identifieras som kassaflödessäkring och som uppfyller villkoren för säkringsredovisning, redovisas i övrigt totalresultat. Den vinst eller förlust som hänför sig till den ineffektiva delen redovisas omedelbart i resultaträkningen som en finansiell intäkt eller kostnad.

När ett säkringsinstrument förfaller eller säljs eller när säkringen inte längre uppfyller kriterierna för säkringsredovisning och ackumulerade vinster eller förluster avseende säkringen finns i eget kapital,

varstår dessa vinster/förluster i eget kapital och resultatförs samtidigt som den prognostiserade transaktionen slutligen redovisas i resultaträkningen. När en prognostiserad transaktion inte längre förväntas ske, överförs den ackumulerade vinst eller förlust som redovisats i eget kapital omedelbart till resultaträkningen som en finansiell intäkt eller kostnad.

Leasing

IFRS 16, Leasingavtal trädde i kraft den 1 januari 2019 och ersatte IAS 17 Leasingavtal samt tillhörande tolkningar IFRIC 4, SIC-15 och SIC-27. Ett leasingkontrakt enligt IFRS 16 Leasingavtal är ett kontrakt som överför rätten att kontrollera utnyttjandet av en identifierbar tillgång under en tidsperiod mot ersättning. Attendos analys visar att majoriteten av de kontrakt som klassificeras som leasingkontrakt enligt IFRS 16 avser lokaler där Attendo bedriver egen regi-verksamhet, bilar som används inom hemtjänst samt ett fåtal övriga tillgångar. Attendo har använt sig av lätttnadsregeln att inte inkludera tillgångar av lågt värde, under 50 000 kronor och kontrakt kortare än 12 månader. Hyresavtal relaterade till fastigheter löper vanligtvis på 10–15 år och bilar på 3 år. Hyreskontrakten för fastigheter innehåller normalt även en eller flera förlängningsoptioner. Då utnyttjande av en förlängningsoption kräver ett nytt investeringsbeslut omfattas IFRS 16 – beräkningen av förlängningsoptionen först då beslut om fortsatt verksamhet fattats. Rörliga kostnader såsom fastighetsskatt, moms och övriga rörliga fastighetskostnader som underhållskostnader, el, värme och vatten etc. exkluderas ur leasingskuldberäkningen i den mån kostnaderna går att separera från hyreskostnaden. Attendo erbjuder omsorgstjänster genom två kontraktmodeller – egen regi och entreprenad. I kontraktmodellen egen regi erbjuder Attendo omsorgstjänster i Attendos egna lokaler, dvs lokaler som Attendo i de flesta fall hyr av externa fastighetsägare. Inom entreprenadverksamheten erbjuder Attendo omsorgstjänster i kommuners lokaler och således saknas hyreskontrakt.

För att beräkna leasingskulden (nuvärdet av framtida leasingavgifter) hänförlig till fastigheter används avkastning för samhällsfastigheter som diskonteringsränta, för att återspegla tillgångens implicita ränta. Avkastningskravet skiljer sig mellan olika geografiska områden varför Attendos hyreskontrakt har kategoriserats utifrån dess geografiska läge. Avkastningen tillhandahålls som underlag för diskonteringsräntan av extern part, NewSec på årsbasis.

Majoriteten av Attendos hyreskontrakt innehåller någon form av indexuppräkning, vanligen konsumentprisindex. I Finland finns hyreskontrakt där uppräkning sker baserat på beläggning. Redovisade nyttjanderättstillgångar enligt IFRS 16 innehåller endast värdet av diskonterade leasingkontrakt som tagits i bruk. Åtagandena är vidare längre än 12 månader och har en fastställd hyra i motsats till variabel hyra.

Immateriella tillgångar

Goodwill

Goodwill uppstår vid förvärv av dotterbolag och avser det belopp varmed köpeskillingen överstiger Attendos andel i det verkliga värdet av identifierbara tillgångar, skulder och eventalförpliktelser i det förvärvade bolaget samt det verkliga värdet på innehav utan bestämmande inflytande i det förvärvade bolaget.

Goodwill från rörelseförvärv allokeras till den kassagenererande enhet inom koncernen som förväntas bli gynnade av synergier från förvärvet.

En prövning av nedskrivningsbehovet för goodwill genomförs årligen eller oftare om det finns indikationer om nedskrivningsbehov. Nedskrivning sker om det redovisade värdet överstiger återvinningsvärdet, vilket är det högsta av nyttjandevärdet och det verkliga värdet frånsett försäljningskostnader. Eventuell nedskrivning redovisas omedelbart som en kostnad i resultaträkningen och får inte återföras. Mer information vad gäller nedskrivningsbehov för goodwill finns i Not K2, Viktiga uppskattningar och bedömningar för redovisningsändamål, samt i Not K11, Immateriella tillgångar.

Kundrelationer

Kundrelationer redovisas i samband med förvärv när kundstocken är en väsentlig del av förvärvet.

Kundrelationer bedöms ha en begränsad nyttjandeperiod. Dessa tillgångar redovisas vid förvärvstidpunkten till verkligt värde och därefter till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuell ackumulerad nedskrivning. Avskrivning sker linjärt över den bedömda nyttjandeperioden.

En uppskjuten skatteskuld ska beräknas baserad på den lokala skattesatsen för skillnaden mellan det bokförda värdet och det skattemässiga värdet för den immateriella tillgången. Den uppskjutna skatteskulden ska lösas upp över samma period som den immateriella tillgången skrivs av, vilket resulterar i att effekten av avskrivningen på den immateriella tillgången neutraliseras vad avser den fulla skattesatsen avseende resultat efter skatt.

De beräknade nyttjandeperioderna är:

Tillgång	Antal år
Kundrelationer	5–10

Prövning av behovet av nedskrivning liksom redovisning av nedskrivning av kundrelationer sker på samma sätt som för goodwill.

Övriga immateriella tillgångar

Dessa tillgångar består i huvudsak av förvärvade kundkontrakt, men även av andra förvärvade immateriella tillgångar såsom licenser och varumärken. Övriga immateriella tillgångar som förvärvats redovisas inledningsvis till verkligt värde på förvärvsdagen och därefter till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar.

Avskrivningar redovisas i resultaträkningen linjärt över den beräknade nyttjandeperioden, såvida inte sådana nyttjandeperioder är obestämbara. Nyttjandeperioderna omprövas årligen alternativt vid behov. Avskrivningsbara immateriella tillgångar skrivs av från det datum då de är tillgängliga för användning. Attendo förvärvat äldreboenden och i vissa fall vårdcentraler från kommuner i Finland. Syftet med dessa transaktioner är att förvärva äldreboenden i attraktiva lägen med befintliga kunder och anställda. Transaktionerna redovisas i enlighet IFRS 3 Rörelseförvärv. Mark-, byggnad- och kundrelationer som förvärvas i dessa transaktioner redovisas till verkligt värde och skrivs av över nyttjandeperioden. Även skulder värderas till verkligt värde. Finns övervärde redovisas det som goodwill. De beräknade nyttjandeperioderna är:

Tillgång	Antal år
Kundkontrakt	6–10
Övriga immateriella tillgångar	3–5

De hyreskontrakt som förvärvas har i vissa fall kontraktslängd upp till 20 år. Avskrivning redovisas i resultaträkningen linjärt över kontraktstidens längd. Prövning av behovet av nedskrivning liksom redovisning av nedskrivning av övriga immateriella tillgångar sker på samma sätt som för goodwill.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar.

Avskrivningar redovisas linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod. För de fall delar av fastigheter, anläggningar och utrustning består av olika komponenter där varje del har sin kostnad och förväntad nyttjandeperiod som skiljer sig markant från artikeln som helhet, skrivs sådana komponenter av var för sig utifrån varje komponents förväntade nyttjandeperiod. De beräknade nyttjandeperioderna är:

Tillgång	Antal år
Byggnader	5–50
Inventarier	3–10
Fordon	5

Prövning av behovet av nedskrivning liksom redovisning av nedskrivningar sker på samma vis som för immateriella tillgångar.

Vinster och förluster vid avyttring fastställs genom en jämförelse mellan intäkter och redovisat värde och redovisas i resultaträkningen som en övrig rörelseintäkt eller kostnad.

Nyttjanderättstillgång

Nyttjanderättstillgångar redovisas vid avtalets ingång till anskaffningsvärde. Efter anskaffningsdatum redovisas nyttjanderätten till diskonterat värde. Avskrivningar redovisas linjärt över leasingavtalets nyttjandeperiod.

De beräknade nyttjandeperioderna är:

Tillgång	Antal år
Fastigheter	1–20
Fordon	3

Prövning av behovet av nedskrivning liksom redovisning av nedskrivningar sker på samma vis som för materiella tillgångar. Vinster och förluster vid avyttring fastställs genom en jämförelse mellan intäkter och redovisat värde och redovisas i resultaträkningen som en övrig rörelseintäkt eller kostnad.

Tillgångar som innehas för försäljning och avvecklade verksamheter

Tillgångar som innehas för försäljning och avvecklade verksamheter redovisas i enlighet med IFRS 5. Innebörden av att en anläggningstillgång (eller en avyttringsgrupp) klassificerats som innehav för försäljning är att dess redovisade värde kommer att återvinnas i huvudsak genom försäljning och inte genom fortsatt nyttjande i verksamheten.

Dessa tillgångar eller avyttringsgrupper ska särredovisas i rapport över finansiell ställning.

Skulder hänförliga till dessa tillgångar eller avyttringsgrupper ska redovisas skilt från andra skulder i rapporten över finansiell ställning.

Vid tidpunkten för omklassificeringen värderas tillgångar och skulder till det lägsta av verkligt värde med avdrag för försäljningskostnader och bokfört värde. Vid den tidpunkten görs inte längre avskrivningar på tillgångarna. Vinster och förluster som redovisats vid omvärdering och avyttring redovisas i periodens resultat. Den finska sjukvårdsverksamheten, som såldes 2018, redovisas som avyttrad verksamhet föregående år. Samtliga poster i resultaträkningen finns redovisade på raden periodens resultat från avyttrad verksamhet. Specifikation återfinns i not K30.

Inkomstskatter

Årets skattekostnad omfattar aktuell och uppskjuten skatt. Skatt redovisas i resultaträkningen, utom när skatten avser poster som redovisas i övrigt totalresultat eller direkt i eget kapital. I sådana fall redovisas även skatten i övrigt totalresultat respektive eget kapital.

Uppskjuten skatt redovisas för temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder och för underskottsavdrag. Uppskjutna skattefordringar redovisas endast i den mån det är sannolikt att de kommer att kunna utnyttjas mot framtida beskattningsbara vinster.

Uppskjuten skatteskuld redovisas emellertid inte om den uppstår till följd av första redovisningen av goodwill. Uppskjuten skatt redovisas heller inte om den uppstår till följd av en transaktion som utgör den första redovisningen av en tillgång eller skuld som inte är ett rörelseförvärv och som, vid tidpunkten för transaktionen, varken påverkar redovisat eller skattemässigt resultat.

Avsättning och nedskrivning av nyttjanderättstillgång

En avsättning är en skuld som är oviss vad gäller förfallotidpunkt eller belopp. En avsättning redovisas när koncernen har en befintlig legal eller informell förpliktelse till följd av en inträffad händelse och det är sannolikt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera åtagandet samt att en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras. Avsättningar värderas till nuvärdet av det belopp som förväntas krävas för att reglera förpliktelsen. Där effekten av när i tiden betalning sker är väsentlig, beräknas avsättningar genom diskontering av det förväntade framtida kassaflödet.

Nedskrivning av nyttjanderättstillgång görs när de ekonomiska fördelarna är lägre än det redovisade värdet på nyttjanderättstillgången. Nyttjandevärdet definieras som uppskattade framtida kassaflöden från fortsatt användning av tillgången och från dess slutliga avyttring. Nyttjandevärdet beräknas genom diskontering av framtida kassaflödet.

Förlustkontrakt

En avsättning för förlustkontrakt redovisas när de förväntade fördelarna som koncernen väntas erhålla från ett kundkontrakt är lägre än de oundvikliga kostnaderna för att uppfylla åtagandena i kontraktet.

Omstrukturering

En avsättning för omstrukturering redovisas när koncernen har en fastställd, utförlig omstruktureringsplan som antingen påbörjats eller blivit offentlig tillkännagiven. I dessa fall görs avsättningar för utestående hyror, avslutskostnader och eventuella personalkostnader.

Nyttjanderättstillgång

En nedskrivning av nyttjanderättstillgången redovisas när koncernen fastställt att de ekonomiska fördelarna som förväntas härledas från kontraktet är lägre än det redovisade värdet på nyttjanderättstillgången. När vinstgenereringen i en enhet inte räcker för att täcka hyrorna ska en nedskrivning av nyttjanderättstillgången göras.

Ersättningar till anställda

Pensioner

Koncernföretagen har olika pensionsplaner vilka klassificeras som antingen avgiftsbestämda eller förmånsbestämda pensionsplaner.

För de avgiftsbestämda är koncernens åtagande begränsat till fasta avgifter som betalas till en separat juridisk enhet. Dessa redovisas som personalkostnader i resultaträkningen i den takt de förfaller till betalning. Koncernen har ingen förpliktelse att betala ytterligare avgifter ifall pensionsstiftelsens tillgångar skulle visa sig otillräckliga. En förmånsbestämd pensionsplan anger ett pensionsbelopp som den anställda erhåller vid pensionering, vanligen beroende på en eller flera faktorer som ålder, antal tjänsteår och lön. Den skuld som redovisas i balansräkningen avseende förmånsbestämda pensionsplaner är nuvärdet av den förmånsbestämda förpliktelsen vid rapportperiodens slut minus verkligt värde på förvaltningstillgångarna samt oredovisade kostnader avseende tjänstgöring under tidigare perioder. Den förmånsbestämda pensionsförpliktelsen beräknas av oberoende aktuariar med tillämpning av den så kallade projected unit credit method. Nuvärdet av den förmånsbestämda förpliktelsen fastställs genom diskontering av uppskattade framtida kassaflöden med användning av räntesatsen för förstklassiga företagsobligationer som är utfärdade i samma valuta som ersättningarna kommer att betalas i med löptider jämförbara med den aktuella pensionsförpliktelsens. Diskonteringsräntan ses över kvartalsvis, vilket påverkar nettoskulden. Övriga antaganden, såsom pensionsålder, dödlighet och personalomsättning ses över årsvis.

Aktuariella vinster och förluster till följd av erfarenhetsbaserade justeringar och förändringar i aktuariella antaganden redovisas i övrigt totalresultat under den period då de uppstår.

Koncernens nettoförpliktelse avseende förmånsbestämda planer i Norge beräknas separat för varje plan genom en uppskattning av den framtida ersättning som de anställda intjänat genom sin anställning i både innevarande och tidigare perioder.

Aktierelaterade incitamentsprogram

Attendo har lanserat två aktiesparprogram vilket ger de anställda möjlighet att förvärva aktier i Attendo.

I enlighet med IFRS 2 kostnadsförs aktiesparprogrammet löpande under kvalifikationsperioden som en personalkostnad och redovisas direkt mot eget kapital. De sociala avgifter som utgår till följd av Attendo+ redovisas i enlighet med rekommendationen från Rådet för finansiell rapportering, UFR 7. Beräkningen baseras på värdeförändringen av matchningsaktier respektive prestationsaktier och redovisas löpande som en avsättning.

Ersättningar vid uppsägning

Ersättningar vid uppsägning utgår när en anställd anställning sagts upp av koncernen före normal pensionstidpunkt eller då en anställd accepterar frivillig avgång i utbyte mot sådana ersättningar. Koncernen redovisar avgångsvederlag när den bevisligen är förpliktad att säga upp anställda enligt en detaljerad formell plan utan möjlighet till återkallande. I det fall företaget har lämnat ett erbjudande för att uppmuntra till frivillig avgång, beräknas avgångsvederlaget baserat på det antal anställda som beräknas acceptera erbjudandet. Förmåner som förfaller mer än 12 månader efter rapportperiodens slut diskonteras till nuvärde.

Nya eller förändrade IFRS-standarder

Ett antal nya standarder och ändringar av tolkningar och befintliga standarder har ännu inte trätt i kraft för det räkenskapsår som avslutas den 31 december 2019. Dessa har inte tillämpats vid upprättandet av de sammanslagna finansiella rapporterna. Nedan följer en beskrivning av dessa samt vilken eventuell påverkan de kommer att ha på koncernens finansiella rapporter.

IFRS 17, Försäkringskontrakt. IASB publicerade i maj 2017 en ny redovisningsstandard avseende försäkringskontrakt. Standarden berör alla bolag med försäkringskontrakt som redovisar under IFRS. Standarden är tillämplig för räkenskapsår som påbörjas den 1 januari 2022. IFRS 17 bedöms inte ha någon påverkan på bolagets räkenskaper.

Nyckeltal som ej definieras i IFRS

Attendokoncernens redovisning upprättas enligt IFRS. I IFRS definieras endast ett fåtal nyckeltal. Från och med 2016 har Attendo tillämpat ESMA:s (European Securities and Markets Authority – Den Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten) nya riktlinjer för alternativa nyckeltal, Alternative Performance Measures. I korthet är ett alternativt nyckeltal ett finansiellt mått över historisk eller framtida resultatutveckling, finansiell ställning eller kassaflöde som inte är definierat eller specificerat i IFRS. För att stödja företagsledningens och andra intressenters analys av koncernens utveckling redovisar Attendo vissa nyckeltal som inte definieras i IFRS. Företagsledningen anser att dessa uppgifter underlättar en analys av koncernens utveckling. Dessa tilläggsuppgifter är komplementärer information till IFRS och ersätter ej nyckeltal definierade i IFRS. Attendos definitioner av mått ej definierade i IFRS kan skilja sig från andra företags definitioner. Samtliga av Attendos definitioner inkluderas på sidan 90.

K2 Viktiga uppskattningar och bedömningar för redovisningsändamål

Koncernens finansiella rapporter är upprättade i enlighet med IFRS. Upprättandet av bokslut och tillämpningen av redovisningsprinciper baseras ofta på ledningens bedömningar och på uppskattningar och antaganden som anses vara rimliga och väl avvägda vid den tidpunkt då bedömningen görs. Med andra bedömningar, antaganden och uppskattningar kan resultatet emellertid bli ett annat, och händelser kan inträffa som kan kräva en väsentlig justering av det redovisade värdet för den berörda tillgången eller skulden.

Nedan följer de viktigaste områdena där bedömningar och antaganden gjorts och som bedöms ha störst inverkan på koncernens finansiella rapporter.

Nedskrivningsprövning

Goodwill

Koncernen undersöker varje år om något nedskrivningsbehov föreligger för goodwill, i enlighet med de redovisningsprinciper som beskrivs i Not K1, Väsentliga redovisningsprinciper. I samband med nedskrivningsprövningen görs beräkningar som bygger på bedömningar och antaganden. De viktigaste antaganden som ligger till grund för dessa beräkningar omfattar tillväxttakt, vinstmarginaler, investeringsbehov och diskonteringsränta. Politiska beslut, som leder till förändringar i lagstiftning, kan ha betydande påverkan på Attendos verksamhet och finansiella resultat.

Attendo har under året prövat eventuellt nedskrivningsbehov för redovisad goodwill. Nedskrivningsprövningen har liksom tidigare år gjorts separat för Attendo Skandinavien (AS) och Attendo Finland (AF). I och med IFRS 16 införande 2019 har Attendo stora bokförda tillgångsvärden relaterade till hyreskontrakt med lång löptid, oftast över 10 år. Därtill bedöms den kommande demografiska förändringen leda till ytterligare ökat behov av koncernens tjänster efter år fem i prognosperioden. Attendo har därför för 2019 års nedskrivningsprövning använt en 10-årig prognosperiod.

Prövningen visar att något nedskrivningsbehov inte föreligger, men att marginalen till en eventuell nedskrivning av goodwill i Finland är avsevärt mindre än tidigare år.

I Attendo Skandinavien finns en stor marginal innan ett eventuellt nedskrivningsbehov skulle kunna föreligga. Mer information ges av Not K11, Immateriella tillgångar.

Nyttjanderättstillgång

En nedskrivning av nyttjanderättstillgången redovisas när koncernen fastställt att de ekonomiska fördelarna som förväntas härledas från kontraktet är lägre än det redovisade värdet på nyttjanderättstillgången. När vinstgenereringen i en enhet inte räcker för att täcka hyrorna ska en nedskrivning av nyttjanderättstillgången göras.

Tillgångar och skulder som innehas för försäljning

Attendo bygger fastigheter i egen regi. Samtliga tillgångar och skulder relaterade till dessa projekt redovisas som tillgångar och skulder som innehas för försäljning i enlighet med IFRS 5. Dessa tillgångar redovisas till det lägsta av redovisat värde och verkligt värde med avdrag för försäljningskostnader. Attendo har ingått avtal med externa fastighetsägare att efter färdigställande sälja fastigheterna. Om avtalet ej skulle fullföljas och försäljningen ej skulle ske av fastigheterna omklassificeras tillgångar och skulder i enlighet med övriga tillgångar och skulder i balansräkningen.

Avsättningar för förlustkontrakt

Koncernens omsättning härrör i huvudsak från kundkontrakt. Ledningen gör bedömningar av bland annat förekomsten av förlustkontrakt för att fastställa vilka intäkter och kostnader som ska redovisas i varje period. Förekomsten av eventuella förlustkontrakt bedöms individuellt utifrån det beräknade resultatet, inklusive indexuppräknings, under kontraktets hela bedömda livslängd. Om förlustkontrakt bedöms föreligga redovisas en avsättning baserat på den bedömda förlusten omedelbart. Per 31 december 2019 uppgick den totala avsättningen för förlustkontrakt till 113 Mkr (195). För mer information kring avsättningar, hänvisas till Not K22, Avsättningar.

Skatter

Redovisning av inkomstskatt, mervärdesskatt och andra skatter baseras på gällande regler, innefattande praxis, anvisningar och lagstiftning i de länder där koncernen bedriver sin verksamhet. På grund av den samlade komplexiteten i dessa frågor bygger

tillämpningen, och därmed redovisningen, i vissa fall på tolkningar samt uppskattningar och bedömningar av möjliga utfall. I komplexa frågor inhämtar koncernen hjälp från extern expertis för att bedöma möjliga utfall utifrån rådande praxis och tolkningar av gällande regelverk. För 2019 redovisade koncernen en inkomstskattekostnad om -26 Mkr (-82).

Uppskjutna skattefordringar och skulder redovisas för temporära skillnader och för outnyttjade underskottsavdrag. Värderingen av underskottsavdrag baseras på ledningens uppskattningar av framtida skattepliktiga inkomster i respektive beskattningsområde. Den 31 december 2019 uppgick värdet på uppskjutna skattefordringar till 293 Mkr (199). Mer detaljerad information om skatter finns i Not K9, Skatter.

Pensioner

Koncernen har pensionsförpliktelser för förmånsbaserade pensionsplaner vars nuvärde baseras på aktuariella beräkningar. Dessa beräkningar utgår från uppskattningar om exempelvis diskonteringsränta, förväntad inflation, framtida löneökningar och förväntad avkastning på förvaltningstillgångar. Antagande om diskonteringsränta baseras, enligt gällande redovisningsstandard, på marknadsränta på högkvalitativa företagsobligationer med en löptid som ligger så nära koncernens löptider som möjligt. Den 31 december 2019 uppgick förmånsbestämda pensonsförpliktelser netto till 15 Mkr (43). Utvecklingen av pensionskostnader beror i mycket på gällande avtal såsom kollektivavtal samt lagar och regler och kan därmed öka eller minska baserat på framtida händelser som i nuläget ej är kända och som därmed inte kunnat medtas i den aktuariella beräkningen. För mer information kring pensioner hänvisas till Not K21, Avsättningar för pensioner.

Förlängningsoption

Hyreskontraktet för fastigheter innehåller normalt även en eller flera förlängningsoptioner. Då utnyttjande av en förlängningsoption kräver ett nytt investeringsbeslut omfattas IFRS 16 beräkningen av förlängningsoptionen först då beslut om fortsatt verksamhet fattats.

Diskonteringsräntan

Vid beräkningen av leasingskulden (nuvärdet av framtida leasingavgifter) har Attendos hyreskontrakt kategoriserats utifrån dess geografiska läge. Förändring av diskonteringsräntan påverkar storleken på skulden och räntekostnaderna som är hänförliga till skulden. En ny diskonteringsränta sätts när ett nytt kontrakt läggs till när en förlängningsoption aktiveras samt när det är en förändring av omfattningen på hyreskontraktet. Underlag för diskonteringsräntan erhålls av extern part på årsbasis.

Effekten på koncernens finansiella ställning avseende pågående tvister och värderingen av eventalförpliktelser

Under åren har koncernen gjort ett antal förvärv. Till följd av sådana förvärv har vissa eventalförpliktelser hänförliga till de förvärvade verksamheterna övertagits samt vissa frågeställningar om köpe- och tilläggsköpeskillingar. Bolag inom koncernen är även inblandade i ett fåtal andra rättsliga processer och skatterevisjoner som uppkommit i verksamheten. Redovisning av tvister, rättsliga processer och skatterevisjoner är föremål för kritiska uppskattningar och bedömningar.

K3 Segmentsinformation och intäkter

Under 2018 renodlade Attendo verksamheten bland annat genom att avyttra den finska sjukvårdsverksamheten och slå samman två affärsområden i Skandinavien till ett. Attendo har tidigare definierat två rörelsesegment vilka regelbundet följs upp av den högsta verkställande beslutsfattaren som ansvarar för tilldelning av resurser och bedömning av rörelsesegmentens resultat. Genom den

gjorda förändringen i verksamheten redovisar Attendo från 2019 två rörelsesegment baserat på de två affärsområdena Attendo Skandinavien och Attendo Finland.

Information per geografiskt område och intäkter

2019	Skandinavien	Finland	Koncernen
Nettoomsättning kontraktsmodell	6 305	5 630	11 935
Egen regi	4 497	5 460	9 957
Entreprenad	1 808	170	1 978

2018	Skandinavien	Finland	Koncernen
Nettoomsättning kontraktsmodell	6 367	4 620	10 987
Egen regi	4 315	4 444	8 759
Entreprenad	2 052	176	2 228

I allt väsentligt avser bolagets intäkter tjänster som redovisas över tid. Detta i likhet med föregående år. Attendo hade vid årsskiftet 95 entreprenadkontrakt. Genomsnittlig årsomsättning i Sverige för ett äldreboende på entreprenad är 31 Mkr och för ett boende för personer med funktionsnedsättning 11 Mkr. De huvudsakliga kunderna är kommuner. I allt väsentligt är samtliga kontrakt beroende av kundernas efterfrågan på Attendos tjänster, vilket innebär att intäkterna fluktuerar. Med fortsatt god beläggning bedömer Attendo att totala intäkter för entreprenadkontrakten fram till förfalldatum uppgår till cirka 8,9 Mdkr. Av dessa bedöms att 22% genereras nästa år och ytterligare 20% nästföljande år.

Transaktionspris allokerat till återstående prestationsåtaganden, Mkr	2020	2021	Totalt
Sammanlagda förväntade intäkter relaterade till entreprenadkontrakt:	2 000	1 800	8 900

Övrigt och elimineringar i segmentstabellerna nedan består av kostnader för huvudkontoret samt koncernelimineringar.

Rörelsens intäkter	2019				2018			
	Skandinavien ³	Finland	Övrigt och elimineringar	Koncernen	Skandinavien ³	Finland	Övrigt och elimineringar	Koncernen
Nettoomsättning	6 305	5 630	–	11 935	6 367	4 620	–	10 987
Övriga rörelseintäkter	62	48	–	110	17	7	–	24
Totala intäkter	6 367	5 678	–	12 045	6 384	4 627	–	11 011
Rörelsens kostnader								
Personalkostnader	–4 381	–3 706	–46 ¹	–8 133	–4 437	–2 798	–40 ¹	–7 275
Övriga externa kostnader	–787	–1 165	–20 ²	–1 972	–900	–815	–22 ²	–1 737
Rörelseresultat (EBITDA)	1 199	807	–66	1 940	1 047	1 014	–62	1 999
Av- och nedskrivningar på materiella och immateriella anläggningstillgångar	–484	–644	–	–1 128	–478	–513	–	–991
Rörelseresultat (EBITA)	715	163	–66	812	569	501	–62	1 008
Av- och nedskrivningar på förvärvsrelaterade immateriella tillgångar	–25	–115	–	–140	–29	–113	–	–142
Rörelseresultat (EBIT)	690	48	–66	672	540	388	–62	866
Resultat från finansiella poster								
Finansiella intäkter				5				1
Finansiella kostnader				–570				–541
Finansnetto				–565				–540
Resultat före skatt				107				326
Skatt				–26				–82
Årets resultat från kvarvarande verksamhet				81				244
Verksamhet till försäljning								
Årets resultat från verksamhet till försäljning				–				711
ÅRETS RESULTAT				81				955

¹ Övrigt, dvs kostnad för huvudkontor uppgår till 45 Mkr (38). Elimineringar uppgår till 1 Mkr (2).

² Övrigt, dvs kostnad för huvudkontor uppgår 20 Mkr (22).

³ Skandinavien nettoomsättning fördelar sig på Sverige 5 682 Mkr (5 736), Norge 406 Mkr (424) och Danmark 217 Mkr (207).

Övrig segmentsinformation	2019				2018			
	Skandinavien	Finland	Huvudkontorets balansräkning	Koncernen	Skandinavien	Finland	Huvudkontorets balansräkning	Koncernen
Tillgångar	9 070	10 984	216	20 270	9 027	10 014	2 181	21 222
Skulder	4 402	7 226	2 811	14 439	4 275	5 797	5 349	15 421
Investeringar i materiella och immateriella anläggningstillgångar	60	280	4	345	75	187	2	264

Beställare

Attendo har ingen beställare 2019 där intäkterna överstiger tio procent av koncernens totala intäkter.

Nettoomsättning från externa kunder avser vård- och omsorgstjänster.

Informationen avseende anläggningstillgångar är baserad på geografiska områden grupperade efter var tillgångarna är lokaliserade. Såsom anläggningstillgångar medtas ej finansiella instrument, uppskjutna skattefordringar och tillgångar avseende ersättningar efter avslutad anställning i enlighet med IFRS 8 p 33.

Anläggningstillgångar fördelat per land

2019	Sverige	Danmark	Norge	Finland	Huvudkontor	Totalt
Immateriella anläggningstillgångar	4 670	0	28	3 309	3	8 010
Materiella anläggningstillgångar	144	13	4	713	0	874
Nyttjanderätter	2 928	116	39	5 773	0	8 856
Långfristiga fordringar	7	6	0	25	0	38
Summa	7 749	135	71	9 820	3	17 778

2018	Sverige	Danmark	Norge	Finland	Huvudkontor	Totalt
Immateriella anläggningstillgångar	4 655	0	115	3 238	4	8 012
Materiella anläggningstillgångar	182	8	15	401	0	606
Nyttjanderätter	2 884	5	60	4 584	0	7 533
Långfristiga fordringar	10	6	0	27	0	43
Summa	7 731	19	190	8 250	4	16 194

K4 Övriga rörelseintäkter**Övriga rörelseintäkter**

Mkr	2019	2018
Vinst vid försäljning av anläggningstillgångar	61	9
Vinst vid försäljning av tillgångar som innehas till försäljning	4	2
Övrigt	45	12
Summa	110	24

K5 Information om styrelsemedlemmar, ledande befattningshavare och anställda**Ersättningar till styrelsen**

Moderbolagets styrelse består vid årets slut av sex ordinarie ledamöter, varav två kvinnor. Årsstämman 2019 beslutade att styrelsens ordförande var berättigad till ett styrelsearvode om 1 000 000 kr. Ordinarie styrelseledamöter valda av årsstämman var berättigade till ett arvode om 350 000 kr vardera. Utöver dessa belopp utgår enligt årsstämman 2019 ett arvode om 370 000 kr (varav 200 000 kr till ordförande) till medlemmar i revisionsutskottet, 300 000 kr (varav 150 000 kr till ordförande) till medlemmar i investeringsutskottet och 200 000 kr (varav 100 000 kr till ordförande) till medlemmar i ersättningsutskottet. I nedanstående tabell presenteras av årsstämman 2019 beslutat arvode och föregående års beslutade arvode inom parentes.

Arvodet till styrelseledamöter	Styrelsearvode	Arvode för styrelseutskott	Totalt arvode
Styrelseordförande			
Ulf Lundahl	1 000 (900)	125 (125)	1 125 (1 025)
Styrelseledamöter			
Catarina Fagerholm	350 (335)	200 (150)	550 (485)
Tobias Lönnevall	350 (335)	335 (325)	685 (660)
Alf Göransson	350 (335)	135 (-)	485 (335)
Anssi Soila	350 (335)	75 (75)	425 (410)
Anitra Steen	350 (335)	- (-)	350 (335)
Arbetsgärrrepresentanter			
Robin Filipsson, ledamot	- (-)	- (-)	- (-)
Arja Pohjamäki, ledamot	- (-)	- (-)	- (-)
Faya Lahdou, suppleant	- (-)	- (-)	- (-)
Summa	2 750 (2 515)	870 (675)	3 620 (3 250)

För vidare information om styrelse- och utskottsarbete se Attendos bolagsstyrningsrapport sidan 28.

Ersättningar till VD och koncernledningen

Bolagets kostnader för ersättningar till koncernledningen redovisas i resultaträkningen. Kostnader som redovisats under ett räkenskapsår betalas inte alltid till fullo av bolaget vid slutet av räkenskapsåret, eftersom kostnaderna kan innefatta rörlig ersättning som utbetalas året efter intjänandeperioden. Tabellen nedan avser koncernens kostnader för ersättningar till koncernledningen under räkenskapsåret.

Kostnader för ersättningar till verkställande direktör och koncernchef (VD) samt övriga medlemmar i koncernledningen (KCL)

SEKk	Fast lön ³		Rörlig lön ⁴		Aktierelaterade ersättningar ⁵		Övriga ersättningar och förmåner ⁶		Pensionskostnad		Totalt	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Verkställande direktören												
Martin Tivéus	7 548	2 936	1 203	735	99	–	117	0	2 100	750	11 067	4 421
Pertti Karjalainen	–	1 653	–	418	–	–	–	–	–	310	–	2 381
Henrik Borelius	–	756	–	0	–	–	–	42	–	823	–	1 621
Övriga medlemmar av koncernledningen^{1,2}	10 408	12 044	1 246	2 255	117	447	542	547	3 288	3 906	15 601	19 199
Totalt	17 956	17 389	2 449	3 408	216	447	659	589	5 388	5 789	26 668	27 622

Varav avyttrad verksamhet

Koncernledning	–	1 967	–	236	–	82	–	70	–	436	–	2 791
----------------	---	-------	---	-----	---	----	---	----	---	-----	---	-------

¹ Övrig koncernledning (exklusive VD) bestod vid utgången av 2019 av 6 personer.

² Virpi Holmqvist ersatte Pertti Karjalainen som Finlands affärsområdeschef den 7 oktober och blev i och med det medlem i koncernledningen. Karjalainen kvarstod som medlem i koncernledningen i om 12 februari 2020.

³ Fast lön ingår kostnad för semesterersättning.

⁴ Rörlig lön ingår både upplupen kostnad för kortsiktig rörlig lön och intjänad subvention för köpoptioner.

⁵ Den aktierelaterade ersättningen avser prognostiserat utfall av långsiktiga incitamentsprogram, som beräknats i enlighet med IFRS 2 och kostnadsförts under 2019.

⁶ Övriga ersättningar och förmåner avser framför allt bilförmån.

Koncernledningens sammansättning

Vid utgången av 2019 består koncernledningen av sju ordinarie medlemmar, varav två kvinnor, vilka utgörs av VD och sex andra ledande befattningshavare: ekonomi- och finansdirektör, kommunikations- och IR-direktör, affärsutvecklingschef samt affärsområdeschefer.

Anställningsvillkor för VD

VD erhåller fast lön, rörlig lön baserat på årliga mål, pensionsförmåner samt deltar i Attendos långsiktiga incitamentsprogram till ledande befattningshavare. Ersättningen beslutas årligen av styrelsen i enlighet med fastställda principer för ersättning till ledande befattningshavare. Rörlig ersättning baseras på mål relaterade till tillväxt och resultat samt personliga mål och kan för räkenskapsåret 2019 uppgå till maximalt 67 procent av årslönen. Som tidigare beslutats ska Attendo under en treårsperiod (t.o.m. 2021) även kunna utge kontant ersättning kopplat till långsiktiga förvärv av aktier eller aktierelaterade instrument. VD har rätt till valfri premiebaserad pensionsförsäkring motsvarande 30 procent av fast lön. Attendo har inga andra skyldigheter avseende pension gentemot VD. Vid uppsägning finns en ömsesidig uppsägningstid om sex månader. Vid uppsägning från bolagets sida har VD rätt till ett avgångsvederlag motsvarande tolv månadslöner.

Anställningsvillkor för övriga medlemmar av koncernledningen

Övriga medlemmar av koncernledningen erhåller fast och rörlig lön samt pensionsförmåner i enlighet med praxis i respektive land. Svenska medlemmar av koncernledningen omfattas av den kollektivavtalade ITP-planen och planens alternativregel. Samtliga övriga medlemmar av koncernledningen ingår i Attendos långsiktiga incitamentsprogram. Den rörliga ersättningen uppgår till maximalt 45–50 procent av årslönen och baseras på liknande principer som VD. Som tidigare beslutats ska Attendo under en treårsperiod (t.o.m. 2021) även kunna utge kontant ersättning kopplat till långsiktiga förvärv av aktier eller aktierelaterade instrument. För övriga ledande befattningshavare gäller en ömsesidig uppsägningstid om sex månader. Vid uppsägning från bolagets sida har andra ledande befattningshavare rätt till ett avgångsvederlag motsvarande ytterligare sex månadslöner.

Antal anställda, löner och andra ersättningar

Antal anställda	2019			2018		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Skandinavien	6 956	1 881	8 837	7 815	2 004	9 819
Finland	6 839	823	7 662	7 241	1 209	8 450
Totalt	13 795	2 704	16 499	15 056	3 213	18 269
Varav avyttrad verksamhet						
Finland	–	–	–	1 163	361	1 524

Kostnader för ersättningar till anställda

Mkr	2019	2018
Löner och andra ersättningar	6 304	6 437
Sociala kostnader	1 052	1 106
Pensionskostnader	741	788
Summa	8 097	8 331
Varav avyttrad verksamhet		
Löner och andra ersättningar	–	875
Sociala kostnader	–	7
Pensionskostnader	–	141
Summa	–	1 023

Andra ersättningar

En del av vissa anställdas ersättning är rörlig. För att rörlig ersättning ska utgå krävs att vissa mål uppnås. Dessa kan vara kopplade till parametrar som kvalitet, kundnöjdhet, medarbetarnöjdhet och ekonomi.

Incitamentsprogram

Under 2015 beslutades att införa långsiktiga incitamentsprogram med syfte att främja och bibehålla ett starkt engagemang för Attendo samt bidra till långsiktigt värde för aktieägarna då koncernledningens och medarbetarnas mål sammanförs med aktieägarnas.

Teckningsoptioner

Teckningsoptionerna emitterades vid tidpunkten för bolagsstämman till Attendo ABs dotterbolag Attendo Intressenter AB varifrån koncernledningens medlemmar har förvärvat teckningsoptioner till marknadsvärde. Totalt emitterades 5 280 030 teckningsoptioner och de

teckningsoptioner som inte förvärfas av nuvarande deltagare kan komma att i framtiden erbjudas en ny tillkommen ledande befattningshavare eller nyckelanställd. Teckningsoptionerna gavs ut i tre separata serier varav den sista löpte ut i december 2019. Då lösenpriset var 65 kronor medförde serie 2015/2019 ingen teckning.

Köpooptioner genom Nordstjernen

Under 2018 ställde Attendos huvudägare Nordstjernen ut köpooptioner till ett fåtal ledande befattningshavare och andra nyckelpersoner i Attendo. Totalt tecknade deltagarna i programmet 875 815 köpooptioner. Köpooptionerna kan utnyttjas mellan tre till fem år efter teckningstillfället. Attendo har valt att subventionera 120 procent av investeringen före skatt genom en extra rörlig ersättning motsvarande maximalt 4,7 Mkr som utbetalas 24 respektive 36 månader efter teckningsdagen.

Aktiesparprogram Attendo+

I augusti 2016 lanserades det första aktiesparprogrammet, Attendo+ 2016 riktat till samtliga medarbetare i Attendo. Deltagarna investerar i sparaktier under en tolv månadersperiod och genom fortsatt anställning ges rätt till matchningsaktier vid kvalifikationsperiodens utgång. Investering sker till marknadsvärde. Utöver detta kan prestationsaktier tilldelas till några deltagare under förutsättning att vissa förutbestämda mål uppnås under kvalifikationsperioden. De förutbestämda målen var förbättrat kvalitetsindex jämfört med 2015 samt Attendo-koncernens ackumulerade rörelseresultat (EBITA) med ett tröskelvärde om 3 146 Mkr, motsvarande en genomsnittlig årlig tillväxt om cirka 7 procent. Styrelsen har fastställt att utfallet för den prestationsbaserade tilldelningen är 0 procent. I december 2019 tilldelades för första gången matchningsaktier och tilldelning sker kvartalsvis till och med september 2020.

Årsstämman 2017 beslutade att anta ett nytt aktiesparprogram, Attendo+ 2017. Programmet riktar sig till vissa nyckelmedarbetare som genom investering i sparaktier under en tolv månadersperiod och genom fortsatt anställning kan tilldelas maximalt 3–5 prestationsaktier. Tilldelning av prestationsaktier är beroende av utfallet

på ett av styrelsen fastställt intervall avseende utvecklingen på Attendo-koncernens ackumulerade rörelseresultat (EBITA) under perioden 2017–2019 med ett tröskelvärde om 3 097 Mkr, motsvarande en genomsnittlig årlig tillväxt om cirka 6 procent. Styrelsen har fastställt att utfallet för prestationsmålet är 0 procent.

Årsstämman 2018 beslutade att anta ett nytt aktiesparprogram, Attendo+ 2018. Programmet riktar till vissa nyckelmedarbetare som genom en investering i sparaktier och genom fortsatt anställning kan tilldelas maximalt 3–5 prestationsaktier. Tilldelning av prestationsaktier är beroende av utfallet på ett av styrelsen fastställt intervall avseende utvecklingen på Attendo-koncernens ackumulerade rörelseresultat (EBITA) under perioden 2018–2020.

Årsstämman 2019 beslutade att anta ett nytt aktiesparprogram, Attendo+ 2019. Programmet riktar till medlemmar av koncernledningen som genom en investering i sparaktier och genom fortsatt anställning kan tilldelas 0,5 matchningsaktier och maximalt 5 prestationsaktier per förvärfad sparaktie. Tilldelning av prestationsaktier är beroende av utfallet på ett av styrelsen fastställt intervall avseende utvecklingen på Attendo-koncernens ackumulerade rörelseresultat (EBITA) under perioden 2019–2021.

För att säkerställa Attendos åtagande att leverera aktier och betala sociala avgifter har Attendo återköpt egna aktier och innehar vid årets slut 496 136 egna aktier.

Utestående aktierätter

Nedanstående tabell visare tilldelade aktierätter, förverkade och utnyttjade i enlighet med Attendo+. För Attendo+ 2016 och Attendo+ 2017 anses de prestationsbaserade aktierna förverkade. Under 2019 har deltagare som lämnade i och med avyttringen av den finska sjukvårdsverksamheten erhållit matchningsaktier i enlighet med Attendo+ 2016.

Under antagande om att prestationsmålen i Attendo+ 2018 och Attendo+ 2019 fullständigt uppnås förväntas den totala kostnaden för Attendo+ uppgå till 33 Mkr. Maximal utspädning för Attendo+ bedöms uppgå till cirka 0,3 procent av Attendos utgivna aktier.

Matchnings- & prestationsaktier	2019				2018		
	Attendo+ 2019	Attendo+ 2018	Attendo+ 2017	Attendo+ 2016	Attendo+ 2018	Attendo+ 2017	Attendo+ 2016
Per 1 januari	–	146 198	261 270	59 809	–	65 404	97 853
Tilldelade (Uppbokade)	270 023	–	–	–	146 198	213 028	–
Förverkade	–	9 124	261 270	7 349	–	17 162	35 979
Utnyttjade (Tilldelade)	–	–	–	26 516	–	–	2 065
Per 31 december	270 023	137 074	–	25 944	146 198	261 270	59 809

K6 Övriga externa kostnader

Övriga externa kostnader

Mkr	2019	2018
Vård- och omsorgstjänster	181	157
Förbrukningsmaterial	512	472
Hyreskostnad	213	193
Lokalkostnader	471	366
Externa tjänster	20	99
Övrigt	575	450
Summa	1 972	1 737

K7 Ersättning till revisorer

Ersättning till revisorer

Mkr	2019	2018
PwC		
Arvoden för revision	8	8
Varav till moderbolagets revisorer	5	4
Arvoden, revisionsrelaterade	0	0
Varav till moderbolagets revisorer	0	0
Arvoden för skattefrågor	1	1
Varav till moderbolagets revisorer	0	0
Övriga arvoden	1	0
Varav till moderbolagets revisorer	0	0
Summa	10	9

Mkr	2019	2018
Övriga bolag		
Arvoden för revision	–	0
Arvoden, revisionsrelaterade	–	–
Arvoden för skattefrågor	–	0
Övriga arvoden	0	1
Summa	0	1

Med revision avses arvode för den lagstadgade revisionen, det vill säga sådant arbete som varit nödvändigt för att avge revisionsberättelsen, samt så kallad revisionsrådgivning som lämnas i samband med revisionsuppdraget.

Övriga tjänster 2019 består av diverse rådgivning, i likhet med föregående år.

K8 Finansiella intäkter och kostnader

Finansiella intäkter

Mkr	2019	2018
Ränteintäkter	1	1
Valutakursvinster	4	–
Summa	5	1

Finansiella kostnader

Mkr	2019	2018
Räntekostnader på banklån	–59	–119
Avskrivningar av aktiverade finansieringskostnader	–7	–6
Nedskrivning av aktiverade finansieringskostnader	–8	–
Räntekostnader avseende IFRS 16	–473	–1
Korrigerings pga ny leasingstandard räntekostnader avseende finansiell leasing	–	–394
Räntekostnader på pensionsförpliktelser	–5	–6
Valutakursförluster	–3	–6
Övriga finansiella kostnader	–15	–9
Summa	–570	–541
Finansnetto	–565	–540

K9 Skatter

Inkomstskatter redovisade i resultaträkningen

Mkr	2019	2018
Aktuell skatt	–123	–115
Uppskjuten skatt	97	33
Summa	–26	–82

Den effektiva skattesatsen uppgår till 24,3 procent.

En avstämning mellan årets redovisade skattekostnad och den skattekostnad som skulle uppstå om svensk skattesats, 21,4 procent appliceras på resultat före skatt visas nedan.

Avstämning av effektiv skatt

Mkr	2019	2018
Skatt enligt svensk skattesats	–23	–93
Skatteeffekt ny leasingstandard IFRS 16	–	20
Effekter av utländska skattesatser	–4	4
Skatteeffekt av ej avdragsgilla poster	–3	–11
Skatteeffekt av ej skattepliktiga intäkter	6	6
Skatteeffekt av förändrad skattesats	–1	0
Skatt hänförlig till tidigare år	–2	–1
Omvärdering av temporära skillnader	–4	2
Omvärdering av underskottsavdrag	9	–12
Övrigt	–4	3
Skattekostnad	–26	–82

Uppskjutna skattefordringar och skatteskulder

Skatteeffekt av temporära skillnader inklusive outnyttjat underskottsavdrag har resulterat i uppskjutna skattefordringar och uppskjutna skatteskulder enligt nedan:

Uppskjutna skattefordringar

Mkr	2019	2018
Underskottsavdrag	81	27
Pensionsavsättningar	4	10
Övriga avsättningar	63	28
Uppskjuten skatt, IFRS 16	125	105
Övrigt	20	29
Summa	293	199

Förändringar i uppskjutna skattefordringar

Mkr	2019	2018
Ingående balans 1 januari	199	62
Underskottsavdrag	54	–8
Pensionsavsättningar	–6	–3
Avsättningar	35	24
Uppskjuten skatt, IFRS 16	0	2
Valutakursdifferenser	20	105
Övrigt	–9	17
Utgående balans 31 december	293	199

Uppskjutna skatteskulder

Mkr	2019	2018
Immateriella tillgångar	85	120
Övriga temporära skillnader	3	8
Summa	88	128

Uppskjutna skatteskulder består av skatt på kundrelationer om 79 Mkr, varumärken om 6 Mkr samt ett antal mindre uppskjutna skatteskulder om totalt 3 Mkr.

Förändringar i uppskjutna skatteskulder

Mkr	2019	2018
Ingående balans 1 januari	128	124
Kundkontrakt	–	–
Kundrelationer	–35	2
Valutakursdifferenser	2	2
Övrigt	–7	0
Utgående balans 31 december	88	128

Uppskjuten skatt övrigt totalresultat

Skatteposter hänförliga till övrigt totalresultat

Mkr	2019	2018
Uppskjuten skatt på omvärdering av avsättningar för pensioner	-1	2
Uppskjuten skatt på övrigt totalresultat	-1	2

Skattemässiga underskott

Mkr	2019	2018
Skattemässiga underskott, Sverige	194	-
Skattemässiga underskott, Finland	362	131
Skattemässiga underskott, Norge	6	3
Skattemässiga underskott, Danmark	234	167

Värdet på de totala skattemässiga underskotten uppgår per 31 december 2019 till 166 Mkr (64). Värdet av underskotten är 115 Mkr värderade och dessa finns i Sverige, Finland och Norge. Under 2019 har omtaxering av tidigare års värderade underskott i Sverige om 254 Mkr gjorts.

K10 Resultat per aktie

Resultat per aktie före och efter utspädning

Kr	2019	2018
Före utspädning, totala verksamheten	0,51	5,95
Efter utspädning, totala verksamheten	0,51	5,94
Före utspädning, kvarvarande verksamhet	0,51	1,52
Efter utspädning, kvarvarande verksamhet	0,51	1,52
Före utspädning, avyttrad verksamhet	-	4,43
Efter utspädning, avyttrad verksamhet	-	4,42

Före utspädning

Resultat per aktie före utspädning beräknas genom att det resultat som är hänförligt till moderföretagets aktieägare divideras med ett vägt genomsnitt av antalet utestående aktier under perioden exklusive återköpta aktier.

Före utspädning	2019	2018
Resultat hänförligt till moderbolagets stamaktieägare (Mkr)	81	955
Vägt genomsnittligt antal utestående stamaktier under året, före utspädning	160 876 525	160 454 518

Efter utspädning

För beräkning av resultat per aktie efter utspädning justeras det vägda genomsnittliga antalet utestående aktier för utspädningseffekten av samtliga utestående optionsavtal.

Efter utspädning	2019	2018
Resultat hänförligt till moderbolagets stamaktieägare (Mkr)	81	955
Vägt genomsnittligt antal utestående stamaktier under året, före utspädning	160 876 525	160 454 518
Justering för:		
Teckningsoptioner	-	210 656
Attendo +	22 775	36 512
Vägt genomsnittligt antal utestående stamaktier under året, efter utspädning	160 899 299	160 701 686

K11 Immateriella tillgångar

Immateriella tillgångar 2019

Mkr	Goodwill	Kund- relationer	Kund- kontrakt	Övriga tillgångar	Summa
Ingående balans	7 339	563	2	108	8 012
Förvärv	148	87	0	0	235
Investeringar	-	-	-	18	18
Avyttringar och utrangeringar	-83	-21	0	-4	-108
Omklassificering	-5	-5	-	-31	-41
Avskrivningar	-	-139	-1	-24	-164
Valutakursdifferenser	47	9	0	2	58
Utgående bokfört värde	7 446	494	1	69	8 010

Immateriella tillgångar 2018

Mkr	Goodwill	Kund- relationer	Kund- kontrakt	Övriga tillgångar	Summa
Ingående balans	8 541	595	4	118	9 258
Förvärv	379	152	-	2	533
Investeringar	-	-	-	44	44
Avyttringar och utrangeringar	-1 758	-42	-	-24	-1 824
Omklassificering	-	-	-	4	4
Avskrivningar	-	-164	-1	-39	-204
Valutakursdifferenser	177	22	-1	3	201
Utgående bokfört värde	7 339	563	2	108	8 012

Prövning av nedskrivningsbehov för goodwill

Attendo testar årligen om det finns ett nedskrivningsbehov avseende goodwill genom att beräkna nyttjandevärdet för kassagenererande enheter som goodwillposten är allokerad till. Inom Attendo finns två rörelsesegment. Attendo har i enlighet med IAS 36 p. 82 valt att genomföra nedskrivningsprövningen utifrån två kassagenererande enheter, då dessa återspeglar hur Attendo bedriver sin verksamhet. Dessa två kassagenererande enheter motsvarar dessutom den lägsta nivån för uppföljning av finansiell ställning. De två kassagenererande enheterna benämns Attendo Skandinavien (AS) och Attendo Finland (AF). De viktigaste antagandena i nedskrivningsprövningen för innevarande år rör tillväxttakt, vinstmarginaler, investeringsbehov och diskonteringsränta. Diskonteringsräntan sätts med hänsyn till rådande ränteläge och den specifika risken i den kassagenererande enheten och beräknas före skatt.

Antagande vid nedskrivningsbehov

	AS	AF
WACC före skatt 2019, %	8,6	9,3
WACC före skatt 2018, % ¹	9,1	8,6

¹ 2018 beräknades diskonteringsränta enligt IAS 17

Fram till 2019 beräknade Attendo framtida kassaflöden baserat på den av styrelsen och ledningen senast godkända budget för nästkommande nästkommande räkenskapsår samt därefter detaljerade prognoser som täcker en femårsperiod. För en detaljerad beskrivning av nedskrivningsbehov för goodwill fram till 2019 hänvisas till årsredovisning för 2018, K12.

I och med IFRS16 införande 2019 har Attendo stora bokförda tillgångsvärden relaterade till hyreskontrakt med lång löptid, oftast över 10 år. Därtill bedöms den kommande demografiska förändringen leda till ytterligare ökat behov av koncernens tjänster efter år fem i prognosperioden. Attendo har därför för 2019 års nedskrivningsprövning använt en 10-årig prognosperiod. Tillväxttakten i budget och tioårsprognosen baseras på branschdata, förväntade förändringar i marknaden och ledningens erfarenhet från liknande

marknader samt Attendos strategi. Budget och 10-årsprognosen används för operationell styrning och ska säkerställa att de finansiella målen nås över tid. Attendo använder en konservativ ansats i sina uppskattningar för att fastställa nyttjandevärdet, vilket innebär att de finansiella målen ligger till grund för uppskattningar när dessa är lägre än budgeterade och prognostiserade. För perioden därefter har en långsiktig tillväxttakt om 2 procent (2) antagits. Denna överstiger inte genomsnittlig långsiktig tillväxttakt för branschen som helhet och baseras på branschdata, förväntade förändringar i marknaden samt styrelsens och ledningens erfarenhet från liknande marknader. Styrelsen och ledningen har fastställt antaganden baserat på historiska resultat och sina förväntningar på marknadsutvecklingen. Den vägda genomsnittliga tillväxttakten som använts överensstämmer med givna prognoser i branschrapporter. De diskonteringsräntor som använts anges före skatt och återspeglar den specifika risken för den identifierade kassagenererande enheten.

Prövningen visar att något nedskrivningsbehov inte föreligger, men att marginalen till en eventuell nedskrivning av goodwill i Finland är avsevärt mindre än tidigare år. Vid nedskrivningsprövning av goodwill i Attendo Finland, som är bokförd till 2 841 MSEK, har bedömningen dels baserats på kommande års affärs- och ätgärdsplan samt en långsiktig lönsamhetsnivå motsvarande minst 7 procent justerad EBITA -marginal (d.v.s. EBITA-marginal enligt tidigare redovisningsstandard utan IFRS 16) i slutet av prognosperioden. För kapitalkostnaden har 11,7 procent använts för avkastningskrav på eget kapital och 3,3 procent räntekostnad före skatt på räntebärande skuld. Avkastningskravet på eget kapital har justerats upp väsentligt från tidigare års prövning baserat på en högre riskpremie. Dessa antaganden skulle ge 8 procent WACC (efter skatt) enligt tidigare redovisningsstandard och 7,3 procent (efter skatt) med IFRS 16. Anledningen till skillnaden är att IFRS 16 medför en väsentligt högre skuldandel i kapitalstrukturen.

Bedömningen är känslig för vissa antaganden. En känslighetsanalys visar att en långsiktig justerad EBITA-marginal för Attendo Finland på 6 procent eller lägre, skulle innebära ett nedskrivningsbehov, likaså skulle en högre vägda kapitalkostnad (WACC) med 0,5 procentenheter eller mer innebära ett nedskrivningsbehov enligt denna känslighetsanalys. Vidare skulle en minskning av marginalen med 0,75 procentenheter i respektive period i nedskrivningsbedömningen, innebära ett nedskrivningsbehov.

Attendo Skandinavien finns en stor marginal innan ett eventuellt nedskrivningsbehov skulle kunna föreligga.

Fördelning av goodwill i koncernen

Mkr	AS	AF ¹	Totalt
Goodwill per 2019-12-31	4 605	2 841	7 446
Goodwill per 2018-12-31	4 635	2 704	7 339

¹ Skillnaden mellan perioderna beror på avyttring av den finska verksamheten. Avyttring goodwill uppgår till 1 761 Mkr.

K12 Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar 2019

Mkr	Byggnader och mark	Inventarier och fordon	Summa
Ingående balans	163	443	606
Förvärv	125	3	128
Investeringar	2	325	327
Avyttringar och utrangeringar	-47	-18	-65
Omklassificeringar	10	31	41
Avskrivningar och nedskrivningar	-18	-147	-165
Valutakursdifferenser	0	2	2
Utgående bokfört värde	235	639	874

Materiella anläggningstillgångar 2018

Mkr	Byggnader och mark	Inventarier och fordon	Summa
Ingående balans	120	439	559
Förvärv	96	40	136
Investeringar	2	238	240
Avyttringar och utrangeringar	-16	-62	-78
Omklassificeringar	0	-4	-4
Avskrivningar	-40	-145	-185
Valutakursdifferenser	1	8	9
Korrigerig p g a ny leasingstandard, IFRS 16	-	-71	-71
Utgående bokfört värde	163	443	606

K13 Leasingavtal

Nyttjanderätter 2019

Mkr	Lokaler	Bilar	Summa
Ingående balans	7 504	29	7 533
Nya avtal och indexeringar	2 612	31	2 643
Avyttringar och utrangeringar	-348	-4	-352
Avskrivningar	-913	-27	-940
Nedskrivningar	-85	-	-85
Valutakursdifferenser	57	0	57
Utgående bokfört värde	8 827	29	8 856

Nyttjanderätter 2018

Mkr	Lokaler	Bilar	Summa
Ingående balans	5 624	36	5 660
Nya avtal och indexeringar	2 541	10	2 551
Avyttringar och utrangeringar	-11	-9	-20
Avskrivningar	-776	-8	-784
Nedskrivningar	-	-	-
Valutakursdifferenser	126	-	126
Utgående bokfört värde	7 504	29	7 533

Redovisade belopp i resultaträkningen

	2019	2018
Kostnader hänförliga till korta leasingavtal	48	48
Kostnader hänförliga till leasar av lågt värde	39	47
Kostnader hänförliga till variabla leaseavgifter som inte ingår i leaseskulden	126	98
Summa	213	193
Räntekostnad hänförlig till nyttjanderättstillgångar	473	395

Leasingskulder

	2019	2018
>12 månader	856	743
2-5 år	2 973	2 592
6-10 år	3 080	2 584
>10 år	2 593	2 022
Summa	9 502	7 941

Diskonteringsränta

Vid beräkning av leasingskulden (nuvärdet av framtida leasingavgifter) har Attendos hyreskontrakt kategoriserats utifrån dess geografiska läge. För hyreskontrakt i Sverige används en ränta mellan

3,75–5,50 procent för 2019 (4,0–5,75), för Finland 4,1–5,7 procent (4,1–5,6), för Danmark 4,75–7 procent (4,75–7) och för Norge 4,15–5,3 procent (4,0–5,25). Diskonteringsräntan för Attendos svenska leasingbilar utgår från räntan i respektive hyreskontrakt och i Danmark den implicita låneräntan vilken 2019 uppgick till 2,16 procent.

Index

Variabla leasingavgifter som beror på index eller kurs inkluderar i värdet av nyttjanderätten och leasingskulden. Dessa rörliga leasingavgifter inkluderar till exempel betalningar kopplade till konsumtionsprisindex, referensränta eller förändringar i marknadshyror. Huvuddelen av Attendos leasingavtal innehåller en indexklausul, vanligast är KPI med en justering i oktober. Det använda indexet ska uppdateras vid startdatum för hyresändringen eller när det ändras.

Förlängningsoption

Hyreskontrakten för fastigheter innehåller normalt även en eller flera förlängningsoptioner. Då utnyttjande av en förlängningsoption kräver ett nytt investeringsbeslut omfattas IFRS 16 beräkningen av förlängningsoptionen först då beslut om fortsatt verksamhet fattats.

Rörliga kostnader

Rörliga kostnader såsom fastighetsskatt, moms och övriga rörliga fastighetskostnader som underhållskostnader, el, värme och vatten etc. exkluderas ur leasingskuldberäkningen i den mån kostnaderna går att separera från hyreskostnaden. Moms inkluderar inte då det är en avgift som redovisas enligt IFRIC21 Livies.

Kassaflöde

Totala kassaflödet avseende leasingavtal var 1 263 Mkr (1 090 Mkr).

Ingångna leasingavtal som ej börjat gälla

Upplysning avseende redan ingångna leasingavtal som ej börjat gälla och därmed ej ingår i tillgången eller skulden för dessa nyttjande rätter innan avtalet påbörjats finns under ansvarsförbindelser se not K29.

Uppskattning av förväntade avgifter att betala avseende garanterade restvärden

Koncernen uppskattar initialt de belopp gällande garanterade restvärden som man förväntas bli skyldig att betala och redovisar dem som en del av leasingskulden. Beloppen utvärderas, och justeras om lämpligt, vid slutet av varje rapportperiod. Vid slutet av detta räkenskapsår uppgick garanterade restvärden som ingick i leasingskulderna till 44 Mkr (43). Dessa förväntas inte bli betalade. Attendo verkar i kontraktmodellerna; egen verksamhet och entreprenad. Hur leasingavtal används och är tillämpliga beskrivs nedan.

Egen regi

Attendo tillhandahåller vårdtjänster i egna lokaler eller hyrda lokaler där Attendo kontrollerar hyresavtalet och enheten. Attendo projekterar, bygger, utrustar och bemannar egna boenden och erbjuder omsorgsplatser till kommuner. Projektering och byggnation sker tillsammans med bygg- och fastighetsbolag som också äger fastigheterna. Attendo tecknar hyresavtal med fastighetsägarna, vanligtvis i 10–15 år med möjlighet att förlänga leasingavtalet. I kontraktmodellen Egen regi subleasas Attendo rum / lägenheter till enskilda kunder. Varje rum har ett individuellt avtal med varje kund som betalar hyra på en separat faktura. Uppsägningsperioden för Attendo gentemot sina kunder är tre till sex månader och kundens uppsägningsperiod mot Attendo är sju dagar till en månad beroende på kontrakt och land. Eftersom den ej uppsägningsbara leasingperioden vid inledningsdagen är högst 6 månader kommer leasingavtalet att klassificeras som en kortfristig leasing och redovisas som

operativt leasingavtal och ingår därmed ej i som en nyttjanderätt enligt IFRS 16.

Under 2019 sålde Attendo fastigheter i affärsområdet Skandinavien. Dessa hyrdes sedan tillbaka. Försäljningen genererade en reavinst om 31 MSEK.

Entreprenad

Entreprenadkontrakt innebär att Attendo bedriver verksamhet på uppdrag av beställaren. Medarbetarna är anställda hos Attendo medan kommunen har ansvar för lokalerna där tjänsterna utförs. Avtalen med kommunen löper normalt på fyra till sju år med möjlighet till förlängning. Lokalerna ägs eller hyrs av kommunen som också kontrollerar användningen.

K14 Övriga långfristiga fordringar

Övriga långfristiga fordringar

Mkr	2019	2018
Deposition, lokalhyra	27	34
Finansiering av egen regi-projekt	1	1
Deposition garantier	6	6
Övrigt	4	2
Summa	38	43

K15 Kundfordringar

Kundfordringar

Mkr	2019	2018
Kundfordringar	1 096	1 054
Reserv för osäkra kundfordringar	-6	-4
Kundfordringar netto	1 090	1 050

Förfallostruktur

Mkr	2019	2018
Ej förfallna	992	868
Förfallna 1–30 dagar	58	170
Förfallna 31–60 dagar	13	0
Förfallna 61–90 dagar	6	6
Förfallna över 90 dagar	27	10
Kundfordringar brutto	1 096	1 054

Kundfordringar avser i allt väsentligt kommuner i Norden vilka bedöms ha en god kreditvärdighet.

Förändring av reserv för osäkra kundfordringar

Mkr	2019	2018
Ingående balans	-4	-4
Årets reserveringar för osäkra kundfordringar	-3	0
Konstaterade förluster på kundfordringar	0	0
Återvunna nedskrivningar på kundfordringar	1	0
Utgående balans	-6	-4

Redovisade belopp, per valuta, för koncernens kundfordringar.

Kundfordringar i respektive valuta

Mkr	2019	2018
SEK	566	590
EUR	45	39
NOK	35	34
DKK	12	15

Bolaget har valt att skapa en kollektiv modell för redovisning av kreditförluster avseende kundfordringar. Bolagets kundfordringar består till största delen av fordringar till kommuner och fordringarna anses ha samma kreditriskegenskaper, oavsett kommun.

Den nya modellen för beräkning av förväntade kreditförluster har utvecklats med hjälp av en matris och en fast procentandel av avsättning för förlust beroende på hur många dagar en fordran är utstående. Detta bygger på en trestegsanalys. I det första steget har försäljningen och relaterade kreditförluster definierats under en viss period. I steg två har ett betalningsmönster för kunderna beräknats. I det tredje steget har en historisk kreditprocent förlustnivå beräknats genom åldringsfördelning med resultat från steg ett och två.

Modellen testas varje år för att se om några ändringar ska göras.

2019	Ej förfallna (<30 dagar)	Förfallna 31–60 dagar	Förfallna 61–90 dagar	Förfallna 90 dagar	Summa
Förväntad förlustnivå, %	0,02	0,16	1,07	22,22	
Redovisat belopp kundfordringar – brutto (Mkr)	58	13	6	27	104
Kreditförlustreserv	0	0	0	6	6

1 januari 2019

	0,02	0,13	1,62	27,31	
Förväntad förlustnivå, %	0,02	0,13	1,62	27,31	
Redovisat belopp kundfordringar – brutto (Mkr)	170	0	6	10	186
Kreditförlustreserv	0	0	1	3	4

K16 Övriga kortfristiga fordringar

Övriga kortfristiga fordringar

Mkr	2019	2018
Övriga fordringar	22	33
Förutbetalda hyror	152	134
Upplupna intäkter	193	191
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	55	78
Förutbetalda hyror IFRS 16	-102	-107
Summa	320	329

K17 Tillgångar och skulder klassificerade som innehav för försäljning

Attendo bygger fastigheter i egen regi. Attendos avsikt är att efter färdigställande sälja fastigheterna till en extern fastighetsägare och därmed redovisas samtliga tillgångar och skulder relaterade till dessa projekt som tillgångar och skulder som innehas för försäljning i enlighet med IFRS 5. Dessa tillgångar redovisas till det lägsta av redovisat värde och verkligt värde med avdrag för försäljningskostnader. Verksamheten genererar inga väsentliga resultat effekter.

Effekten i resultaträkningen av försäljningen uppgår under år 2019 till 4 Mkr (2).

Den kassaflödespåverkande effekten av tillgångar och skulder som innehas till försäljning hänförs i sin helhet till kassaflöde från investeringsverksamheten. Se sidan 47 för koncernens kassaflödesanalys.

Mkr	31 dec 2019	31 dec 2018
TILLGÅNGAR		
Anläggningstillgångar		
Goodwill	0	9
Övriga immateriella tillgångar	12	60
Materiella anläggningstillgångar	174	377
Summa anläggningstillgångar	186	446
Summa tillgångar som innehas för försäljning	186	446
SKULDER		
Uppskjutna skatteskulder	0	9
Summa långfristiga skulder	0	9
Kortfristiga skulder		
Leverantörsskulder	13	17
Övriga kortfristiga skulder	6	0
Summa kortfristiga skulder	19	17
Summa skulder hänförliga till tillgångar som innehas för försäljning	19	27
Nettotillgångar klassificerade som innehav för försäljning	167	419

Förändring av Nettotillgångar som innehas till försäljning

Mkr	2019	2018
Ingående balans	419	712
Investeringar	468	996
Avyttringar	-731	-1 320
Övrigt	11	31
Utgående balans	167	419

K18 Eget kapital

Aktiekapital

Aktiekapitalet per 31/12 2019 uppgår till 884 551 kr. Antalet aktier uppgår till 161 386 592 stycken. Kvotvärdet uppgår till 0,005 kronor och samtliga aktier har lika rösträtt.

Tillskjutet kapital

Avser eget kapital som är tillskjutet från ägarna. Här ingår intjänade vinstmedel i moderbolaget och dess dotterbolag.

Balanserade vinstmedel

I balanserade vinstmedel, inklusive årets resultat, ingår intjänade vinstmedel i moderbolaget och dess dotterbolag.

I balanserade vinstmedel ingår också följande:

Omvärdering av avsättningar för pensioner

Aktuariella vinster och förluster på förmånsbestämda pensionsplaner.

Valutakursdifferenser på omräkning av utländska verksamheter

Valutakursdifferenser som uppkommer vid omräkning av finansiella rapporter från utländska dotterbolag, förändringar avseende omräkning av övervärden i lokal valuta samt omvärdering av skulder som upptagits som säkringsinstrument av en nettoinvestering i ett utländskt dotterbolag.

K19 Skulder till kreditinstitut

Skulder till kreditinstitut	2019	2018
Mkr		
Skuld till kreditinstitut	2 852	5 293
Avgår kapitaliserade finansieringskostnader	-14	-15
Summa	2 838	5 278

Förändring av skulder till kreditinstitut

Mkr	2019	2018
Ingående balans	5 278	5 144
Kassaflödespåverkande Poster		
Upptagna/förvärvade lån	2 789	200
Återbetalning av lån	-5 388	-213
Icke Kassaflödespåverkande poster		
Valutakursförändring	160	154
Förändring av kapitaliserade finansieringskostnader	-1	-7
Utgående balans	2 838	5 278

Det redovisade värdet bedöms i allt väsentligt motsvara verkligt värde.

Skulder till kreditinstitut 31/12 2019 fördelas på följande valutor:

	Lokal valuta	MSEK
Euro	125	1 324
SEK	1 475	1 475

Effektiv ränta på balansdagen

	2019	2018
Banklån, %	1,83	2,25
Checkräkningskredit, %	1,83	2,25

Under året har Attendo refinansierat sina utestående externa kreditfaciliteter. I fjärde kvartalet ingick Attendo i ett nytt finansieringsavtal med en bankgrupp bestående av tre skandinaviska banker. I samband med att de nya lånen togs upp återbetalades även tidigare utestående lån. Det nya finansieringsavtalet har en löptid om tre år med möjlighet att förlänga löptiden upp till två år. Det nya finansieringsavtalet bygger till största del på samma dokumentation som tidigare avtal, och det innebär att koncernen fortsatt har två bindande finansiella löften (finansiella covenant) kopplade till koncernens lånefaciliteter, dessa är nettoskuld/EBITDA och räntetäckningsgrad.

K20 Leasingskulder

Mkr	2019	2018
Leasingskuld	9 502	71
IB justering leasingskuld	-	7 870
Summa	9 502	7 941

Förändring av leasingskulder

Mkr	2019	2018
Ingående balans	7 941	93
IB justering leasingskuld	-	5 896
Justerad ingående balans	7 941	5 989
Kassaflödespåverkande poster		
Förändring skulder avseende leasing	-1 263	-1 090
Icke kassapåverkande poster		
Valutakursförändring	66	137
Förändring skulder avseende leasing	2 758	2 905
Utgående balans	9 502	7 941

Attendo Årsredovisning 2019

K21 Avsättningar för pensioner**Sverige**

Kollektivanställda omfattas av SAF/LO-planen vilken är en avgiftsbestämd pensionsplan baserad på kollektivavtal och omfattar flera arbetsgivare inom flera olika branscher. Tjänstemän omfattas av ITP-planen, vilken även den är kollektivavtalsbaserad och omfattar flera arbetsgivare inom flera olika branscher. Enligt ett uttalande från Rådet för finansiell rapportering (UFR 10) är ITP-planen en förmånsbestämd plan som omfattar flera arbetsgivare. Alecta, som försäkrar ITP-planen, har inte kunnat bistå Attendo eller andra svenska företag med tillräcklig information för att kunna fastställa Attendos andel av ITP-planens totala tillgångar och skulder. ITP-planen redovisas därför som en avgiftsbestämd plan. Kostnaden för ITP2-planen 2019 uppgår till 119 Mkr (132). Förväntad kostnad för ITP2-planen 2020 uppgår till 111 Mkr. Överskottet i Alecta kan allokeras till den försäkrade arbetsgivaren och/eller de försäkrade arbetstagarna. Alectas preliminära konsolideringsnivå var per den 31 december 2019 148 procent (142). Konsolideringsgraden beräknas som verkligt värde av förvaltningstillgångar i procent av förpliktelseberäknade enligt Alectas aktuariella antaganden.

Norge

Koncernens medarbetare i Norge omfattas främst av avgiftsbestämda pensionsplaner med avvikelse för vissa yrkeskategorier som omfattas av förmånsbestämda pensionsplaner. De förmånsbestämda pensionsplanerna tryggas delvis genom de norska bolagens medlemskap i ömsesidig pensionsordning. De anställda i Norge omfattas även av en AFP-plan. AFP-planen är en fonderad plan som omfattar flera arbetsgivare. Då Attendo inte har möjlighet att fastställa sin andel av planens totala tillgångar och skulder redovisas AFP-planen som en avgiftsbestämd plan.

Övriga länder

Pensionsplanerna i Finland och Danmark klassificeras som avgiftsbestämda pensionsplaner.

Avgiftsbestämda pensionsplaner

Mkr	2019	2018
Sverige	182	198
Finland	534	553
Norge	7	8
Danmark	13	12
Summa	736	580

Förmånsbestämda pensionsplaner

Eftersom koncernen enbart redovisar förmånsbestämda pensionsplaner i Norge avser samtlig information koncernens verksamhet i Norge. Tabellen nedan visar den totala kostnaden för Attendos förmånsbestämda planer.

Redovisat i koncernens resultaträkning

Mkr	2019	2018
Kostnader för tjänstgöring innevarande år	-16	-19
Räntekostnader	-5	-5
Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar	4	4
Förvaltningskostnader	-1	-1
Effekter av reduceringar och regleringar/planändringar	8	4
Kostnad förmånsbestämda pensionsplaner	-10	-17

Redovisat i rapport över koncernens totalresultat

Mkr	2019	2018
Aktuariell vinst (+)/förlust (-) pensionsförpliktelser	-5	8
Aktuariell vinst (+)/förlust (-) förvaltningstillgångar	1	-1
Uppskjuten skatt	1	-1
Summa	-3	6

Väsentliga aktuariella antaganden

Mkr	2019	2018
Genomsnittlig diskonteringsränta, %	2,0	2,4
Långsiktigt inflationsantagande, %	1,5	1,5
Långsiktigt löneökningantagande, %	2,25	2,5
Ökning av inkomstbasbelopp, %	2,0	2,3
Uppräkning av pensioner, %	1,2	1,5
Genomsnittlig återstående tjänstgöringstid, år	11,0	11,0

 Känslighetsanalys
Antagande

	Förändring	Ökning förpliktelse	Minskning förpliktelse
Diskonteringsränta, %	0,5	9,9	9,1
Löneökning, inkomstbelopp och uppräkning av pensioner, %	0,5	9,9	9,1

Långsiktigt löneökningantagande, inkomstbasbelopp och uppräkning av pensioner är enligt pensionsordningen beroende av varandra. Förändring av dessa antaganden redovisas därför sammantaget. En förändring av antagandet av dessa medför samma påverkan som förändring av diskonteringsräntan.

Antagande om förväntad livslängd

	Ökning med 1 år	Minskning med 1 år
Förpliktelsen ökar (+) / minskar (-) med, %	3,1	-3,2

Känslighetsanalysen ovan baseras på att ett antagande förändras och övriga antaganden är konstanta. I praktiken är det osannolikt att detta inträffar och förändringar i vissa antaganden kan vara korrelerade. Vid beräkningen av känsligheten i pensionsförpliktelsen av förändringar i väsentliga antaganden har samma metod använts för att beräkna pensionsförpliktelsen som för den redovisade pensionsförpliktelsen. Metoden beskrivs närmare i Not K1, Väsentliga redovisningsprincip.

Förändring i nuvärdet av förmånsbestämda förpliktelser, netto

Mkr	2019			2018		
	Nuvärde av förmånsbaserade pensionsförpliktelser	Nuvärde av förvaltningstillgångar	Totalt	Nuvärde av förmånsbaserade pensionsförpliktelser	Nuvärde av förvaltningstillgångar	Totalt
Nuvärde av förpliktelsen vid årets ingång	231	-189	42	221	-169	52
Kostnad för tjänstgöring innevarande år	16	-	16	19	-	19
Räntekostnader/ränteintäkt	5	-4	1	6	-4	2
Förvaltningskostnader	-	1	1	-	1	1
Inbetalningar till pensionsordning	-	-19	-19	-	-18	-18
Gottgörelse	-	6	6	-	5	5
Utbetalda förmåner	-9	-	-9	-7	-	-7
Reduceringar och regleringar/planändringar	-7	-	-7	-4	-	-4
Avyttringar	-87	67	-20	-	-	-
Aktuariella vinster (-)/förluster (+)	5	-2	3	-8	1	-7
Valutakursdifferenser	7	-6	1	4	-5	-1
Nuvärde av pensionsförpliktelser vid årets utgång	161	-146	15	231	-189	43

Allokering av förvaltningstillgångar

De förvaltningstillgångar som är avsatta för att möta de beräknade åtagandena är fördelade enligt följande:

Förvaltningstillgångar

Mkr	Varav onoterat (%)		Varav onoterat (%)	
	2019	2018	2019	2018
Aktier	28	18	37	17
Fastigheter	17	100	23	100
Obligationer	65	68	85	67
Penningmarknad	7	94	11	93
Övrigt	29	100	33	100
Summa	146	189		

K22 Avsättningar

Avsättningar

Mkr	2019	2018
Avsättningar för förlustkontrakt	113	195
Avsättningar för byggnationer	0	7
Övriga avsättningar	114	45
Utgående balans	227	247
Varav långfristiga avsättningar	142	54
Varav kortfristiga avsättningar	85	193

Förändring av avsättningar

Mkr	2019	2018
Ingående balans	247	47
Nya/utökade avsättningar	114	253
Valutakursdifferenser	1	1
Omklassificeringar till nedskrivning av nyttjanderättstillgång	-85	-
Övriga avsättningar	-50	-54
Utgående balans	227	247

K23 Övriga långfristiga skulder**Övriga långfristiga skulder**

Mkr	2019	2018
Tilläggsköpeskillning	0	0
Övriga skulder ¹⁾	63	34
Summa	63	34

Förändring av övriga långfristiga skulder

Mkr	2019	2018
Ingående balans	34	7
Tilläggsköpeskillning	0	-2
Valutakursdifferenser	0	0
Förändring av övriga långfristiga skulder	29	29
Utgående balans	63	34

¹⁾ I övriga skulder ingår 58 Mkr (34) avseende åtaganden att överta finansiell skuld i en förvärd verksamhet. Den finansiella skulden hade inte överförts till Attendo på förvärsdagen.

K24 Finansiell riskhantering och finansiella instrument

Koncernen utsätts genom sin verksamhet för ett flertal finansiella risker såsom valutarisk, ränterisk, likviditets- och finansieringsrisk samt kredit/motpartsrisk. Koncernens övergripande riskhanteringspolicy fokuserar på oförutsägbarheten på de finansiella marknaderna och eftersträvar att minimera potentiella ogynnsamma effekter på koncernens finansiella resultat och ställning. Riskhanteringen sköts av en central finansavdelning enligt fastställda principer.

Löptidsanalys avseende kontraktssenliga betalningar för finansiella skulder

2019, Mkr	1-12 mån	2-5 år	6-10 år	>10 år	Total	Redovisat värde fordringar/skulder
Skulder till kreditinstitut	-	2 838	-	-	2 838	2 838
Skulder avseende IFRS 16	1 340	4 524	4 206	3 100	13 170	9 502
Leverantörsskulder	256	-	-	-	256	256
Tilläggsköpeskillningar	-	-	-	-	0	0
Summa	1 596	7 362	4 206	3 100	16 264	12 596

Kredit/motpartsrisk

Med kreditrisk avses exponering av fordringar i form av kundfordringar och placeringar av överskottslikviditet. Majoriteten av koncernens kundfordringar avser kommuner vilka bedöms ha god kreditvärdighet. Risken för kundkreditförluster inom koncernen bedöms därmed vara begränsade. Likvida medel investeras endast i statspapper eller hos banker med en hög officiell kreditrating. Derivatkontrakt ingås enbart med banker med kreditrating på lägst A1/P1 och med vilka Attendo har en långsiktig relation.

Valuta- och ränterisk

Koncernen verkar internationellt och utsätts därigenom för valutarisker från olika valutaexponeringar framför allt avseende Euro men även norska kronor och danska kronor. Då fakturering och inköp i all väsentlighet sker i respektive lands lokala valuta innebär det att transaktionsriskexponeringen i Attendo ej är väsentlig. Koncernens resultat påverkas av omräkning av utländska dotterbolags resultaträkningar, där omräkningen sker till räkenskapsårets genomsnittskurs. Vidare uppstår valutarisk genom omräkning av redovisade tillgångar och skulder i utlandsverksamheter. Omräkningsrisken i Euro är i detta avseende väsentlig och investeringen i Finland har därför delvis finansierats genom upplåning i Euro. Då valutaexponeringen i norska kronor och danska kronor inte är av väsentlig art sker ingen valutasäkring av dessa omräkningsrisker.

Koncernens ränterisk relaterar primärt till koncernens långfristiga upplåning och banktillgodohavanden i nordiska affärsbanker. Vid räkenskapsperiodens slut var 100 procent av upplåningen till rörlig ränta. Koncernens centrala finansavdelning analyserar kontinuerligt koncernens exponering för ränterisk genom simuleringar av ränteförändringar. Om räntan, med nuvarande finansiering, hade varit en procentenhet högre under 2019 med alla andra variabler konstanta hade resultatet efter skatt varit cirka 17 Mkr lägre.

Likviditets- och finansieringsrisk

Med likviditetsrisken avses risken att Attendo inte kan möta sina betalningsförpliktelser. Attendo hanterar sin likviditetsrisk genom bibehållande av en likviditetsreserv (kassa, banktillgodohavande och den outnyttjade delen av befintliga krediter).

Med finansieringsrisk avses risken att finansieringen av utestående lån inte kan genomföras eller fördras. Finansavdelningen strävar efter att upprätthålla avtal om lyftningsbara krediter.

Koncernens centrala finansavdelning utför aggregerade kassaflödesprognoser och genomför löpande rullande prognoser för att säkerställa kontinuitet av tillräcklig likviditet för verksamheten. Koncernen har två bindande finansiella löften (finansiella covenant) kopplade till koncernens lånefaciliteter, dessa är nettoskuld/EBITDA och räntetäckningsgrad. Koncernens centrala finansavdelning följer upp och analyserar dessa löpande.

I likvida medel ingår kassa och banktillgodohavanden genom koncernens cash pool. Outnyttjad checkräkningskredit är ej inkluderad i likvida medel och uppgår till 1 575 Mkr (969).

Maximal exponering för kreditrisk

Mkr	2019	2018
Kundfordringar	1 090	1 050
Kassa och Bank	523	2 896
Övriga långfristiga fordringar	38	43
Övriga kortfristiga fordringar	22	33
Summa	1 673	4 022

För kreditrisk i kundfordringar se not K15 Kundfordringar.

Finansiella tillgångar och skulder

Mkr	Nivå	2019	2018
Tillgångar			
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde			
Kundfordringar		1 090	1 050
Kassa och Bank		523	2 896
Summa finansiella tillgångar		1 613	3 946
Skulder			
Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen			
Tilläggsköpeskillingar	3	0	95
Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde			
Banklån		2 838	5 278
Leasingskulder		9 502	7 941
Leverantörsskulder		256	259
Summa finansiella skulder		12 596	13 573

Klassificeringarna enligt IFRS 9 har inte haft någon väsentlig effekt på värderingen av finansiella tillgångar och skulder. Tillgångar och skulder som tidigare redovisats med effekt via resultaträkningen enligt IAS 39 gör det även under IFRS 9.

Attendo har inte ingått i några derivatavtal under året.

Inga finansiella tillgångar eller finansiella skulder har omklassificerats mellan värderingskategorierna ovan under räkenskapsåret.

I nedanstående tabeller lämnas upplysningar om hur verkligt värde bestäms för de finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen. Uppdelning av hur verkligt värde bestäms görs utifrån följande tre nivåer:

Nivå 1: enligt priser noterade på en aktiv marknad för samma instrument.

Nivå 2: utifrån direkt eller indirekt observerbar marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1.

Nivå 3: utifrån indata som inte är observerbara på marknaden.

Tilläggsköpeskillingar

Mkr	2019	2018
Ingående balans	95	132
Förvärv	0	13
Utbetalningar	-74	-49
Valutakursdifferenser	3	5
Omvärderingar	-24	-6
Utgående balans	0	95

Verkligt värde för tilläggsköpeskillingar är baserat på bedömt utfall av avtalade klausuler i aktieöverlåtelseavtal innebärande att dessa fastställts enligt nivå 3. Det förväntade värdet är beräknat utifrån prognoser om det förvärvade bolagets framtida intjäning.

För samtliga finansiella tillgångar och skulder, såvida annat ej angetts, bedöms det redovisade värdet i all väsentlighet överrensstämma med verkligt värde.

Känslighetsanalys avseende marknadsrisker

2019	Förändring	Effekter på resultatet	Effekter på eget kapital
Marknadsräntor ¹⁾	±1%-enhet	22	22
Valutakurser ¹⁾			
- EUR/SEK	±10%	2	117

¹⁾ Känslighetsanalysen baseras på Attendos finansiering per 2019-12-31.

Kapital

Kapital definieras i Attendo som eget kapital inklusive minoritetsandel i enlighet med vad som visas i balansräkningen. Det innebär att kapitalet per den 31 december 2019 uppgick till 5 831 Mkr (5 801). Attendos målsättning är att ha en kapitalstruktur som resulterar i en effektiv, vägd kapitalkostnad och en kreditvärdighet där hänsyn till verksamhetens behov samt framtida förvärv säkerställs.

Vid uppföljning av kapitalstrukturen använder Attendo nyckeltal avseende bla nuvarande och prognostiserad soliditet och likviditet. Attendo ser över kapitalstrukturen och gör ändringar när ekonomiska förutsättningar förändras. För att bibehålla eller ändra kapitalstrukturen kan Attendos styrelse föreslå att justera utdelningsnivån till aktieägarna, göra en extra utdelning, köpa tillbaka egna aktier, göra en aktieemission eller sälja tillgångar för att minska skulden.

K25 Övriga kortfristiga skulder
Övriga kortfristiga skulder

Mkr	2019	2018
Personalrelaterade skulder	1 218	1 053
Övriga skulder	33	78
Tilläggsköpeskilling	0	95
Upplupna räntekostnader	5	28
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	156	189
Summa	1 412	1 443

K26 Kassaflödesanalys

Under 2019 uppgick betalda räntor till 59 Mkr (117) och erhållna räntor uppgick till 1 Mkr (1).

Kassaflödesjusteringar

Mkr	2019	2018
Avskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	329	390
Avskrivningar av nyttjanderättstillgångar	940	784
Avskrivningar på aktiverade finansieringskostnader (kapitaliserad ränta)	7	8
Nedskrivning av finansieringskostnad	8	-
Upplupen ej utbetald ränta & kapitaliserad ränta	-20	22
Reavinst försäljning av dotterbolag	-3	-579
Vinst vid försäljning av anläggningstillgångar	-41	-10
Avsättningar	47	75
Övriga poster som inte ingår i kassaflödet	1	10
Summa	1 268	700

För avstämning av Skulder hänförliga till finansieringsverksamheten se not K19 och K20. Attendo har valt att dela upp kassaflödespåverkande poster i noterna K19 Skulder till kreditinstitut och K20 Leasingskulder då leasingskulderna har stor påverkan på bolagets finansiella ställning.

K27 Förvärv

Attendo förvärvar regelbundet mindre och medelstora företag inom eller nära redan befintliga kärnverksamheter för att bredda och stärka den geografiska närvaron samt bidra till att skapa ekonomiskt värde inom prioriterade segment.

Genomförda förvärv under året**Följande förvärv har genomförts under året:**

- 1 januari 2019 förvärvades Telkän Hoiva Oy som bedriver hemtjänstverksamhet och fyra äldreboenden i Jyväskylä, Finland.
- Den 1 februari 2019 förvärvades Enckelinpuiston Palvelukeskus Oy som bedriver ett äldreboende i Kurikka, Finland.
- Den 28 februari 2019 signerades ett inkrämsavtal om att förvärva Upplands Nursing Resurs AB:s hemtjänst- och hemsjukvårdsverksamhet i Uppsala. Övertagande beräknas ske 1 april 2019.
- Den 1 mars 2019 förvärvades 1:a Hemtjänstkompaniet AB som bedriver hemtjänstverksamhet i Stockholm med omnejd.
- Den 1 mars 2019 förvärvades Pielaveden Palvelukoti Ky som bedriver socialpsykiatri i Pielavesi, Finland.
- Den 18 mars 2019 signerades ett inkrämsavtal om att förvärva tillgångarna och skulderna i Debora Oy Cop services som bedriver ett äldreboende i Helsingfors, Finland. Övertagande beräknas ske 1 augusti 2019.
- Den 1 april 2019 förvärvades Aktiebolaget Vårtljus jour- och familjeverksamhet i Stockholm genom ett inkrämsförvärv.
- Den 18 april 2019 förvärvades Hemstyrkans hemtjänstverksamhet i Stockholm genom ett inkrämsförvärv.
- Den 2 maj 2019 förvärvades AB Maria Rebecca Omsorg hemtjänstverksamhet i Täby och Solna genom ett inkrämsförvärv.
- Den 17 juni 2019 förvärvades P&K Omsorgs hemtjänstverksamhet i Stockholm genom ett inkrämsförvärv.
- Den 1 augusti 2019 förvärvades Debora Oys äldreomsorgsverksamhet i Helsingfors genom ett inkrämsförvärv.

Om inte annat anges avser samtliga förvärv eget kapital andel om 100 procent.

Goodwill

Den goodwill på 148 Mkr (379) som uppstod genom förvärven hänförs till personal, marknad samt synergieffekter som förväntas uppstå genom sammanslagning av koncernens och de förvärvade bolagens verksamheter. Goodwill uppstår när köpeskillingen överstiger det verkliga värdet av förvärvade nettotillgångar. Köpeskillingen beräknas utifrån företagets värdering med avdrag för nettoskuld eller tillägg för nettokassa. De slutliga beloppen fastställs senast ett år efter transaktionsdagen.

Preliminär förvärvsanalys**Verkligt värde på förvärvade tillgångar**

Mkr	2019	2018
Köpeskillning vid förvärvsdatum		
Erlagd köpeskillning	254	467
Villkorad köpeskillning	0	13
Summa bedömd köpeskillning	254	480
Identifierbara förvärvade tillgångar och övertagna skulder		
Likvida medel	13	20
Materiella anläggningstillgångar	274	136
Kundrelationer	86	152
Immateriella anläggningstillgångar	1	0
Uppskjutna skattefordringar	16	31
Kundfordringar ¹⁾ och andra fordringar	18	30
Leverantörsskulder och andra skulder	-319	-238
Uppskjutna skatteskulder	17	-30
Summa identifierbara nettotillgångar	106	101
Goodwill²⁾	148	379

¹⁾ Inga osäkra kundfordringar har övertagits.

²⁾ Ingen del av redovisad goodwill förväntas vara avdragsgill vid inkomstbeskattningen.

Förvärvsanalysen är preliminär och fastställs senast ett år efter

transaktionsdag. Förvärvsrelaterade kostnader uppgick under året till 5,8 Mkr (7,1) och ingår i övriga kostnader i koncernens resultaträkning. Utbetalad tilläggsköpeskillning uppgick under året till 74 Mkr (49). Övriga förvärvade bolag hade bidragit med 90 Mkr (249) i nettoomsättning och -5 Mkr (13) i årets resultat om de hade förvärvats den 1 januari 2019.

Intäkterna från de förvärvade bolagen som ingår i koncernens resultaträkning sedan förvärvsdatum uppgår till 88 Mkr (184). De förvärvade bolagen bidrog med ett resultat på -5 Mkr (10) för samma period.

Attendo har under året förvärvat äldreboenden och i vissa fall vårdcentraler från kommuner. Syftet med dessa transaktioner är att förvärva äldreboenden i attraktiva lägen med befintliga kunder och anställda. Transaktionerna redovisas i enlighet IFRS 3 Rörelseförvärv. Mark-, byggnad- och kundrelationer som förvärvas i dessa transaktioner redovisas till verkligt värde och skrivs av över nyttjandeperioden. Finns övervärde redovisas det som goodwill. Redovisad goodwill hänförligt till dessa förvärv uppgår till 31 Mkr (112) och kundrelationer till 62 (93). Total erlagd köpeskillning för dessa transaktioner uppgick under 2019 till 123 Mkr (240).

K28 Ställda säkerheter**Ställda säkerheter**

Mkr	2019	2018
Likvida och spärrade medel	42	43
Bilar (tillgångar via finansiell leasing)	30	71
Övriga ställda säkerheter	0	1
Summa	72	115

K29 Ansvarsförbindelser

Bolag inom koncernen är inblandade i skatterevisioner och andra rättsliga förfaranden som uppkommit i den löpande verksamheten. Eventuell skadeståndskyldighet i samband med sådana rättsliga förfaranden bedöms inte väsentligen påverka koncernens affärsverksamhet eller finansiella ställning.

Ansvarsförbindelser uppgår under året till 5 040 Mkr (5 675).

I ansvarsförbindelser rapporteras ingångna leasingavtal som ännu ej tagits i bruk som ansvarsförbindelser. I ansvarsförbindelser ligger bland annat även ett möjligt utflöde av resurser för att slutföra förvärv av fastigheter och verksamhet av ett fåtal kommuner i Finland.

Mkr	2019	2018
Leasingavtal	4 838	5 490
Övrigt	202	185
Summa	5 040	5 675

K30 Avyttrad verksamhet

Attendo har haft en rättslig tvist med tidigare ägare till två förvärvade bolag. Attendo och de tidigare ägarna enades i inledningen av 2019 om att de tidigare ägarna skulle köpa tillbaka verksamheten för samma köpeskillning som Attendo erlade plus ränta. Transaktionen genomfördes den 1 juni 2019. Omsättningen för verksamheten uppgår på årsbasis till cirka 65 Mkr och har ett mycket begränsat resultatbidrag som till största delen består av valutakurseffekter.

Finansiell information avseende den avyttrade verksamheten förgående år fram till avyttringstidpunkten återfinns nedan.

Resultaträkning, Mkr	2019	2018
Nettoomsättning	–	2 316
Övriga rörelseintäkter	–	1
Totala intäkter	–	2 317
Personalkostnader	–	–1 077
Övriga externa kostnader	–	–1 035
Avskrivningar på materiella och immateriella anläggningstillgångar	–	–17
Rörelseresultat (EBITA)	–	188
Avskrivningar på förvävsrelaterade immateriella tillgångar	–	–23
Rörelseresultat (EBIT)	–	165
Finansnetto	–	–
Resultat före skatt	–	165
Inkomstskatt	–	–33
Periodens resultat från avyttrad verksamhet	–	132
Realisationsresultat	–	579
Periodens resultat från avyttrad verksamhet (total effekt)	–	711
Omräkningsdifferenser av utländska dotterbolag ¹	–	–117
Totalresultat från avyttrad verksamhet	–	594
Kassaflödesanalys, Mkr	2019	2018
Kassaflöde från den löpande verksamheten	–	164
Kassaflöde från investeringsverksamheten	–	–27
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	–	0
Totalt kassaflöde från avyttrad verksamhet	–	137

Kassaflöden från verksamheter till försäljning ingår i koncernens redovisade kassaflöden med ovanstående belopp.

Avyttringen 2018 genererade en reavinst om 579 Mkr

K31 Transaktioner med närstående

Såsom närstående betraktas ledamöterna i moderbolagets styrelse, koncernens ledande befattningshavare samt nära familjemedlemmar till dessa personer. Som närstående betraktas även företag där en betydande andel av rösterna direkt eller indirekt innehas av tidigare nämnda personer eller företag där dessa kan utöva ett betydande inflytande.

Transaktioner med närstående uppgår till ett värde av 0,6 Mkr (1,0) under året. Alla transaktioner med närstående sker på marknadsmässiga villkor.

K32 Händelser efter balansdagen

Förändringar i Attendos koncernledning

Den 13 januari 2020 utsåg Attendo Eric Wåhlgren till ny affärsutvecklingschef och medlem av koncernledningen. Wåhlgren efterträder tidigare affärsutvecklingschef Johan Spångö. Från och med den 13 februari 2020 ingår Pertti Karjalainen inte längre i koncernledningen.

Utbrott av Corona-virus

I inledningen av mars 2020 ökade spridningen av det sk Corona-viruset (Covid-19) i norra Europa. Till den 10 mars hade totalt 570 fall konstaterats i de länder där Attendo verkar. För att motverka smittspridning infördes striktare hygienrutiner samt skärpta karantäns- och besöksregler enligt Attendos gällande rutiner, och en särskild organisation för att hantera ett möjligt utbrott inrättades. Någon bedömning av de vidare effekterna på verksamheten är inte möjlig att göra vid denna tidpunkt.

K33 Avstämningar av alternativa nyckeltalsberäkningar

Avkastning på sysselsatt kapital

Mkr	2019	2018
Rörelseresultat (EBIT) Rullande 12 månader	672	866
Genomsnittligt sysselsatt kapital		
Ingående balans		
Eget kapital	5 801	5 041
Långfristiga räntebärande skulder	10 397	10 498
Kortfristiga räntebärande skulder	2 865	686
Sysselsatt kapital vid periodens början	19 063	16 225
Utgående balans		
Eget kapital	5 831	5 801
Långfristiga räntebärande skulder	11 491	10 397
Kortfristiga räntebärande skulder	864	2 865
Sysselsatt kapital vid periodens slut	18 186	19 063
Genomsnittligt sysselsatt kapital	18 625	17 644
Avkastning på sysselsatt kapital (%)	3,6	4,9

Fritt kassaflöde

Mkr	2019	2018
Kassaflöde från den löpande verksamheten	1 227	1 515
Investeringar i anläggningstillgångar	–345	–284
Avyttringar av immateriella och materiella anläggningstillgångar	104	58
Amortering leasingsskuld	–790	–696
Fritt kassaflöde	196	593

Organisk tillväxt

%	2019	2018
Nettoomsättningstillväxt	8,6	22,4
Förvärd tillväxt	4,8	15,4
Förändring i valutakurser	1,7	3,4
Organisk tillväxt	2,1	3,6

Rörelsekapital

Mkr	2019	2018
Omsättningstillgångar	2 013	4 383
Kassa och Bank	–523	–2 896
Kortfristiga skulder	2 636	4 781
Kortfristiga skulder till kreditinstitut	–863	–2 865
Rörelsekapital	–283	–429

För Definitioner av nyckeltalen se sidan 90.

Justerad EBITDA/justerad EBITA

Mkr	2019			2018		
	Rapporterat	IFRS 16 effekt	Exkl. IFRS 16-effekt ¹	Rapporterat	IFRS 16 effekt	Exkl. IFRS 16-effekt ¹
Nettoomsättning	11 935	–	11 935	10 987	–	10 987
Övriga rörelseintäkter	110	–21	89	24	–	24
Totala intäkter	12 045	–21	12 024	11 011	–	11 011
Personalkostnader	–8 133	–	–8 133	–7 275	–	–7 275
Övriga externa kostnader	–1 972	–1 263	–3 236	–1 737	–1 081	–2 818
Rörelseresultat före av- och nedskrivningar (EBITDA)	1 940	–1 284	655	1 999	–1 081	918
Av- och nedskrivningar på materiella och immateriella tillgångar	–1 128	913	–215	–991	784	–207
Rörelseresultat (EBITA)	812	–371	441	1 008	–297	711

¹ Denna kolumn visar justerad EBITDA och justerad EBITA.

Justerad nettoskuld

Mkr	Dec 31, 2019	Dec 31, 2018
Räntebärande skulder	12 339	13 219
Avsättningar för pensioner	15	43
Likvida medel	–523	–2 896
Nettoskuld	11 831	10 366
Leasingskuld fastigheter ¹	–9 471	–7 870
Justerad nettoskuld	2 360	2 496

¹ I jämförelseperioden ingår förutom fastigheter justering för restvärde för bilar uppgående till –43 Mkr.

Moderbolagets resultaträkning

Januari–december, Mkr	Not	2019	2018
Nettoomsättning	M2	13	11
Personalkostnader	M3	-26	-22
Övriga externa kostnader	M4, M5	-9	-11
Rörelseresultat		-22	-22
Finansnetto		-9	-9
Resultat efter finansiella poster		-31	-31
Erhållna koncernbidrag		48	31
Resultat före skatt		17	0
Skatt	M6	-4	0
ÅRETS RESULTAT		13	0

Årets resultat överensstämmer med årets totalresultat.

Moderbolagets balansräkning

31 december, Mkr	Not	2019	2018
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Aktier i dotterbolag	M7	6 494	6 494
Summa anläggningstillgångar		6 494	6 494
Omsättningstillgångar			
Fordringar hos koncernföretag		49	35
Övriga kortfristiga fordringar		1	1
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		0	8
Kassa och bank		0	0
Summa omsättningstillgångar		50	44
SUMMA TILLGÅNGAR		6 544	6 538
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
EGET KAPITAL			
Bundet eget kapital			
Aktiekapital	M8	1	1
Summa bundet eget kapital		1	1
Fritt eget kapital			
Överkursfond		6 602	6 602
Balanserade vinstmedel		-623	-528
Årets resultat		13	0
Summa fritt eget kapital		5 992	6 074
SUMMA EGET KAPITAL		5 993	6 075
SKULDER			
Kortfristiga skulder			
Skulder till koncernföretag		538	450
Aktuell skatteskuld		1	0
Övriga kortfristiga skulder		3	3
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		9	10
Summa kortfristiga skulder		551	463
SUMMA SKULDER		551	463
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		6 544	6 538

Moderbolagets förändringar i eget kapital

Mkr	Bundet eget kapital	Fritt eget kapital		Summa eget kapital
	Aktiekapital	Överkursfond	Balanserad vinst	
Ingående balans 1 januari 2018	1	6 574	-324	6 251
Utdelning	-	-	-204	-204
Nyemissioner	0	28	-	28
Totalresultat	-	-	-	-
Utgående balans 31 december 2018	1	6 602	-528	6 075
Ingående balans 1 januari 2019	1	6 602	-528	6 075
Utdelning	-	-	-96	-96
Tilldelade matchningsaktier	-	-	2	2
Totalresultat	-	-	13	13
Utgående balans 31 december 2019	1	6 602	-610	5 993

Moderbolagets kassaflödesanalys

Januari–december, Mkr	2019	2018
Den löpande verksamheten		
Resultat före skatt	17	0
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet	-47	-31
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar i rörelsekapitalet	-30	-31
Kassaflöde från förändring i rörelsekapitalet		
Förändringar av kortfristiga fordringar	8	-9
Förändringar av kortfristiga rörelseskulder	118	216
Kassaflöde från den löpande verksamheten	126	176
Finansieringsverksamheten		
Nyemission	-	28
Utdelning	-96	-204
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-96	-176
ÅRETS KASSAFLÖDE		
Kassa och Bank vid periodens början	0	0
Kassa och Bank vid periodens slut	0	0

Noter till moderbolagets bokslut

M1 Väsentliga redovisningsprinciper

Moderbolaget, Attendo AB (publ), tillämpar Årsredovisningslagen och RFR 2 "Redovisning för juridiska personer". RFR 2 ställer krav på att moderbolaget tillämpar samma redovisningsprinciper som koncernen, IFRS, där så är tillämpligt och utom i de fall som anges nedan. Moderbolaget tillämpar IFRS 9 från och med 2018. IFRS 16 tillämpas ej i moderbolaget. I övrigt hänvisas till de redovisningsprinciper som koncernen tillämpar för redovisning och värdering av finansiella instrument i Not K24.

Grund för rapporternas upprättande

Moderbolagets finansiella rapporter presenteras i miljontal (Mkr). De finansiella rapporterna har upprättats enligt anskaffningsvärde-metoden vilket innebär att investeringar redovisas till anskaffningsvärde och utdelningar resultatförs. Nedskrivningstest genomförs årligen och nedskrivningar redovisas om värdenedgången antas vara bestående.

Aktier och andelar

Aktier i dotterföretag redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår förvävsrelaterade kostnader samt eventuella tilläggsköpeskillningar. Investeringarnas nedskrivningsbehov testas årligen eller när det finns en risk att bokfört värde på investeringen är högre än återanskaffningsvärdet.

M2 Nettoomsättning

Intäkter i moderbolaget avser koncerninterna tjänster med 13 Mkr (11).

M3 Löner och andra ersättningar

Löner och andra ersättningar

Mkr	2019	2018
VD		
Löner och andra ersättningar	10	6
Pensionskostnader	2	2
Sociala kostnader	4	2
Summa	16	10
Övriga anställda		
Löner och ersättningar	6	5
Pensionskostnader	2	1
Sociala kostnader	2	2
Summa	10	8
Totalt	26	18

Medelantalet årsanställda

	2019	2018
Kvinnor	–	–
Män	4	4
Summa	4	4

För ytterligare information om ersättningar till ledande befattningshavare se not K5 Löner, andra ersättningar och sociala kostnader.

M4 Övriga externa kostnader

Övriga externa kostnader

Mkr	2019	2018
Externa tjänster	2	5
Styrelsearvode	4	4
Övrigt	3	2
Summa	9	11

M5 Ersättning till revisorer

Ersättning till revisorer

Mkr	2019	2018
PwC		
Arvoden för revision	2	1
Arvoden, revisionsrelaterade	0	–
Arvoden för skattefrågor	0	1
Övriga arvoden	0	0
Summa	2	2

Övriga bolag	2019	2018
Övriga arvoden	0	0
Summa	0	0

Med revision avses arvode för den lagstadgade revisionen, dvs sådant arbete som varit nödvändigt för att avge revisionsberättelsen, samt så kallad revisionsrådgivning som lämnas i samband med revisionsuppdraget.

M6 Skatt

Avstämning av effektiv skatt

Mkr	2019	2018
Redovisat resultat före skatt	17	0
Skatt enligt svensk skattesats	–4	0
Skattekostnad	–4	0

Attendo AB:s skattemässiga underskott uppgår till 0 Mkr (0) per 31 december 2019.

M7 Aktier och andelar**Andelar i koncernföretag**

Mkr	2019	2018
Ingående bokfört värde	6 494	6 494
Utgående bokfört värde	6 494	6 494

Aktier ägda direkt av moderbolaget	Org nr	Säte	Antal aktier	Kapital- och röstandel, %	Bokfört värde, Mkr
Attendo International AB (publ)	556932-5342	Danderyd	66 669 379	100%	6 494

Det finns även ett antal indirekt ägda dotterbolag, en utförlig förteckning över koncernbolagen kan beställas från Attendo AB, Investor Relations.

M8 Eget kapital**Aktiekapital**

Aktiekapitalet per 31 december 2019 uppgick till 884 551 kr (884 551 kr). Antalet aktier uppgår till 161 386 592 stycken (161 386 592). Kvotvärdet uppgår till 0,005 (0,005).

Förslag till vinstdisposition

Till årsstämmans förfogande står följande vinstmedel i moderbolaget:

Förslag till disposition av bolagets vinst	Belopp i kr
Till årsstämmans förfogande står:	
Balanserade vinstmedel	5 979 126 801
Årets resultat	13 024 888
Summa	5 992 151 689
Disponeras på följande sätt:	
Belopp att överföra i ny räkning	5 992 151 689
Fritt eget kapital i moderbolaget	5 992 151 689

M9 Händelser efter balansdagen

Inga väsentliga händelser, utöver den ordinarie verksamheten har inträffat efter räkenskapsårets utgång.

Styrelsens försäkran

Styrelsen och verkställande direktören försäkrar att koncernredovisningen har upprättats i enlighet med internationella redovisningsstandarder IFRS sådana de antagits av EU och ger en rättvisande bild av koncernens ställning och resultat. Årsredovisningen har upprättats i enlighet med god redovisningssed och ger en rättvisande bild av moderbolagets ställning och resultat. Förvaltnings-

berättelsen för koncernen och moderbolaget ger en rättvisande översikt över utvecklingen av koncernens och moderbolagets verksamhet, ställning och resultat samt beskriver väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som moderbolaget och de företag som ingår i koncernen står inför. Undertecknade avger härmed även Attendos hållbarhetsredovisning för 2019.

Danderyd den 11 mars 2020

Ulf Lundahl
Styrelseordförande

Catarina Fagerholm
Styrelseledamot

Alf Göransson
Styrelseledamot

Tobias Lönnevall
Styrelseledamot

Arja Pohjamäki
Styrelseledamot
Arbetsstagarrepresentant

Robin Filipsson
Styrelseledamot
Arbetsstagarrepresentant

Anssi Soila
Styrelseledamot

Anitra Steen
Styrelseledamot

Martin Tivéus
Verkställande direktör
och koncernchef

Vår revisionsberättelse har avlämnats den 16 mars 2020

PricewaterhouseCoopers AB

Patrik Adolfson
Auktoriserad revisor
Huvudansvarig revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Attendo AB (publ), org.nr 559026-7885 Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Attendo AB (publ) för år 2019. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår på sidorna 39–77 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2019 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2019 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt International Financial Reporting Standards (IFRS), såsom de antagits av EU, och årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och koncernen.

Våra uttalanden i denna rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport som har överlämnats till moderbolagets och koncernens styrelse i enlighet med revisorsförordningens (537/2014) artikel 11.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Detta innefattar att, baserat på vår bästa kunskap och övertygelse, inga förbjudna tjänster som avses i revisorsförordningens (537/2014) artikel 5.1 har tillhandahållits det granskade bolaget eller, i förekommande fall, dess moderföretag eller dess kontrollerade företag inom EU.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Vår revisionsansats

Revisionens inriktning och omfattning

Vi utformade vår revision genom att fastställa väsentlighetsnivå och bedöma risken för väsentliga felaktigheter i de finansiella rapporterna. Vi beaktade särskilt de områden där verkställande direktören och styrelsen gjort sub-

jektiva bedömningar, till exempel viktiga redovisningsmässiga uppskattningar som har gjorts med utgångspunkt från antaganden och prognoser om framtida händelser, vilka till sin natur är osäkra. Liksom vid alla revisioner har vi också beaktat risken för att styrelsen och verkställande direktören åsidosätter den interna kontrollen, och bland annat övervägt om det finns belägg för systematiska avvikelser som givit upphov till risk för väsentliga felaktigheter till följd av oegentligheter.

Vi anpassade vår revision för att utföra en ändamålsenlig granskning i syfte att kunna uttala oss om de finansiella rapporterna som helhet, med hänsyn tagen till koncernens struktur, redovisningsprocesser och kontroller samt den bransch i vilken koncernen verkar. Vår granskning innefattar bl a

- För de största rapporterade enheterna i Sverige, Finland, Norge och Danmark inklusive moderbolaget och konsolideringen, har vi granskat årsbokslutet, utfört en översiktlig granskning av delårsrapporten per den 30 september samt utfört en bedömning av nyckelkontroller avseende finansiell rapportering utifrån Attendos ramverk; och
- För övriga enheter genomförs analytiska granskningsinsatser i samband med granskning av konsolideringen samt lagstadgad revision. Den lagstadgade revisionen har i de flesta fall inte slutförts innan revisionsberättelsen undertecknats för koncernen. Utfallet av denna revision rapporteras separat till Attendo som en del av vår granskning under hösten året efter då dessa enheter ej bedöms vara väsentliga, och utgör således inget underlag i revisionen av koncernens bokslut. Utfallet av den lagstadgade revisionen används vid planering av revisionen samt för uppföljning om någon väsentlig fråga rörande den finansiella rapporteringen eller den interna kontrollen noterats vid någon enhet.

Utöver vad som ovan beskrivits har huvudansvarig revisor och medrevisor under året besökt den finska verksamheten i syfte att skapa en förståelse för verksamheten i landet och den finansiella rapporteringen, status av det pågående turn-aroundprogrammet samt förstå rutiner och kontroller. I samband med besöket diskuterades och granskades även hanteringen av genomförda förvärv och påverkan på förvärvsanalyser, införandet av IFRS 16 Leasing samt genomfördes en översiktlig genomgång av den finansiella rapporteringen utifrån koncernens redovisningsprinciper.

Väsentlighet

Revisionens omfattning och inriktning påverkades av vår bedömning av väsentlighet. En revision utformas för att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida de finansiella rapporterna innehåller några väsentliga felaktigheter. Felaktigheter kan uppstå till följd av oegentligheter eller fel. De betraktas som väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användarna fattar med grund i de finansiella rapporterna.

Baserat på professionellt omdöme fastställde vi vissa kvantitativa väsentlighetstal, däribland för den finansiella rapportering som helhet. Med hjälp av dessa och kvalitativa överväganden fastställde vi revisionens

inriktning och omfattning och våra granskningsåtgärders karaktär, tidpunkt och omfattning, samt att bedöma effekten av enskilda och sammantagna felaktigheter på de finansiella rapporterna som helhet.

Särskilt betydelsefulla områden

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt vår professionella bedömning var de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen för den aktuella perioden. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och i vårt ställningstagande till, årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet, men vi gör inga separata uttalanden om dessa områden.

Värdering av goodwill och andra förvävsrelaterade immateriella tillgångar

Särskilt betydelsefullt område

Vi hänvisar till noterna K2 Viktiga uppskattningar och antaganden för redovisningsändamål och K11 Immateriella tillgångar.

Goodwill utgör en väsentlig del av Attendo-koncernens balansomslutning och uppgår till MSEK 7 446 per 31 december 2019 (37% av balansomslutningen). Posten är föremål för ledningens bedömningar och antaganden och med anledning av dess väsentlighet även bedömt som särskilt betydelsefullt område i revisionen.

Ärligen upprättar ledningen och styrelsen en nedskrivningsprövning av värdet på goodwill. Prövningen syftar till att bedöma om det föreligger nedskrivningsbehov, dvs bokfört värde överstiger det bedömda verkliga värdet enligt nedskrivningsprövningen.

Det beräknade värdet baseras på av styrelsen godkända framtida budgeter och prognoser för de närmaste tio åren. Att en prognosperiod på tio år tillämpas är beroende på att efter införande av IFRS 16 Leasing 2019 så har Attendo stora bokförda tillgångsvärden relaterade till hyreskontrakt med lång löptid. Löptiden är oftast över 10 år. Kassaflödena från åren bortom de tio närmaste extrapoleras baserat på sista året i prognosen. Processen innehåller därmed antaganden som får en väsentlig betydelse för testet om nedskrivningsbehov. Detta inkluderar antaganden om försäljningstillväxt, utveckling av marginaler samt diskonteringsräntan (WACC).

Det värde som uppkommer enligt prövningen motsvarar värdet av diskonterade kassaflöden för identifierade kassagenererande enheter. Även om en enhet klarar nedskrivningsprövningen kan en framtida utveckling som avviker negativt från de antaganden och bedömningar som varit underlag till prövningen leda till att ett nedskrivningsbehov föreligger.

Prövningen Attendo genomfört visar att något nedskrivningsbehov inte föreligger, men att marginalen till en eventuell nedskrivning av goodwill i Finland är avsevärt mindre än tidigare år vilket beskrivs i K11 Immateriella tillgångar.

Hur vår revision beaktade

det särskilt betydelsefulla området

Vid granskning av nedskrivningsbehov för goodwill, samt andra förvävsrelaterade immateriella tillgångar, har vi för att säkerställa framförallt värderingen och riktigheten, utfört följande revisionsåtgärder:

- Vid utvärderingen av antagandena, som redogörs för i not K11, Immateriella tillgångar samt vid kontrollen av att använd modell överensstämmer med IFRS, har vi använt oss av PwC:s experter på värdering för att pröva och utvärdera använda modeller och metodik, samt väsentliga antaganden.
- På stickprovsmässig basis, prövat, utvärderat och utmanat informationen som använts i beräkningarna visavi Attendos finansiella plan och, där möjligt, extern information. Vi har då fokuserat på antagna tillväxttal, utvecklingen av marginaler samt diskonteringsränta per kassagenererande enhet. Vi har också följt upp riktigheten och den inneboende kvaliteten i bolagets process för att upprätta affärsplaner och finansiella planer baserat på historiska utfall.
- Kontrollerat känsligheten i värderingen för negativa förändringar i väsentliga parametrar som på individuell eller kollektiv basis skulle kunna medföra att ett nedskrivningsbehov föreligger.
- Bedömt att de upplysningar som ges i årsredovisningen är korrekta utifrån genomfört test av värdering, särskilt utifrån upplysning om känsligheten i värderingarna.
- Jämfört i årsredovisningen införda upplysningar mot kraven i IAS 36 Nedskrivningar, och fann dem att vara i allt väsentligt uppfyllda.
- Utvärderat Attendos bedömning avseende de risker hänförliga till ökade bemanningskrav i Finland och försämrad lönsamhet som kan påverka verksamheten som redogörs för i förvaltningsberättelsen samt not K2 Viktiga uppskattningar och bedömningar för redovisningsändamål.

Mot bakgrund av de iakttagelser vi gjort i granskningen har vi till revisionsutskottet rapporterat vikten av att lämna tydliga upplysningar om känsligheten i värderingen av goodwill. Vi vill därför fästa uppmärksamheten på de upplysningar om nedskrivningsbedömning av goodwill som lämnas i not 11 i denna årsredovisning. Där beskrivs att Attendo prövat goodwill för nedskrivningsbehov och att bedömningen är känslig för vissa specifika antaganden. En förändring av dessa antaganden på det sätt som beskrivs av bolaget skulle medföra att ett nedskrivningsbehov föreligger hänförligt till Attendo Finland.

Införande av IFRS 16 Leasing och tillämpande av IFRS 16 Leasing under räkenskapsåret

Särskilt betydelsefullt område

Vi hänvisar till noterna K1 Väsentliga redovisningsprinciper, K2 Viktiga uppskattningar och antaganden för redovisningsändamål, och K13 Leasingavtal.

Leasing IFRS 16, Leasingavtal trädde i kraft den 1 januari 2019 och ersatte tidigare redovisningsregler. Implementeringen av standarden innebär att i princip att samtliga leasingkontrakt kommer att redovisas i balansräkningen då ingen åtskillnad längre görs mellan operationella och finansiella leasingavtal. IFRS 16 kräver att tillgångar och skulder hänförliga till alla leasingavtal, med undantag för leasing på maximalt tolv månader samt leasingavtal av mindre värde, ska redovisas som tillgångar och skulder i balansräkningen. Attendo har valt att tillämpa denna nya redovisningsstandard retroaktivt och har därmed omräknat tidigare räkenskapsperioder.

Införandet av IFRS 16 Leasingavtal ledde till att nyttjanderättstillgångar om MSEK 5 664 samt leasingkulder om MSEK 5 978 redovisas i öppningsbalansen den 1 januari 2018. Detta, och effekter av denna redovisning 2019, beskrivs ytterligare i ovan nämnda noter.

Redovisning enligt IFRS 16 har nästan fördubblat balansomslutningen, har en väsentligt påverkan på resultaträkningen och bygger på ett antal väsentliga bedömningar om bla diskonteringsräntor, hyresperiod (och relaterad hantering av förlägningsklausuler) och tomställda ytor. Med hänsyn till den väsentliga påverkan på Attendos redovisning och de väsentliga bedömningar redovisningen bygger på utgör såväl införandet och redovisningen enligt IFRS 16 ett särskilt betydelsefullt område i vår revision.

Hur vår revision beaktade

det särskilt betydelsefulla området

I vår revision under 2019 haft ett särskilt fokus på införandet av IFRS 16 leasingavtal och den efterföljande redovisningen för att säkerställa tillämpningen av den nya redovisningsstandardens och bli utfört följande granskningsinsatser (avseende öppningsbalans, jämförelseperiod 2018 samt räkenskapsåret 2019):

- Skapat oss förståelse för Attendos process för att implementera IFRS 16 per öppningsbalansdatum och redovisning därefter
- Granskat och kontrollräknat på stickprovsbasis beräkningar som är till stöd för redovisning av nyttjanderättstillgångar och leasingkulder
- Stämt av indata i beräkningar mot hyresavtal eller annan stödjande data
- Tagit del av Attendos bedömningar, inklusive använda diskonteringsräntor och tillämpning av optionsklausuler i hyresavtal, och granskat dessa

Förutom ovanstående har vi även bli

- Granskat införde redovisningsprinciper och stämt av mot IFRS 16 Leasingavtal
- Granskat omräknad öppningsbalans och jämförelseinformation för 2018 inklusive notupplysningar
- Granskat redovisning för 2019 mot införda redovisningsprinciper
- Granskat rutiner och kontroller införda under 2019 för att säkerställa korrekt hantering av redovisning enligt IFRS 16 Leasingavtal.

Bedömning av Attendos principer för att göra nedskrivning för eventuella nedskrivningsbehov av redovisade nyttjanderättstillgångar beskrivs i nedan Särskilt betydelsefullt område "Ledningsbedömning avseende avsättning för förlustkontrakt och nedskrivning av nyttjanderättstillgångar".

Vi har i granskningen bli rapporterat till revisionsutskottet att Attendo har, som ett av få svenska företag, infört IFRS 16 Leasingavtal retroaktivt. Detta har krävt en stor insats av koncernen och har gjorts på ett strukturerat sätt. Tillämpade antaganden som är till grund för redovisningen bedöms övergripande ligga inom godtagbart intervall.

Lednings bedömning avseende avsättning för förlustkontrakt och nedskrivning av nyttjanderättstillgångar

Särskilt betydelsefullt område

Vi hänvisar till noterna K2 Viktiga uppskattningar och antaganden för redovisningsändamål, K13 Leasingavtal och K22 Avsättningar samt till förvaltningsberättelsen.

Antaganden och bedömningar ligger till grund för flera balansposter i Attendos redovisning bl a avsättningar för förlustkontrakt och eventuella nedskrivningsbehov av nyttjanderättstillgångar. Förutom goodwill och nyttjanderättstillgångar som beskrivs ovan bedömer vi att den mest väsentliga bedömningsposten är avsättningar för förlustkontrakt och nedskrivningsbehov av nyttjanderättstillgångar. Anledningen till detta är att Attendo under året har öppnat boenden med totalt 1 950 platser. En uppstart av ett boende eller en enhet kan vara kostsamt då det kan ta tid att belägga platserna. Detta har under 2019 påverkat koncernens resultat vilket är beskrivet i förvaltningsberättelsen. I de fall ett kontrakt kommer leda till framtida förluster krävs enligt IAS 37 Avsättningar, en avsättning för de förluster som väntas uppkomma efter bokslutet och i fall detta är relaterat till nyttjanderättstillgångar, nedskrivning av dessa. Attendo följer upp alla boenden och enheter varje månad och gör bedömningar och prognoser för framtiden och utifrån de bedömer Attendo i fall någon avsättning eller nedskrivning krävs. Enligt ovan noter finns avsättningar för förlustkontrakt om MSEK 113 och nedskrivning av nyttjanderättstillgångar om MSEK 85 per 31 december 2019. Även om dessa poster i sig själv inte är väsentlig i förhållande till Attendos resultat är vår bedömning att redovisning av underliggande bedömningar är ett särskilt betydelsefullt område i vår revision.

Hur vår revision beaktade det särskilt betydelsefulla området

I vår revision har vi särskilt fokuserat på granskningen av lednings bedömning av förlustkontrakt för att säkerställa fullständighet, riktighet och värdering och bl a utfört följande granskningsinsatser:

- Granskat Attendos uppföljnings- och bokslutsrutiner för att säkerställa att kontroller finns för att redovisa avsättningar för förlustkontrakt i fall det krävs i enlighet med IAS 37 Avsättningar samt att nedskrivning av nyttjanderättstillgångar gjorts om bestående värdenedgång anses föreligga.
- Granskat på stickprovsbasis Attendos beräkningsunderlag mot interna rapporter.
- Följt upp resultatutfall och framtida prognoser avseende boende och enheter mot interna rapporter tillsammans med ansvariga hos Attendo.
- Bedömning av Attendos principer för att göra avsättningar för eventuella förluster hänförliga till kundkontrakt mot de krav som finns i IAS 37 Avsättningar samt detsamma för nedskrivningsbehov avseende nyttjanderättstillgångar mot de krav som finns i IAS 36 Nedskrivningar.

Vi har i granskningen rapporterat iakttagelser till revisionsutskottet avseende redovisningen av förlustkontrakt och nedskrivning av nyttjanderättstillgångar. Förutom att värderingen av dessa poster är behäftat med en inneboende osäkerhet när redovisningen delvis bygger på antaganden som kan förändras, är vår bedömning att Attendos antaganden som ligger till grund för avsättning för förlustkontrakt och nedskrivningsbehov av nyttjanderättstillgångar ligger inom godtagbart intervall.

Rutiner och processer samt redovisning av personalrelaterade kostnader

Särskilt betydelsefullt område

Vi hänvisar till noterna K2 Viktiga uppskattningar och antaganden för redovisningsändamål, K5 Information om styrelsemedlemmar, ledande befattningshavare och anställda, K21 Avsättningar för pensioner och K25 Övriga kortfristiga skulder.

Attendo har omkring 25 000 anställda i sina dotterbolag. Personalkostnaderna uppgår till ca 70% av Attendos rörelsekostnader. Detta är därmed den mest väsentliga kostnadsposten i Attendos konsoliderade resultaträkning. De personalrelaterade kostnaderna består både av löner och andra ersättningar inklusive rörlig ersättning, samt direkt hänförliga skatter och sociala avgifter. Risken i dessa poster avser såväl fullständighet som att de är korrekt beräknade, rätt periodiserade och rätt värderade. Det finns även en inneboende komplexitet i lönehanteringen då olika personalgrupper omfattas av olika anställningskontrakt och kollektivavtal, vilket i sig ger skillnader i hur löner, andra ersättningar och förmåner ska beräknas.

För att säkerställa en korrekt redovisning av personalkostnader har Attendo implementerat ett ramverk för intern kontroll samt har en robust rapporteringsstruktur för att säkerställa att rapporteringen är fullständig och korrekt i enlighet med Attendos riktlinjer. Detta finns beskrivet på sidan 37 i årsredovisningen.

Hur vår revision beaktade det särskilt betydelsefulla området

För att kunna betala ut löner till 25 000 anställda varje månad, eller i vissa fall mer frekvent, krävs att det finns väl fungerande rutiner och processer för att beräkna och kontrollera de löner och ersättningar som ska betalas.

Vår revision baseras både på utvärdering av den interna kontrollen samt substansgranskning och andra analysåtgärder, inklusive databaserade transaktionsanalyser, av vissa balans och resultatposter på stickprovsbasis av väsentliga dotterbolag.

Grunden för utvärdering av rutiner och processer har varit Attendos ramverk för intern kontroll över den finansiella rapporteringen. Den granskning av kontroller och resultat- och balansposter som har utförts har varit på stickprovsmässig basis. Vi har även genomfört bland annat följande granskningsinsatser:

- Stämt av väsentliga upplupna kostnader och/eller reserver avseende exempelvis semesterlöneskuld, löneskulder, skatter, sociala avgifter mot information från lönesystem och lednings beräkningar och bedömningar.
- Granskat personalkostnader genom analytiska granskningsåtgärder omfattande förändringar av kostnader i resultaträkningen, upplupna kostnader och reserver baserat på vår kunskap samt genom användning av databaserade transaktionsanalyser.

Utifrån denna granskning har inget väsentligt framkommit som föranlett rapportering till revisionsutskottet. Vår övergripande slutsats är att det, i allt väsentligt inom Attendo, finns fungerande processer för lönehantering och redovisning av personalkostnader.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Detta Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen och återfinns på sidorna 1–27 respektive 84–93. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och, vad gäller koncernredovisningen, enligt IFRS så som de antagits av EU. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Styrelsens revisionsutskott ska, utan att det påverkar styrelsens ansvar och uppgifter i övrigt, bland annat övervaka bolagets finansiella rapportering.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen finns på Revisorsinspektionens webbplats (www.revisorsinspektionen.se/rn/showdocument/documents/rev_dok/revisors_ansvar.pdf). Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Attendo AB (publ) för år 2019 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av moderbolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets och koncernens ekonomiska situation, och att tillse att bolagets

organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget
 - på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.
- Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av förvaltningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/rn/showdocument/documents/rev_dok/revisors_ansvar.pdf. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

PricewaterhouseCoopers AB, med Patrik Adolfson som huvudansvarig revisor, utsågs till Attendo ABs (publ) revisor av årsstämman den 11 april 2019 och har varit bolagets revisor sedan den 27 oktober 2015.

Stockholm den 16 mars 2020
PricewaterhouseCoopers AB

Patrik Adolfson
Auktoriserad revisor

Aktien

Attendo-aktien är noterad på Nasdaq Stockholm sedan november 2015. Introduktionspriset var 50 kronor. Aktien är kategoriserad på Large Cap-listan och under området Healthcare. Aktien handlas under kortnamnet ATT.

KURSVUTVECKLINGEN OCH OMSÄTTNING

Kronor	2019	2018
Stängningskurs 31 december	53,95	78,70
Marknadsvärde 31 december, Mdkr	8,7	12,7
Kursutveckling under året, %	-31	-11
Högsta betalkurs 9 jan (9 jan)	82,30	91,70
Lägsta betalkurs 15 aug (26 jul)	38,70	72,45

Under 2019 har Attendo-aktier handlats på Nasdaq Stockholm till ett värde uppgående till 6,4 Mdkr, vilket i genomsnitt motsvarar cirka 26 Mkr per dag. Antalet aktier som handlades under 2019 motsvarar cirka 80 procent av det genomsnittliga antalet utestående aktier. Av den totala volymen omsatta aktier har drygt 80 procent handlats på Nasdaq Stockholm. Attendo-aktien handlas också på multilaterala handelsplattformar (MTF) såsom Cboe och Aquis.

Aktiekapital

Det totala antalet aktier uppgick till 161 386 592 vid årets slut (161 386 592). Attendos innehav av egna aktier uppgick vid årsskiftet till 496 136 aktier varför antalet utestående aktier per den 31 december 2019 uppgick till 160 890 456. Alla aktier har lika röstvärde och ger lika rätt till andel i bolagets tillgångar.

Utdelning

Beslut om utdelning ska baseras på Attendos investeringsmöjligheter och finansiella position. Utdelningspolicyn är att distribuera 30 procent av nettovinsten. Styrelsen föreslår Årsstäman 2020 att ingen utdelning ska lämnas avseende räkenskapsåret 2019, med bakgrund av det svaga resultatet 2019, bolagets finansiella ställning och nyligen genomförda omförhandling av lån.

Investor relations

Attendoaktien följs av sex investmentbanker, för aktuella uppgifter om vilka analytiker som följer aktien se Attendos webbsida: www.attendo.com/sv/content/analytiker. Bolaget håller webbsända presentationer av sina delårsrapporter. I samband med publicering av delårsrapporter arrangeras presentationer och investerarmöten i Sverige och utvalda länder i Europa, främst Finland och Storbritannien.

AKTIEÄGARE

Namn	Antal aktier	% av aktier och röster
Nordstjernan AB	29 821 930	18,5
Pertti Karjalainen via bolag ¹⁾	18 039 265	11,2
Incentive AM ¹⁾	11 582 983	7,2
Swedbank Robur Fonder	9 628 240	6,0
Carve Capital AB ¹⁾	6 274 970	3,9
Öresund	6 136 824	3,8
Henrik Borelius via bolag	6 040 293	3,8
Gladiator	5 430 000	3,4
Elo Mutual Pension Insurance Company	4 800 000	3,0
Tredje AP-fonden	3 750 108	2,3
SEB Stiftelsen	3 500 000	2,2
Norges Bank	2 068 187	1,3
Svenskt Näringsliv	2 000 000	1,2
Pareto Global	1 555 903	1,0
Ammy Wehlin ¹⁾	1 535 440	0,9
Anssi Soila	1 255 455	0,8
Per Josefsson Invest AB	1 200 550	0,7
SEB Investment Management	1 180 449	0,7
Nordea Investment Funds	708 155	0,4
Andra AP-fonden	586 746	0,4
Summa, 20 största ägarna	117 095 498	72,8
Summa, övriga	43 794 958	27,2
Totalt utestående aktier	160 890 456	100,0

Källa: Euroclear Sweden AB per 2019-12-31.

¹⁾ Uppgift direkt från ägare.

AKTIEFÖRDELNING

Aktieinnehav	Antal aktieägare	Antal utestående aktier
1 – 500	7 701	984 149
501 – 1 000	910	705 614
1 001 – 5 000	771	1 783 862
5 001 – 10 000	139	1 046 909
10 001 – 15 000	52	663 952
15 001 – 20 000	48	886 869
20 001 –	177	155 315 237
Totalt	9 798	161 386 592

Källa: Euroclear Sweden AB per per 2019-12-31

DATA PER AKTIE

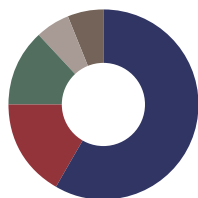
Kronor	31 dec 2019	31 dec 2018
Eget kapital per aktie ¹⁾	36,24	36,15
Vinst per aktie ¹⁾	0,51	1,52
Utdelning per aktie	–	0,60
Utdelning som andel av vinst per aktie	–	39
Direktavkastning, % ²⁾	–	0,8
P/E-tal ³⁾	106	52

¹⁾ Före utspädning.²⁾ Utdelning dividerat med aktiekursen vid årets slut.³⁾ Aktiekursen vid årets slut dividerat med vinst per aktie.

KURSTUTVECKLING 2015–2019

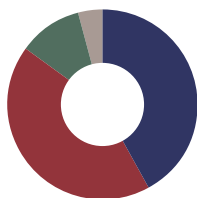

Läs mer på
www.attendo.com

AKTIEÄGARE PER GEOGRAFI
PER 2019-12-31

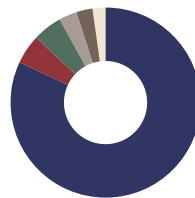
- Sverige 59%
- Finland 17%
- Storbritannien 13%
- USA 6%
- Övriga länder 6%

Källa: Euroclear Sweden AB

ÄGARE PER KATEGORI
PER 2019-12-31
Aktiekapital %

- Utländska ägare 42%
- Svenska ägare 59%
 - varav:
 - – Institutioner 43%
 - – Aktiefonder 11%
 - – Privatpersoner 4%

Källa: Euroclear Sweden AB

HANDEL PÅ OLIKA BÖRSER
HELÅR 2019

- Nasdaq Stockholm 82%
- Cboe CXE 5%
- Aquis 5%
- Cboe BXE 3%
- Cboe Periodic 3%
- Övriga 2%

Källa: Fidessa

Hållbarhetsindikatorer 2019

Attendo strävar efter att följa Nasdaq:s riktlinjer för rapportering av nyckeltal inom områdena miljö, sociala villkor samt bolagsstyrning. De indikatorer som redovisas består av faktiska utfall eller beräkningar som så långt det är möjligt ska spegla faktiska förhållanden i Attendo som helhet.

Miljö och klimat

Fokusområde	Indikatorer	2019	2018
Fastighetsanvändning ^{1,2)}	Bruttoyta som disponeras av Attendos verksamheter ¹⁾ , m ²	989 000	948 000
Energianvändning ^{2,3)}	Direkt energianvändning, kWh per m ²	115	116
	Direkt energianvändning, kWh per helårsanställd	6 900	6 500
	Total direkt energianvändning, MWh	113 700	109 600
	Indirekt energianvändning (köpt hushållsel), MWh	48 400	46 200
Utsläpp av klimatgaser	Direkta utsläpp från fastigheter och fordon (Scope 1), ton	3 650	3 600
	Indirekta utsläpp från köpt el (Scope 2), ton	6 600	6 400
	Indirekta utsläpp från övriga inköp (Scope 3), ton	–	–
	Utsläpp per intjänad EUR, g	9,1	9,4
Energimix, köpt hushållsel ³⁾	Förnyelsebart	53%	50%
	Kärnkraft	26%	27%
	Fossilbränsle och torv	21%	23%
Vattenförbrukning ⁴⁾	Tusental m ³	866	819
Avfall och återvinning ^{4,5)}	Totalt avfall, ton	10 100	9 700
	Varav farligt avfall, ton	0,81	0,97
	Varav återvunnet avfall, ton	3 400	3 200

¹⁾ Bruttoyta är beräknad utifrån genomsnittlig yta per plats på tillgängliga data (Finland), justerat för storlek på en normallägenhet och bityta i respektive land.

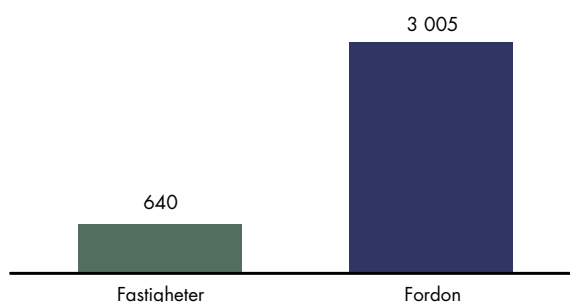
²⁾ Direkt energianvändning avser fastighetsrelaterad energianvändning (exklusive hushållsel) beräknad utifrån tillgängliga data (Finland). Notera att i Finland tillämpas kallhyra (hyra exkl uppvärmning och vatten) för huvuddelen av Attendos hyresavtal.

³⁾ Indirekt energianvändning samt energimix avser köpt hushållsel enligt avtal (Sverige) eller energimix på nätet (Finland).

⁴⁾ Vattenförbrukning samt avfall är beräknat på genomsnittlig vattenåtgång och avfall per plats utifrån tillgängliga data (Finland).

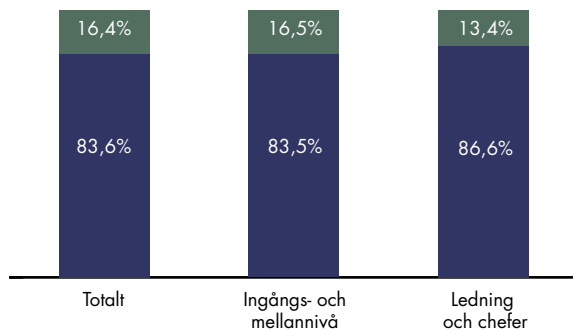
⁵⁾ Återvunnet avfall avser källsorterat och vägt avfall (Finland).

DIREKTA VÄXTHUSGASUTSLÄPP, TON

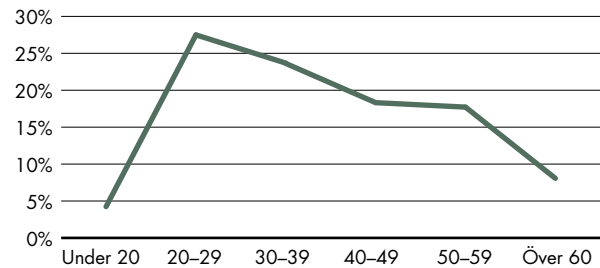

MÅNGFALD, MEDARBETARE

■ Kvinnor ■ Män

ÅLDERSFÖRDELNING, MEDARBETARE

Sociala villkor

Fokusområde	Indikatorer	2019	2018
Mångfald medarbetare	Antal helårsanställda (FTE)	16 499	16 785
	Varav kvinnor	13 795	14 695
	Andel kvinnor	84%	88%
Mångfald ingångs- och mellannivå	Antal medarbetare	15 780	16 158
	Varav kvinnor	13 172	14 157
	Andel kvinnor på ingångs- och mellannivå	84%	88%
Mångfald ledning och chefer ¹⁾	Antal chefer	719	627
	Varav kvinnor	623	538
	Andel kvinnliga chefer	87%	86%
Åldersfördelning	Genomsnittsålder	39	39
Språk	Antal talade språk äldreomsorg	57	57
Ersättning VD	Total lön och förmåner inkl. pension och sociala avgifter	11 533 000 / 1 089 150	8 423 000 / 821 195
Ersättning medarbetare ²⁾	Genomsnittlig lön och förmåner inkl. sociala avgifter	445 845 / 42 105	434 912 / 42 401
	Ersättning VD/medarbetare	0,04:1	0,05:1
Lönegap, män/kvinnor	Genomsnittslön män	452 644 / 42 747	434 501 / 42 361
	Genomsnittslön kvinnor	444 513 / 41 979	434 971 / 42 407
	Lönegap, kvinnor/män	-1,82%	+0,11%
Allvarliga händelser	Antal anmälda allvarliga händelser samt anmärkningar från myndigheter ³⁾	31 / 20	33 / 7
	Antal händelser per 1 000 medarbetare	2	2

¹⁾ I ledning och chefer inkluderas samtliga verksamhetschefer, regionchefer och funktionschefer.

²⁾ Genomsnittslön och förmån för medarbetare avser total kostnad per helårsanställd (FTE).

³⁾ Avser antalet utredda och anmälda händelser enligt Lex Sarah/Lex Maria samt hanterade myndighetsärenden (Finland).

Bolagsstyrning

Fokusområde	Indikatorer	2019	2018
Mångfald i styrelse	Antal styrelsemedlemmar	9	7
	Varav kvinnor	4	3
	Andel kvinnor i styrelse	44%	43%
Styrelsen oberoende	Antal oberoende ledamöter ¹⁾	7	5
	Antal fackliga representanter	3	1
	Andel oberoende ledamöter	78%	71%
Styrelsens utskott	Antal utskott	3	3
	Antal utskott med kvinnlig ordförande	1	1
	Andel utskott med kvinnlig ordförande	33%	33%
Kollektivavtal	Andel helårsanställda med gällande kollektivavtal	100%	100%
FN:s hållbarhetsmål	Direkt materiell påverkan	6	6
	Viss materiell påverkan	8	8
	Ingen påverkan	3	3

¹⁾ Oberoende gentemot bolaget och/eller ägare

Femårsöversikt

	2019	2018	2017 ⁴⁾	2016 ⁴⁾	2015 ⁴⁾
Total nettoomsättning	11 935	10 987	8 977	10 212	9 831
Tillväxt %	8,6	22,4	8,9	3,9	8,7
– Nettoomsättning Attendo Skandinavien	6 305	6 367	5 664	5 481	5 126
– Nettoomsättning Attendo Finland	5 630	4 620	2 747	4 185	4 225
Rörelseresultat (EBITDA) ¹⁾	1 940	1 999	1 024	1 135	1 077
Rörelsemarginal (EBITDA) ¹⁾ , %	16,3	18,2	11,4	11,1	11,0
Rörelseresultat (EBITA) ¹⁾	812	1 008	890	1 002	933
Rörelsemarginal (EBITA) ¹⁾ , %	6,8	9,2	9,9	9,8	9,5
Rörelseresultat (EBIT) ¹⁾	672	866	780	911	887
Rörelsemarginal (EBIT) ¹⁾ , %	5,6	7,9	8,7	8,9	9,0
Årets resultat,	81	955	542	649	286
Vinstmarginal, %	0,7	8,7	6,0	6,4	2,9
Avkastning på sysselsatt kapital, % ^{*.2)}	3,6	4,9	10,1	11,4	11,4
Sysselsatt kapital*	18 186	19 063	10 657	8 217	7 828
Fritt kassaflöde ^{*.1)}	196	593	691	745	473
Rörelsekapital ^{*.1)}	-283	-429	-314	-309	-130
Soliditet*	29	27	42	49	45
Nettoinvesteringar	241	205	193	169	165
Resultat per aktie före utspädning, kr ³⁾	0,51	1,52	3,39	4,06	1,79
Resultat per aktie efter utspädning, kr ³⁾	0,51	1,52	3,38	4,05	1,79
Eget kapital per aktie före utspädning, kr ^{*.3)}	36,24	36,15	33,60	30,19	26,37
Eget kapital per aktie efter utspädning, kr ^{*.2)}	36,24	36,10	33,44	30,10	26,36
Genomsnittligt antal utestående aktier före utspädning, tusental ³⁾	160 877	160 455	159 784	159 956	160 000
Genomsnittligt antal utestående aktier efter utspädning, tusental ³⁾	160 899	160 702	160 544	160 405	160 083
Antal utestående aktier vid periodens utgång, tusental ³⁾	160 890	160 867	160 412	159 800	160 000
Medelantal årsanställda	16 499	16 745	14 341	14 824	14 512
Total nettoomsättning	11 935	10 987	8 977	10 212	9 831
– egen regi	9 957	8 759	6 764	6 327	5 589
– entreprenad	1 978	2 228	2 213	3 108	3 236
– bemanning	–	–	–	777	1 006

* Inklusive verksamhet till försäljning

¹⁾ Alternativa nyckeltal, se sidan 90 för definitioner.

²⁾ Från och med 2016 beräknas avkastning på sysselsatt kapital på EBIT. Jämförelseperioderna som tidigare beräknats på EBITA har för följande jämförelse räknats om.

³⁾ Se beräkning till genomsnittligt antal aktier i beräkningen vinst per aktie före och efter utspädning på sidan 60.

⁴⁾ Perioderna är inte omräknade med hänsyn taget till IFRS 16.

Kvartalsöversikt

Belopp i Mkr	Kv4 2019	Kv3 2019	Kv2 2019	Kv1 2019	Kv4 2018	Kv3 2018	Kv2 2018	Kv1 2018
Nettoomsättning	3 054	3 013	2 990	2 878	2 818	2 802	2 743	2 624
Övriga rörelseintäkter	20	47	25	18	12	4	3	5
Totala intäkter	3 074	3 060	3 015	2 896	2 830	2 806	2 746	2 629
RÖRELSENS KOSTNADER								
Personalkostnader	-2 127	-1 968	-2 114	-1 924	-1 862	-1 781	-1 871	-1 761
Övriga externa kostnader	-512	-508	-506	-446	-535	-396	-434	-372
Rörelseresultat (EBITDA)¹⁾	435	584	395	526	433	629	441	496
Rörelseresultat (EBITDA marginal)¹⁾, %	14,2	19,4	13,2	18,3	15,4	22,4	16,1	18,9
Av- och nedskrivningar på materiella och immateriella anläggningstillgångar	-296	-290	-274	-268	-257	-254	-242	-238
Rörelseresultat (EBITA)¹⁾	139	294	121	258	176	375	199	258
Rörelseresultat (EBITA marginal)¹⁾, %	4,6	9,8	4,0	9,0	6,2	13,4	7,3	9,8
Av- och nedskrivningar på förvärvsrelaterade immateriella tillgångar	-35	-34	-35	-36	-36	-37	-36	-33
Rörelseresultat (EBIT)¹⁾	104	260	86	222	140	338	163	225
Rörelsemarginal (EBIT marginal)¹⁾, %	3,4	8,6	2,9	7,7	5,0	12,1	5,9	8,6
Finansnetto	-156	-137	-137	-135	-144	-141	-134	-121
Resultat före skatt	-52	123	-51	87	-4	197	29	104
Skatt	12	-29	12	-21	0	-48	-8	-26
Årets resultat från kvarvarande verksamhet	-40	94	-39	-66	-4	149	21	78
Avyttrad verksamhet								
Årets resultat från avyttrad verksamhet	-	-	-	-	605	38	31	37
ÅRETS RESULTAT	-40	94	-39	66	601	187	52	115
Vinstmarginal, %	-1,3	3,1	-1,3	2,3	-0,1	5,3	0,8	3,0
Skattesats, %	-23,1	-23,6	-23,5	-24,1	0,0	-24,4	-27,6	-25,0
Resultat per aktie före utspädning, kr ²⁾	-0,25	0,58	-0,24	0,41	-0,02	0,93	0,13	0,49
Resultat per aktie efter utspädning, kr ²⁾	-0,25	0,58	-0,24	0,41	-0,02	0,93	0,13	0,49
Genomsnittligt antal aktier före utspädning ²⁾ , tusental	160 882	160 879	160 877	160 868	160 577	160 414	160 414	160 413
Genomsnittligt antal aktier efter utspädning ²⁾ , tusental	160 904	160 910	160 909	160 897	160 736	160 592	160 722	160 748
Nettoomsättning per kontraktsmodell								
Nettoomsättning, egen regi	2 555	2 521	2 499	2 382	2 302	2 233	2 168	2 056
Nettoomsättning, entreprenad	499	492	491	496	516	569	575	568
Nettoomsättning per land								
Nettoomsättning Skandinavien	1 596	1 584	1 588	1 537	1 563	1 601	1 610	1 594
Nettoomsättning Finland	1 458	1 429	1 402	1 341	1 255	1 201	1 133	1 030
Egen regi								
Enheter i drift ³⁾	604	604	599	598	585	584	583	557
Platser i drift ⁴⁾	16 618	16 470	16 216	15 923	15 288	14 889	14 536	13 216
Platser under uppförande ⁴⁾	1 980	2 094	2 335	2 401	2 462	2 519	2 463	2 828
Antal öppnade platser (r12) ⁴⁾	1 950	1 867	1 752	2 282	2 409	2 486	2 885	2 134
Beläggning i egen regi ⁴⁾	80	80	79	81	82	81	79	82
Tillväxt								
Organisk tillväxt ¹⁾ , %	3,6	1,6	1,4	1,8	4,5	4,1	2,9	2,9
Förvärvad tillväxt, %	3,2	4,6	6,2	5,4	7,2	17,3	18,8	19,3
Förändring i valutakurser, %	1,6	1,3	1,4	2,5	3,0	4,8	3,6	2,2

¹⁾ Alternativa nyckeltal, se sidan 90 för definitioner.

²⁾ Se definition till genomsnittligt antal aktier i beräkningen vinst per aktie före och efter utspädning på sidan 60.

³⁾ Avser samtliga enheter i egen regi.

⁴⁾ Äldreboenden och boenden för personer med funktionsnedsättning och socialpsykiatri.

Definitioner av nyckeltal och alternativa nyckeltal

Förklaringar finansiella mått

Avkastning på sysselsatt kapital (Alternativt nyckeltal)

Attendo har valt att redovisa avkastning på sysselsatt kapital då det visar vinsten i relation till det kapital som använts i rörelsen. Definitionen för avkastning på sysselsatt kapital är rörelseresultat (EBIT) de senaste tolv månaderna dividerat med genomsnittligt sysselsatt kapital. För avstämning av nyckeltalet se not K33.

Fritt kassaflöde (Alternativt Nyckeltal)

Fritt kassaflöde är ett mått på de likvida medel som koncernen genererar i rörelsen samt i investeringsverksamheten. Nyckeltalet definieras som rörelsens kassaflöde efter förändring av rörelsekapitalet, kassaflöde från investeringar i och avyttringar av anläggningstillgångar, erhållna/betalda räntor samt räntekostnader leasingkund för fastigheter och amortering av leasingkund redovisade enligt IFRS 16. Se tabellen Koncernens kassaflöde för avstämning.

Se not K33 för avstämning av fritt kassaflöde.

Eget kapital per aktie

Eget kapital dividerat med genomsnittligt antal utestående aktier.

Förvärvad tillväxt

Ökning av nettoomsättningen från bolag och verksamheter förvärvade de senaste tolv månaderna.

Justerad EBITA (Alternativt Nyckeltal)

Se definitionen för rörelseresultat (EBITA) nedan. Justerat rörelseresultat (EBITA) är rörelseresultat med tillämpning av tidigare redovisningsstandard IAS17, det vill säga exklusive effekter till följd av införandet av IFRS 16. Då billeasing enligt tidigare standard redovisades som finansiell leasing är det effekter från leasing av fastighet enligt IFRS 16 som skiljer rörelseresultatet från det justerade rörelseresultatet. Se resultaträkning med IFRS 16-effekter för mer information.

Justerad EBITDA (Alternativt Nyckeltal)

Se definitionen för rörelseresultat (EBITDA) nedan. Justerat rörelseresultat (EBITDA) är rörelseresultat med tillämpning av tidigare redovisningsstandard IAS17, det vill säga exklusive effekter till följd av införandet av IFRS 16. Då billeasing enligt tidigare standard redovisades som finansiell leasing är det effekter från leasing av fastighet enligt

IFRS 16 som skiljer rörelseresultatet från det justerade rörelseresultatet. Se resultaträkning med IFRS 16-effekter för mer information.

Justerad nettoskuld (Alternativt Nyckeltal)

Se definitionen för nettoskuld nedan. Justerad nettoskuld är nettoskuld med tillämpning av tidigare redovisningsstandard IAS17, det vill säga exklusive IFRS 16-effekten på leasingkulder hänförligt till nyttjanderätts-tillgångar för fastigheter. Se tabell med nettoskultsberäkning för mer information.

Justerad rörelsemarginal (EBITA) (Alternativt Nyckeltal)

Justerat rörelseresultat (EBITA) dividerat med nettoomsättning.

Justerad rörelsemarginal (EBITDA) (Alternativt Nyckeltal)

Justerat rörelseresultat (EBITDA) dividerat med nettoomsättning.

Jämförelsestörande poster

Rörelseresultat (EBITA) justerat för jämförelsestörande poster såsom nedskrivningar och omstruktureringkostnader.

Likvida medel

Kassa och Bank, kortfristiga placeringar samt derivatinstrument med positivt verkligt värde.

Nettoinvesteringar

Nettot av investeringar och avyttringar i materiella och immateriella tillgångar exklusive förvärvsrelaterade investeringar och exklusive investeringar och avyttringar av tillgångar som innehas för försäljning.

Nettoskuld (Alternativt Nyckeltal)

Nettoskulden är ett sätt att beskriva koncernens skuldsättning och dess förmåga att återbetala sina skulder med likvida medel om samtliga skulder förföll idag. Nettoskulden definieras som Räntebärande skulder minus likvida medel. Se sidan 41 i förvaltningsberättelsen för en avstämning av nettoskulden.

Organisk tillväxt (Alternativt Nyckeltal)

För att visa den underliggande utvecklingen av försäljningen rensat för förvärv och valutakurseffekter väljer Attendo att redovisa organisk tillväxt som ett nyckeltal. Nyckeltalet beräknas som omsättningstillväxt exklusive förvärv samt förändringar i valutakurser. För avstämning av nyckeltalet se not K33.

Årets resultat

Årets resultat hänförligt till moderbolagets aktieägare.

Resultat per aktie

Årets resultat dividerat med genomsnittligt antal utestående aktier.

Rörelsekapital (Alternativt Nyckeltal)

Rörelsekapitalet är ett viktigt nyckeltal för att optimera kassagenerering. Nyckeltalet definieras som omsättningstillgångar exklusive likvida medel och kortfristiga räntebärande tillgångar minus kortfristiga icke-räntebärande skulder och avsättningar. Tillgångar och skulder som innehas för försäljning ingår inte i rörelsekapitalet. För avstämning av nyckeltalet se not K33.

Rörelsemarginal (EBIT-marginal)

Rörelseresultat (EBIT) dividerat med nettoomsättning.

Rörelsemarginal (EBITA-marginal)

Rörelseresultat (EBITA) dividerat med nettoomsättning.

Rörelsemarginal (EBITDA-marginal)

Rörelseresultat (EBITDA) dividerat med nettoomsättning.

Rörelseresultat (EBIT) (Alternativt Nyckeltal)

Attendo har valt att redovisa rörelseresultat (EBIT) som ett nyckeltal då det visar utvecklingen av den löpande verksamheten oberoende av finansieringen. Rörelseresultat (EBIT) avser resultat före finansiella poster och skatt. Se koncernens resultaträkning för avstämning av EBIT.

Rörelseresultat (EBITA) (Alternativt Nyckeltal)

Rörelseresultat (EBITA) används som ett nyckeltal då det visar utvecklingen av den löpande verksamheten utan påverkan från av- och nedskrivningar av immateriella tillgångar från förvärvade bolag samt oberoende av finansieringen. Rörelseresultat (EBITA) avser resultat före avskrivningar på förvärvsrelaterade immateriella tillgångar, finansiella poster och skatt. Se koncernens resultaträkning för avstämning av EBIT.

Rörelseresultat (EBITDA) (Alternativt nyckeltal)

Attendo har valt att redovisa rörelseresultat (EBITDA) som ett nyckeltal då det visar utvecklingen av den löpande verksamheten oberoende av finansieringen och

investeringar. Rörelseresultat (EBITDA) avser resultat före av- och nedskrivningar. Se koncernens resultaträkning för avstämning av EBITDA.

Skuldsättningsgrad

Nettoskuld dividerat med eget kapital.

Soliditet

Eget kapital dividerat med totala tillgångar.

Sysselsatt kapital

Eget kapital plus räntebärande skulder.

Vinstmarginal

Årets resultat dividerat med nettoomsättning.

Operativa förklaringar

Beläggning

Antalet belagda platser dividerat med tillgängliga platser. Beläggning är vägt genomsnitt i respektive rapporteringsperiods sista månad.

Mogen enhet

Enhet som öppnade under kalenderåret 2017 eller tidigare, exklusive enheter från förvärvet av Mikeva.

Hållbarhetsdefinitioner

Intressenter

Grupper av personer som är engagerade och/eller ekonomiskt intresserade av en verksamhet.

Intressentdialog

Dialog med intressenter inom och utanför företaget för att kartlägga vilka förväntningar som olika grupper har på verksamheten.

Miljöfarligt avfall

Avfall som enligt nationella lagar måste hanteras av auktoriserade avfallshandlingsföretag.

Miljöledningssystem

Ett strukturerat arbetssätt för att effektivisera och rationalisera företagets miljöarbete.

Mänskliga rättigheter

De mänskliga rättigheterna är en del av folkrätten och har sitt ursprung i internationella överenskommelser. De reglerar förhållandet mellan staten och enskilda individer och slår fast att alla människor, oavsett land, kultur och sammanhang, är födda fria och lika i värde och rättigheter.

Uppförandekod

Formella riktlinjer för hur ett företags värderingar ska genomföras i praktiken.

Väsentlighetsanalys

Identifiering av företagets viktigaste frågor ur ett socialt, ekonomiskt och miljömässigt perspektiv. De väsentliga frågorna är de där intressenterna har högst förväntningar och där verksamhetens påverkan på sin omgivning är störst.

Matris för Attendos lagstadgade hållbarhetsrapport

	Upplysningskrav enligt ÅRL	Generell information	Bidrag till samhället	Kvalitet	Medarbetare och sociala frågor	Antikorrupcion/ Mänskliga rättigheter	Miljö och klimat
Affärsmodell	Beskrivning av affärsmodell	Attendo i korthet (s.2) Vision, mål och strategi (s.10) Erbjudande (s.12)					
Policy	Beskrivning av hållbarhetspolicy samt granskningsförfarande	Hållbarhetsstrategi och hållbarhetsmål (s.14)	Samhälle (s.16)	Kvalitet (s.18)	Medarbetare (s.20) Sociala frågor (s.21)	Antikorrupcion och mänskliga rättigheter (s.22)	Miljö och klimat (s.23)
Policy-dokument	Beskrivning av relevanta policydokument			Riktlinje för kvalitetsarbete Kvalitetsindex	Uppförandekod	Uppförandekod	Miljöpolicy Inköpspolicy Riktlinje resor och logi
Resultat av policy	Beskrivning av resultat	Hållbarhetsstrategi och hållbarhetsmål (s.14) Hållbarhetsindikatorer (s.86)	Samhälle (s.16)	Kvalitet (s.18)	Medarbetare (s.20) Sociala frågor (s.21)	Antikorrupcion och mänskliga rättigheter (s.22)	Miljö och klimat (s.23)
Väsentliga risker	Beskrivning av risker i verksamheten samt möjliga negativa konsekvenser	Risker och riskhantering (s.24)			Risker och riskhantering (s.27)	Risker och riskhantering (s.27)	Risker och riskhantering (s.27)
Hantering av risker	Beskrivning av riskhantering	Risker och riskhantering (s.24)			Risker och riskhantering (s.27)	Risker och riskhantering (s.27)	Risker och riskhantering (s.27)
Resultat-indikatorer	Relevanta resultatindikatorer	Hållbarhetsstrategi och hållbarhetsmål (s.14)	Samhälle (s.16)	Kvalitet (s.18)	Hållbarhetsindikatorer (s.86)	Hållbarhetsindikatorer (s.86)	Hållbarhetsindikatorer (s.86)

Revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten

Till bolagsstämman i Attendo AB, org.nr 559026-7885

Uppdrag och ansvarsfördelning

Det är styrelsen som har ansvaret för hållbarhetsrapporten för år 2019 enligt matris på sidan 91 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Granskningens inriktning och omfattning

Vår granskning har skett enligt FARs rekommendation RevR 12 Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten. Detta innebär att vår granskning av hållbarhetsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för vårt uttalande.

Slutsats

En hållbarhetsrapport har upprättats.

Stockholm den 16 mars 2020

PricewaterhouseCoopers AB

Patrik Adolfson

Auktoriserad revisor

Årsstämma

Attendos årsstämma äger rum onsdagen den 15 april 2020 kl. 17.00 på Restaurang Bra Mat, Danderyd.

Deltagande

Aktieägare som önskar delta i årsstämman ska dels vara införd i den av Euroclear Sweden AB förda aktieboken tisdag den 7 april 2020, dels anmäla sig till bolaget senast tisdag den 7 april 2020.

Anmälan

Anmälan till årsstämman kan göras via:

- Attendos webbplats: www.attendo.com
- Telefon: 0771-24 64 00
- Via post: Computershare AB "Attendo AB's årsstämma", Box 5267, 102 46 Stockholm.

Vid anmälan måste aktieägare ange namn, person- eller organisationsnummer, adress, telefonnummer samt eventuella biträden. Sker deltagandet med stöd av fullmakt bör fullmakt och behörighetshandlingar insändas i god tid före årsstämman. Fullmaktens formulär finns på svenska och engelska på Attendokoncernens webbplats, www.attendo.com.

Förvaltarregistrerade aktier

Aktieägare som låtit förvaltarregistrera sina aktier genom bank eller värdepappersinstitut måste för att ha rätt att delta i stämman låta registrera om aktierna i eget namn (så kallad rösträttsregistrering). Sådan registrering, som kan vara tillfällig, måste vara verkställd hos Euroclear Sweden AB tisdagen den 7 april 2020, vilket innebär att aktieägaren i god tid före detta datum måste underrätta förvaltaren.

Utdelning 2019

Attendos utdelningspolicy fastställdes i samband med börsnoteringen 2015. I denna står att beslut om utdelning ska baseras på Attendos investeringsmöjligheter och finansiella position. Policyn säger vidare att bolaget ska distribuera 30 procent av nettovinsten. 2019 var ett finansiellt mycket utmanande år för Attendo och präglad av situationen i Finland. Som en konsekvens av det svaga resultatet är bolagets finansiella nyckeltal mätt som nettoskuld i relation till vinsten (EBITDA) på en hög nivå. Vidare genomfördes en omförhandling av lån i utgången av 2019. Med detta som bakgrund föreslår därför styrelsen, inför årsstämman 2020, att ingen utdelning ska lämnas för räkenskapsåret 2019.

Finansiell kalender 2020

15 april 2020	Årsstämma
6 maj 2020	Delårsrapport januari – mars
23 juli 2020	Delårsrapport januari – juni
23 oktober 2020	Delårsrapport januari – september

Kontaktpersoner

Ekonomi- och finansdirektör Fredrik Lagercrantz,
tfn 08-586 252 00

Kommunikations- och IR direktör Andreas Koch,
tfn 070-509 77 61

Attendo
Omsorg på ditt sätt